

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 08 – 21 Temmuz 2008	Yayımlandığı Tarih 22 Temmuz 2008	Sayı 378
---	---	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [2/7/2008 Tarih ve 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun](#)
(R.G. 15 Temmuz 2008 – 26937)
- [3/7/2008 Tarih ve 5782 Sayılı Tapu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) (R.G. 15 Temmuz 2008 – 26937)
- [Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Yeniden Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması ile 9/6/2006 Tarihli ve 2006/10603 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2008/13860 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı](#) (R.G. 9 Temmuz 2008 – 26931)
- [298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 182 nci Maddesinin Birinci Fıkrasındaki Gündelik Miktarının Hesaplanmasında Dikkate Alınan 600 \(Altyüz\) Gösterge Rakamının Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve Üyeleri İçin 2000 \(İkibin\)'e, Diğerleri İçin 1000 \(Bin\)'e Yükseltilmesine Dair 2008/13851 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı](#)
(R.G. 10 Temmuz 2008 – 26932)
- [Adalet Bakanlığından 2 Adet Atama Kararı](#)
(R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından Atama Kararı](#)
(R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941)
- [Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 10 Temmuz 2008 – 26932)
- [Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 15 Temmuz 2008 – 26937)
- [Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik](#)
(R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938)
- [Elektronik Haberleşme Güvenliği Yönetmeliği](#)
(R.G. 20 Temmuz 2008 – 26942)
- [Başbakanlıktan “Elektronik Belge Standartları” Konulu, 2008/16 Sayılı Genelge](#) (R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938)
- [Başbakanlıktan “Lisanslı Yazılım Kullanılması” Konulu, 2008/17 Sayılı](#)

- [Genelge](#) (R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938)
- [Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından “2009-2001 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları” Konulu, 2008/1 Sayılı Genelge](#)
(R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938)
 - [Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#)
(R.G. 20 Temmuz 2008 – 26942)
 - [Yargıtay 13. Hukuk Dairesinden 2 Adet Karar](#)
(R.G. 21 Temmuz 2008 – 26943)
 - [Yüksek Seçim Kurulunun 213 Sayılı Kararı](#)
(R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Taner/Türkiye\)](#)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Kamil Öcalan/Türkiye Davası\)](#)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Öztunç/Türkiye\)](#)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Pınar Güngör/Türkiye\)](#)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Soysal ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Süleyman Erdem/Türkiye Davası\)](#)
 - [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Vehbi Ünal/Türkiye Davası\)](#)
 - [Maliye Bakanlığında Harçlar Kanunu Genel Tebliği \(Seri No. 56\)](#)
(R.G. 12 Temmuz 2008 – 26934)
 - [Adalet Bakanlığında Münhal Noterlikler İlanları](#)
(R.G. 9 Temmuz 2008 – 26931)
 - [Adalet Bakanlığında 2 Adet İlan](#)
(R.G. 13 Temmuz 2008 – 26935)
 - [Adalet Bakanlığında 2 Adet İlan](#)
(R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938)
 - [Anayasa Mahkemesi Başkanlığından İlan](#)
(R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941)
 - [Adalet Bakanlığında İlan](#)
(R.G. 20 Temmuz 2008 – 26942)

 [İçindekilere dön](#)

Kanunlar

İL ÖZEL İDARELERİNE VE BELEDİYELERE GENEL BÜTÇE VERGİ GELİRLERİNDEN PAY VERİLMESİ HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5779

Kabul Tarihi: 2/7/2008

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunla, il özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden ayrılacak paylara ilişkin esas ve usuller düzenlenmektedir.

Payların hesaplanması ve oranı

MADDE 2 – (1) İl özel idareleri ve belediyelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden pay verilir. Pay, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamından, vergi iadeleri düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanır.

(2) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının; yüzde 2,85’i büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 2,50’si büyükşehir ilçe belediyelerine ve yüzde 1,15’i il özel idarelerine ayrılır.

(3) Büyükşehir belediye sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının yüzde 5'i ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden büyükşehir ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u büyükşehir belediye payı olarak ayrılır.

(4) Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen oranları iki katına kadar artırmaya veya kanuni haddine kadar indirmeye yetkilidir.

(5) Genel bütçe vergi gelirlerinden belediye ve il özel idarelerine ayrılan payların dağıtımına esas belediye ve il nüfusları, her yılın ocak ayından geçerli olmak üzere İçişleri Bakanlığı tarafından, Türkiye İstatistik Kurumundan alınmak suretiyle, İller Bankası ve Maliye Bakanlığına bildirilir. Belde, köy, mahalle veya bunların bazı kısımlarının bir belediyeye katılması veya birleşmesi halinde bu belediyelerin payı, katılma veya birleşmenin fiilen gerçekleştiği tarihi takip eden Ocak ayının birinci gününden itibaren yeni nüfuslarına göre hesaplanır.

Payların ayrılmasına ve gönderilmesine ilişkin esaslar

MADDE 3 – (1) Paylar, Maliye Bakanlığı tarafından aylık olarak hesaplanır. Maliye Bakanlığı büyükşehir belediye paylarını 5 inci maddede belirtilen esaslara göre paylaştırarak bu belediyelere doğrudan, il özel idareleri ve diğer belediyelerin paylarını ise ilgili idarelere aktarılmak üzere tahsil edilen ayı takip eden ayın sonuna kadar İller Bankasına aktarır. İller Bankası, payları 4 üncü ve 5 inci maddelerde belirtilen esaslara göre müteakip ayın en geç onuncu günü mesai saati sonuna kadar ilgili idarelere gönderir.

(2) Belediye ve il özel idare paylarını, Kanunda belirtilen süreler içinde ilgili idarelerin hesaplarına yatırmayan sorumlular hakkında beş maaş tutarı kadar aylıktan kesme cezası uygulanır.

(3) İller Bankası ve Maliye Bakanlığı yetkilileri hakkında ikinci fıkra uyarınca yapılacak işlemler bağlı veya ilgili buldukları bakanlıklarca yürütülür.

İl özel idare paylarının tahsisine ilişkin esaslar

MADDE 4 – (1) 2 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana göre ayrılmış bulunan il özel idare payının;

- a) Yüzde 50'lik kısmı illerin nüfusuna,
 - b) Yüzde 10'luk kısmı illerin yüzölçümüne,
 - c) Yüzde 10'luk kısmı illerin köy sayısına,
 - ç) Yüzde 15'lik kısmı illerin kırsal alan nüfusuna,
 - d) Yüzde 15'lik kısmı illerin gelişmişlik endeksine,
- göre İller Bankası tarafından dağıtılır.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen köy sayısı, İçişleri Bakanlığı tarafından her yılın ocak ayından geçerli olmak üzere İller Bankasına bildirilir.

(3) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen kriter için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından tespit edilen en son endeks esas alınır. Bu endeksin kullanımında iller gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş ilden en çok gelişmiş ile doğru ve eşit sayıda ili içeren beş gruba ayrılır. İllerin eşit sayıda beş gruba ayrılmasında eşitliği bozan il son gruba ilave edilir. Birinci fıkranın (d) bendine göre belirlenen miktarın yüzde 23'ü birinci gruba, yüzde 21'i ikinci gruba, yüzde 20'si üçüncü gruba, yüzde 19'u dördüncü gruba ve yüzde 17'si beşinci gruba tahsis edilir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren illerin nüfuslarına göre dağıtılır.

Belediye paylarının tahsisine ilişkin esaslar

MADDE 5 – (1) 2 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana göre ayrılan belediye payının; yüzde 80'lik kısmı belediyelerin nüfusuna ve yüzde 20'lik kısmı gelişmişlik endeksine göre İller Bankası tarafından belediyelere dağıtılır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen gelişmişlik endeksine göre dağıtılacak miktar için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından tespit edilen en son veriler esas alınır. Bu endeksin kullanımında, ilçeler gelişmişlik katsayılarına göre en az gelişmiş ilçeden en çok gelişmiş ilçeye doğru ve eşit sayıda ilçeyi içeren beş gruba ayrılır. Eşitliği bozan ilçe son gruba ilave edilir. Belde belediyelerine bağlı buldukları ilçenin endeks değeri uygulanır. Birinci fıkraya

göre belirlenen miktarın yüzde 23'ü birinci gruba, yüzde 21'i ikinci gruba, yüzde 20'si üçüncü gruba, yüzde 19'u dördüncü gruba ve yüzde 17'si beşinci gruba tahsis edilir. Bu tahsisat, her grup içinde, gruba giren belediyelerin nüfuslarına göre dağıtılır.

(3) 2 nci maddenin ikinci fıkrasına göre ayrılan büyükşehir ilçe belediyeleri payı, nüfus esasına göre dağıtılır. Hesaplanan tutardan yüzde 30'luk büyükşehir belediyesi payı ayrıldıktan sonra kalan miktar büyükşehir ilçe belediyelerinin hesabına İller Bankası tarafından aktarılır.

(4) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan büyükşehir belediye payının; yüzde 70'i doğrudan ilgili büyükşehir belediyesi hesabına aktarılır. Kalan yüzde 30'luk kısmı ise büyükşehir belediyeleri arasında nüfus esasına göre dağıtılır.

(5) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan ve bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre dağıtılan büyükşehir belediye paylarındaki artış, bir önceki yılın aynı ayında tahakkuk eden tutarların yüzde 20'sinden fazla olamaz. Fazla olan tutarlar, artış oranı yüzde 20'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere, nüfus esasına göre dağıtılır. Bakanlar Kurulu bu oranı bir katına kadar artırmaya veya kanuni haddine indirmeye yetkilidir.

Denkleştirme ödeneği

MADDE 6 – (1) Kesinleşmiş en son genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamının binde biri Maliye Bakanlığı bütçesine belediyeler denkleştirme ödeneği olarak konulur. Maliye Bakanlığı, bu ödeneği, mart ve temmuz aylarında iki eşit taksit halinde dağıtılmak üzere, İller Bankası hesabına aktarır. Bu ödeneğin yüzde 60'ı, nüfusu 5.000'e kadar olan belediyelere, yüzde 40'ı ise nüfusu 5.001 – 9.999 arasında olan belediyelere eşit şekilde dağıtılır.

(2) Bu Kanunda ayrılması öngörülen paylar ile birinci fıkrada belirtilen ödenek dışında, mahalli idarelere yardım amacıyla, bakanlıklar ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerine pay, fon veya özel hesap gibi adlarla başka bir ödenek konulamaz.

Kesinti yapılması

MADDE 7 – (1) Bu Kanunda, il özel idareleri ve belediyelere, genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtından ayrılacak paylar ile diğer kanunlarda bu idarelere verilmesi öngörülen paylar vergi hükmündedir.

(2) İl özel idareleri ve belediyeler ile bu idarelere bağlı kuruluşların ve bunlara ait tüzel kişilerin, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip edilen Devlete olan borçları, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında tanımlanan Hazine alacağı niteliğindeki borçları, İller Bankasına olan borçları ile sosyal güvenlik kuruluşlarına olan borçlarına karşılık, bu idareler adına her ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden ayrılacak tutardan, alacaklı idarelerin talebi üzerine, ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankası tarafından kesinti yapılarak alacaklı idarelere ödenir.

(3) İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların bağlı kuruluşları tarafından kanuni süresinde verilen gelir (stopaj) vergisi ile katma değer vergisi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergiler; bu vergilere ait beyannamenin verildiği aya ilişkin olarak, bu idareler adına genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paydan, bu madde uyarınca yapılacak tüm kesintilerden önce ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya İller Bankasınınca kesilerek ilgili vergi dairesine aktarılır. Bu şekilde tahsil edilen vergi, vade tarihinde tahsil edilmiş sayılır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen vergilerin, kesintinin yapılması gereken ay içinde ilgili idareler tarafından ödenmesi halinde, tahsil edilen tutara ayrıca gecikme zammı hesaplanmaz. Bu hüküm, kanuni süresinde bildirilen sosyal güvenlik primleri ile emekli kesenekleri için de uygulanır. Bu şekilde tahsil edilen alacaklar, bildirimlerin yapıldığı tarihte tahsil edilmiş sayılır. Kesinti yoluyla tahsil edilemeyen prim ve emekli keseneklerinin, kesintinin yapılması gereken ay içinde borçlusu tarafından ödenmesi halinde, bu şekilde tahsil edilen tutara herhangi bir gecikme cezası ve gecikme zammı hesaplanmaz. Bu fıkranın uygulamasına ilişkin usulleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(4) Genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden, il özel idareleri ve belediyeler adına aylık olarak ayrılacak tutardan, ikinci ve üçüncü fıkralara göre yapılacak kesintilerin toplamı, hiçbir şekilde ayrılan tutarların toplamının yüzde 40'ını aşamaz.

(5) Yapılacak kesintilerin oranlarını alacakların nev'ine göre ayrı ayrı veya topluca belirlemeye, kesinti ve mahsup işlemlerine ilişkin diğer usul ve esasları tespit etmeye, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat ve hükümler

MADDE 8 – (1) a) 2/2/1981 tarihli ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun,

b) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkrası,

c) 15/7/1963 tarihli ve 277 sayılı 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile Diğer Kanunlarla, Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükümünde Olduğuna Dair Kanun,

ç) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrası,

d) 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 39 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "Tahsil edilen vergiden, 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanun ile 10.7.2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanuna göre mahalli idarelere pay verilmez" cümlesi,

yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Diğer mevzuatta, 277 sayılı 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile Diğer Kanunlarla, Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükümünde Olduğuna Dair Kanun ve 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca kaldırılan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatı için 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununda personel ve cari giderlere ayrılan ödenekler kadar ödenek, personel sayısındaki değişimler dikkate alınarak beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulur. Bu ödenek Bakanlık tarafından 5286 sayılı Kanunda belirtilen ilgili il özel idareleri ile büyükşehir belediyelerine aktarılır.

(2) Bakanlar Kurulu, birinci fıkrada öngörülen süreyi beş yıla kadar uzatabilir.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

(4) Belediyelerin Kentsel Altyapı İhtiyaçları İçin Tahsis Edilen Ödeneğin Kullanımına İlişkin Yönetmelik kapsamında yürütülen ve bu Kanunun yayımı tarihinde İller Bankasının yükümlülüğü altında bulunan harita, imar planı, içmesuyu, atıksu, katı atık, deniz deşarjı, proje ve yapım işlerinin finansmanında kullanılmak üzere, 6 ncı maddeye göre ayrılan denkleştirme ödeneğinin % 30'u, Maliye Bakanlığı tarafından iki eşit taksit halinde ve beş yıl süre ile İller Bankası'na aktarılır. Aktarılan ödenek bu projeler dışında kullanılamaz.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 6/3/2008 tarihli ve 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre tüzel kişiliği ilk genel mahalli idareler seçimlerine kadar devam edecek ilçe ve ilk kademe belediyelerine genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden ayrılan payların yüzde 30'u, büyükşehir belediye payı olarak ayrılır.

(2) 2 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan ve dördüncü fıkrasına göre dağıtılan büyükşehir belediye paylarında 1/7/2008 ilâ 31/12/2008 dönemine ilişkin tahakkuk edecek aylık artış, 2007 yılının aynı dönemine ilişkin olarak tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamaz; 1/1/2009 ilâ 30/6/2009 dönemine ilişkin tahakkuk edecek büyükşehir belediye paylarındaki artış ise 2008 yılının aynı döneminde tahakkuk eden aylık tutarların yüzde 50'sinden fazla olamaz. Fazla olan tutarlar, artış oranı yüzde 50'den az olan büyükşehir belediyelerine bu oranı aşmamak üzere nüfus esasına göre dağıtılır.

(3) 1/7/2008 ilâ 31/12/2012 tarihleri arasında 2 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre ayrılan büyükşehir belediye paylarının hesaplanmasında, 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listede yer alan mallardan tahsil edilen Özel Tüketim Vergisi tutarları, bu dönemle sınırlı olmak üzere büyükşehir belediyesi pay hesabına dahil edilmez. Pay hesabına dahil edilmeyecek tutarın miktarını ve süresini azaltmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası 1/1/2009 tarihinde, 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası 1/7/2009 tarihinde, diğer hükümleri ise 1/7/2008 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14/7/2008

[R.G. 15 Temmuz 2008 – 26937]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

TAPU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5782

Kabul Tarihi: 3/7/2008

MADDE 1 – 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 35 inci maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin; sulama, enerji, tarım, maden, sit, inanç ve kültürel özellikleri nedeniyle korunması gereken alanlar, özel koruma alanları ile flora ve fauna özelliği nedeniyle korunması gereken hassas alanlarda ve stratejik yerlerde kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinemeyecekleri alanları, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının tescile esas koordinatlı harita ve planları içeren teklifi üzerine belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Yabancı uyruklu gerçek kişiler merkez ilçe ve ilçeler bazında, uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünün yüzde onuna kadar taşınmaz ile bağımsız ve sürekli nitelikte sınırlı aynî hak edinebilirler. Bakanlar Kurulu, merkez ilçe ve ilçelerin altyapı, ekonomi, enerji, çevre, kültür, tarım ve güvenlik açısından önemlerini dikkate alarak, bu orandan fazla olmamak kaydıyla farklı oran belirlemeye yetkilidir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlık bünyesinde, ilgili idare temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından, bu madde uyarınca Bakanlar Kuruluna verilen yetkiler dâhilinde çalışmalar yapılmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarının bu kapsamdaki teklifleri incelenip değerlendirilerek Bakanlar Kuruluna sunulur. Valiliklerce, merkez ilçe ve ilçelerin uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümünde meydana gelen değişiklikler takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar komisyona bildirilir.

Askerî yasak bölgeler, askerî güvenlik bölgeleri ile stratejik bölgelere ve değişiklik kararlarına ait harita ve koordinat değerleri Millî Savunma Bakanlığınca, özel güvenlik bölgeleri ve değişiklik kararlarına ait harita ve koordinat değerleri ise İçişleri Bakanlığınca geciktirilmeksizin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlığa verilir."

MADDE 2 – 2644 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"MADDE 36 – Yabancı yatırımcıların Türkiye’de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketler, ana sözleşmelerinde belirtilen faaliyet konularını yürütmek üzere taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinebilir ve kullanabilirler. Bu şekilde edinilen taşınmazların Türkiye’de kurulu bulunan bir başka yabancı sermayeli şirkete devrinde ve taşınmaz maliki yerli sermayeli bir şirketin hisse devri yoluyla yabancı sermayeli hale gelmesi durumunda da aynı esas geçerlidir. Türkiye’de kurulu yabancı sermayeli şirketlerin tasfiyesi halinde şirketin sahip olduğu taşınmazın şirket ortağı yabancı gerçek kişiler veya yurt dışında kurulu yabancı ticaret şirketleri tarafından edinilmek istenmesi halinde 35 inci madde hükümleri uygulanır.

18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla bu şirketlerin, askeri yasak bölgeler, güvenlik bölgeleri ve aynı Kanununun 28 inci maddesi çerçevesinde belirlenen stratejik bölgelerdeki taşınmaz edinimleri, Genel Kurmay Başkanlığının ya da yetkilendireceği komutanlıkların, özel güvenlik bölgelerindeki taşınmaz edinimleri ise taşınmazın bulunduğu yerdeki valiliğin iznine tabidir. Valilik iznine tabi hususlar, ilgili idare temsilcilerinin katılımıyla oluşan komisyonda, taşınmaz ediniminin, ülke güvenliği ve faaliyet konusuna uygunluğu değerlendirilerek karara bağlanır.

Bu madde hükümlerine aykırı şekilde edinildiği veya kullanıldığı tespit edilen taşınmazlar ve sınırlı aynî haklar, Maliye Bakanlığınca verilecek süre içerisinde maliki tarafından tasfiye edilmediği takdirde tasfiye edilerek bedele çevrilir ve bedeli hak sahibine ödenir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, ilgili bakanlıkların görüşlerinin alınmasını müteakip Hazine Müsteşarlığı, İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 3 – 2644 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 3 – İlgili kurum ve kuruluşlar, bu Kanununun 35 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin taşınmaz ve sınırlı aynî hak edinemeyecekleri alanların yüzölçümlerini ve valilikler bu fıkra da belirtilen ilçelerin uygulama imar planı ve mevzi imar plan sınırları içerisinde kalan toplam alanların yüzölçümlerini bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren en geç üç ay içinde komisyona bildirir.

Yabancı uyruklu gerçek kişilerin merkez ilçe ve ilçeler bazında edinebilecekleri taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikte aynî hakların miktarı tespit edilinceye kadar geçecek süre içinde, yabancı uyruklu gerçek kişiler bu Kanununun 35 inci maddesi hükümlerine göre taşınmaz ve sınırlı aynî hakları edinebilirler."

MADDE 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14/7/2008

[R.G. 15 Temmuz 2008 – 26937]

— • —

 İçindekilere dön

Bakanlar Kurulu Kararları

Karar Sayısı : 2008/13860

Ekli “Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Yeniden Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması ile 9/6/2006 Tarihli ve 2006/10603 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar”ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 3/7/2008 tarihli ve

9107 sayılı yazısı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 25 inci maddeleri ile muhtelif statülerde sözleşmeli personel istihdamına imkân sağlayan mevzuat hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 3/7/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

C. ÇİÇEK	H. YAZICI	N. EKREN	M. AYDIN
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bakanı
M. BAŞESGİOĞLU	B. YILDIRIM	N. ÇUBUKÇU	M. ŞİMŞEK
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
M. S. YAZICIOĞLU	M. A. ŞAHİN	M. V. GÖNÜL	B. ATALAY
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
A. BABACAN	K. UNAKITAN	H. ÇELİK	F. N. ÖZAK
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı
R. AKDAĞ	B. YILDIRIM	M. M. EKER	F. ÇELİK
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köy İşleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı
M. Z. ÇAĞLAYAN	M. H. GÜLER	E. GÜNAY	F. N. ÖZAK
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	Kültür ve Turizm Bakanı	Çevre ve Orman Bakanı V.

KAMU PERSONELİNİN MAAŞLARININ HESABINA ESAS TUTULAN KATSAYILARIN YENİDEN TESPİTİ VE İLGİLİ MEVZUATI UYARINCA İSTİHDAM EDİLEN SÖZLEŞMELİ PERSONELİN ÜCRETLERİNİN ARTIRILMASI İLE 9/6/2006 TARİHLİ VE 2006/10603 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KARAR

Katsayıların belirlenmesi

MADDE 1 – (1) 1/7/2008 tarihinden geçerli olmak üzere, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı (0,051448), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı (0,6812), iş güclüğü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak yan ödeme katsayısı ise (0,016313) olarak yeniden belirlenmiştir.

Ücretlerin artırılması

MADDE 2 – (1) 1/7/2008 tarihinden geçerli olmak üzere;

a) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca sözleşmeli olarak çalıştırılan personelin mevcut ücret tavanı, 2.701 YTL'ye yükseltilmiştir.

b) 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar"ın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan ücret tavanı, 2.395 YTL'ye yükseltilmiştir.

c) 30/11/1984 tarihli ve 84/8813 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "Başbakanlıkta Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esasları"nın 8 inci maddesinde yer alan unvanlardan en yüksek Devlet memuru olan Başbakanlık Müsteşarının aylık sözleşme ücret tutarı 2.787 YTL'ye yükseltilmiştir.

ç) 29/12/1997 tarihli ve 97/10498 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki listelerdeki kurum ve kuruluşların hizmet sözleşmesi esaslarında yer alan ve 3/1/2008 tarihli ve 2008/13055

sayılı Kararname ile yükseltilmiş bulunan taban ve tavan ücretleri, %3,96 oranında artırılmıştır.

d) İlgili mevzuatı uyarınca vize edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarının, 2008/13055 sayılı Kararname ile yükseltilmiş bulunan taban ve tavan ücretleri, %3,96 oranında artırılmıştır.

e) Çeşitli statülerde sözleşmeli olarak çalıştırılanların mevcut brüt sözleşme ücretleri, %3,96 oranında artırılmıştır.

Değiştirilen hükümler

MADDE 3 – (1) 9/6/2006 tarihli ve 2006/10603 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinde yer alan "2260" gösterge rakamı "2660" olarak değiştirilmiştir.

Yürürlük

MADDE 4 – (1) Bu Karar, 1/7/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5 – (1) Bu Karar hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 9 Temmuz 2008 – 26931]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Karar Sayısı : 2008/13851

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 182 nci maddesinin birinci fıkrasındaki gündelik miktarının hesaplanmasında dikkate alınan 600 (altıyüz) gösterge rakamının Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve üyeleri için 2000 (ikibin)'e, diğerleri için 1000 (bin)'e yükseltilmesi; adı geçen Kanunun 182 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 23/6/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU

H. YAZICI

K. TÜZMEN

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

N. EKREN

N. ÇUBUKÇU

M. S. YAZICIOĞLU

M. A. ŞAHİN

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

H. ÇELİK

A. BABACAN

Dışişleri Bakanı

K. UNAKITAN

Bakanı

Maliye Bakanı

Millî Eğitim Bakanı

F. N. ÖZAK

Bakanı

Bayındırlık ve İskân

R. AKDAĞ

Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM

Bakanı

Ulaştırma Bakanı

M. M. EKER

M. Z. ÇAĞLAYAN

Sanayi ve Ticaret Bakanı

ve Orman Bakanı

M. H. GÜLER

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. GÜNAY

Kültür ve Turizm Bakanı

F. ÇELİK

Çalışma ve Sos. Güv.

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

V. EROĞLU

Çevre

[R.G. 10 Temmuz 2008 – 26932]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Atama Kararları

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2008/10255

1 – Açık bulunan Bakanlık Yüksek Müşavirliğine, Müsteşar (23190) Fahri KASIRGA'nın atanması, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

18/7/2008

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Mehmet Ali ŞAHİN
Adalet Bakanı

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2008/10256

1 – Açık bulunan Müsteşarlığa, Müsteşar Yardımcısı (23777) Ahmet KAHRAMAN'ın atanması, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 5435 sayılı Kanunla değişik 37 nci maddesi gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

18/7/2008

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Mehmet Ali ŞAHİN
Adalet Bakanı

[R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941]

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararı

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

28.06.2008 tarih ve 08 sayılı kararname ile atamaları yapılan adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının bazılarının atamalarının iptali ile 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu uyarınca başka yerlere atanmalarına ilişkin kararlar aşağıda gösterilmiştir.

KARAR: 08.07.2008/2008-09

1 – Borçka Hâkimliğinden, Bergama Hâkimliğine atanan (40058) Yemliha KARAKOÇ'un ataması iptal edilmiştir.

2 –Edremit Hâkimliğine, Borçka Hâkimi (40058) Yemliha KARAKOÇ naklen atanmıştır.

KARAR: 08.07.2008/2008-10

1 – Gürpınar Cumhuriyet Savcılığından, Sarıgöl Cumhuriyet Savcılığına atanan (97995) Halil ŞENER'in ataması iptal edilmiştir.

KARAR: 08.07.2008/2008-13

1 – Kadıköy Cumhuriyet Savcılığından, Bakırköy Cumhuriyet Savcılığına atanan (21176) Doğan KAPTAN'ın ataması iptal edilmiştir.

2 – Kartal Cumhuriyet Savcılığına, Kadıköy Cumhuriyet Savcısı (21176) Doğan KAPTAN naklen atanmıştır.

[R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Karar Sayısı : 2008/13801

Ekli “Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; İçişleri Bakanlığının 25/4/2008 tarihli ve 1073 sayılı yazısı üzerine, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa göre, Bakanlar Kurulu’na 4/6/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

H. YAZICI

N. EKREN

M. AYDIN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU

M. V. GÖNÜL

N. ÇUBUKÇU

N. ÇUBUKÇU

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı V.

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı V.

M. S. YAZICIOĞLU

M. A. ŞAHİN

M. V. GÖNÜL

B. ATALAY

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

İçişleri Bakanı

B. ATALAY

M. Z. ÇAĞLAYAN

H. ÇELİK

F. N. ÖZAK

Dışişleri Bakanı V.
Bakanı

Maliye Bakanı V.

Millî Eğitim Bakanı

Bayındırlık ve İskân

R. AKDAĞ

B. YILDIRIM

M. M. EKER

F. ÇELİK

Sağlık Bakanı

Ulaştırma Bakanı

Tarım ve Köy İşleri Bakanı Çalışma ve Sos. Güv.

Bakanı

M. Z. ÇAĞLAYAN

M. H. GÜLER

E. GÜNAY

V. EROĞLU

Sanayi ve Ticaret Bakanı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kültür ve Turizm Bakanı Çevre ve Orman Bakanı

**NÜFUS HİZMETLERİ KANUNUNUN UYGULANMASINA
İLİŞKİN YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 29/9/2006 tarihli ve 2006/11081 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 69 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(3) Bildirim sırasında herhangi bir belge verilemediği takdirde; ölünün hısımlarının ve ölüm olayını bilenlerin kimlikleri ile yerleşim yeri adresleri tespit edilir. Belgeler bir yazı ekinde güvenlik makamlarına mülkî idare amirliği aracılığı ile gönderilerek ilgili kişinin ölümünün araştırılması istenir. Elektronik ortamda tutulan kütüklere ölüm araştırması yapıldığı açıklamasında bulunulur. Araştırma sonuçlanıncaya kadar kayıt üzerinde işlem

yapılamaz. Kişinin öldüğünün tespit edilmesi halinde ölüm olayı aile kütüğüne tescil edilir. Hakkında araştırma yapılan kişinin sağ olduğunun anlaşılması halinde ise yapılan açıklama silinir.

(4) Genel Müdürlükçe, MERNİS ve Adres Kayıt Sisteminde yer alan bilgilerden yararlanılarak uzun süredir işlem görmeyen ve ölü olması muhtemel olup da aile kütüklerinde sağ görülenlerin araştırılması, üçüncü fıkrada belirtilen usulde nüfus müdürlüklerine yaptırılır."

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 128 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 128 – (1) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri, nüfus cüzdanı ile başvurulduğunda yurt içinde nüfus müdürlükleri, yurt dışında ise dış temsilcilikler tarafından düzenlenir. Cüzdan talep belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesi esastır. Bu belgeler, elektronik ortamda düzenlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda daktilo veya mürekkepli kalemle, matbaa harfleri ile okunaklı bir şekilde yazılmak suretiyle de düzenlenebilir.

(2) Nüfus cüzdanı taleplerinde nüfus cüzdanı talep belgesi, uluslararası aile cüzdanı taleplerinde ise uluslararası aile cüzdanı talep belgesi kullanılır. Nüfus cüzdanı müracaatlarında, her kişi için ayrı bir nüfus cüzdanı talep belgesi istenir veya düzenlenir. Nüfus cüzdanı taleplerinin yerleşim yeri nüfus müdürlüğüne yapılması esastır. Nüfus cüzdanı ile başvuru yapılması halinde yerleşim yeri nüfus müdürlüğüne müracaat şartı aranmaz.

(3) Dış temsilciliklere yapılacak başvurularda nüfus cüzdanı, nüfus cüzdanı ibraz edilememesi halinde ise başvurunun yapıldığı temsilciliğin bulunduğu ülke uyuşuna da sahip olan ve bu durumu nüfus kayıtlarında görünen vatandaşlarımızın, uyuşunu taşıdıkları diğer ülke makamlarınca düzenlenmiş kimlik kartı veya pasaport ibraz etmeleri de yeterli kabul edilir. Bu durumda, söz konusu yabancı belgelerin ve üzerindeki bilgilerin geçerli ve doğru olduğu konusunda tereddüt bulunmaması ve ibraz edilen belgedeki bilgiler ile nüfus kayıtlarındaki bilgilerin aynı olması gereklidir.

(4) Nüfus cüzdanı ibraz edilmesi halinde; ibraz edilen nüfus cüzdanı yetkili personelce incelenir. Nüfus cüzdanındaki bilgiler ve ibraz edilen fotoğraf ile talepte bulunan kişinin aynı olduğunun anlaşılması halinde aşağıdaki işlemler yapılır:

a) İbrahim edilen nüfus cüzdanındaki seri numarası, verildiği yer ve veriliş tarihi bilgileri ile yerleşim yeri adresi sistemden sorgulanır. Adresin güncel olup olmadığı kontrol edilir. Adresin güncel olmadığı tespit edilmesi halinde ilgili kişiden adres beyanı alınmak suretiyle yerleşim yeri adresi güncellenerek cüzdan talep belgesi düzenlenir. İbrahim edilen nüfus cüzdanındaki seri numarası, verildiği yer ve veriliş tarihi bilgilerinin sorgulama sonucu sistemde yer almaması halinde altıncı fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır. Cüzdan talebinde bulunan kişiye yedinci fıkrada belirtildiği gibi sorular sorulur.

b) Yurt dışında ikamet eden vatandaşlarımızın müracaatlarında dış temsilciliklerce adres bilgisi olarak ikamet edilen şehir ve ülke bilgisine bakılır. Söz konusu bilgilerin eksik veya hatalı olması durumunda, başvuru sahibinden adres beyanı alınmasını müteakip nüfus cüzdanı işlemi tamamlanır.

(5) Müracaat eden kişiden nüfus müdürlüğüne veya dış temsilcilikçe iki adet vesikalık fotoğraf istenir. İlgiliden alınan fotoğraf taranarak veri tabanına aktarılır. Fotoğraflardan bir adedi cüzdan talep belgesine, diğeri ise nüfus cüzdanına yapıştırılır. Dış temsilcilikçe taranan fotoğraflar kişinin kimliği ile ilişkilendirilerek Genel Müdürlüğe gönderilir.

(6) Nüfus cüzdanı ibraz edilememesi halinde aşağıdaki şekilde işlem yapılır:

a) Cüzdan talebinde bulunan kişinin veri tabanında fotoğrafının yer alması halinde; bu fotoğraf ile müracaat eden kişinin ve ibraz ettiği fotoğrafın aynı kişiye ait olduğunun anlaşılması ve pasaport, ehliyet, silah ruhsatı, uluslararası aile cüzdanı gibi resmi bir kimlik belgesi ibraz ettiği takdirde, yedinci fıkrada belirtildiği şekilde kişinin kimliğini kanıtlayan sorulara da olumlu cevap alınması durumunda, nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenerek nüfus cüzdanı verilir.

b) Cüzdan talebinde bulunan kişinin veri tabanında fotoğrafının yer almaması halinde; kişiden yerleşim yeri veya diğeri adres muhtarlığınca ya da kurum yetkilisi tarafından

düzenlenerek onaylanmış cüzdan talep belgesi istenir. Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgelerinde yer alan imzalar, köy ve mahalle muhtarları imza sirküleri ile karşılaştırılmadan nüfus cüzdanı düzenleme işlemine başlanmaz. Muhtarlıkça ya da kurum yetkilisince onaylanmış olan cüzdan talep belgesindeki kimlik bilgileri ve yerleşim yeri adresi veri tabanından sorgulanır. İlgili kişinin kimliğine ilişkin bilgilerin ve yerleşim yeri adres bilgilerinin veri tabanındaki bilgilerle aynı olması ve yedinci fıkrada belirtildiği şekilde kişinin kimliğini kanıtlayan sorulara da olumlu cevap alınması durumunda nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenir. Bu durumda muhtarlıkça veya kurum yetkilisince düzenlenmiş olan cüzdan talep belgesi sistemden alınan cüzdan talep belgesine iliştilir.

c) Yerleşim yeri muhtarlığınca cüzdan talep belgesi düzenlenmesine ihtiyaç duyulduğu takdirde, ilgili kişiden kimliğini kanıtlayacak bilgi ve belge istenebilir. Muhtarlıkça ilgili kişinin kimliği ve yerleşim yeri bilgilerinde tereddüde düşülmesi halinde nüfus cüzdanı talep belgesi düzenlenmez. Bu durumda nüfus müdürlüğünce yedinci fıkrada belirtildiği şekilde kolluk kuvvetlerine soruşturma yaptırılır.

ç) Kurumlarda çalışan personel için çalıştıkları kurum tarafından düzenlenmiş olan nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri o il içindeki nüfus müdürlüklerince görev yerine bakılmaksızın kabul edilir.

(7) İbrahim edilen belgelerde veya bu belgelerde yer alan herhangi bir bilgide tereddüde düşülmesi halinde yetkili personelce ilgiliye kimliğini kanıtlayacak sorular sorulur. Sorulan sorulara yanlış cevap verilmesi halinde cüzdan talebinde bulunan kişi ile kaydın sahibinin aynı kişi olup olmadığı hususunda kolluk kuvvetlerince soruşturma yaptırılır. Soruşturma belgesine ilgilinin ibraz ettiği belgeler eklenir. Soruşturmanın olumlu sonuçlanması halinde nüfus cüzdanı talep belgesi nüfus müdürlüğü veya dış temsilcilikçe düzenlenir.

(8) Vekillik belgesi ile nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talebinde bulunulması halinde öncelikle vekillik belgesi incelenerek vekilin kimlik kontrolü yapılır. Vekil tayin eden kişinin nüfus cüzdanının ibraz edilmesi halinde dördüncü fıkrada belirtildiği şekilde, nüfus cüzdanı ibraz edilememesi halinde ise altıncı fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır.

(9) Başvurunun dış temsilcilikçe yapılması ve Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılıyor olması halinde dördüncü fıkrada belirtildiği şekilde işlem yapılır. Sistemin kullanılmaması ve ilgili kişinin resmi bir belge ibraz edememesi halinde ilgilinin fotoğrafı ve nüfusa kayıtlı olduğu yer bilgileri ile kendisini tanıyanların adı, soyadı ve adres bilgileri Genel Müdürlüğe ya da ilgili nüfus müdürlüğüne gönderilir. Nüfus müdürlüğünce konu hakkında gerekli soruşturma yaptırılarak, sonucundan başvurunun yapıldığı dış temsilcilikçe bilgi verilir. Soruşturmanın olumlu sonuçlanması halinde dış temsilcilikçe talep belgesi düzenlenerek cüzdan verilir. Dış temsilciliklere yapılan başvurularda kişinin Türkiye’de kendisini tanıyan herhangi bir şahsa dair kimlik bilgisi sunamaması durumunda temsilcilik, başvuruda bulunan kişinin ikamet ettiği ülkede kendisini tanıyan Türk vatandaşlarıyla mülakat yapar ve mülakat sonucunu nihai karar için Genel Müdürlüğe ya da ilgili nüfus müdürlüğüne gönderir.

(10) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı talepleri için ibraz edilen pasaport, ehliyet, silah ruhsatı, uluslararası aile cüzdanı gibi resmi belgeler fotokopisi ile karşılaştırılır. Resmi belgenin onaylı fotokopisi veya noter tasdikli örneği cüzdan talep belgesine eklenir.

(11) Uluslararası aile cüzdanı talep belgeleri ile kadın ve erkek olarak ayrı ayrı oluşturulan nüfus cüzdanı talep belgeleri takvim yılı itibarıyla zincirleme sıra numarası verilmek suretiyle dosyalarında muhafaza edilir. Bunun dışında ayrıca bir kayıt veya dosya tutulmaz.

(12) Evlenme yapıldığı halde uluslararası aile cüzdanının alınmamış olması, kaybolması ya da yıpranması durumları ile Türk vatandaşlığının kazanılması hallerinde nüfus müdürlükleri ve dış temsilciliklerce eşlerin ibraz ettikleri nüfus cüzdanlarına dayanılarak uluslararası aile cüzdanı talep belgesi düzenlenerek verilir. Eşlerin nüfus cüzdanı ibraz edememesi durumunda altıncı fıkrada belirtilen şekilde işlem yapılır.

(13) Nüfus ve uluslararası aile cüzdanı taleplerinde gerçeğe aykırı bilgi ve belge ibraz edildiğinin tespiti halinde ibraz edilen belgeler ile birlikte durum Cumhuriyet savcılığına intikal ettirilir."

MADDE 3 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 10 Temmuz 2008 – 26932]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Karar Sayısı : 2008/13838

Ekli “Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; Devlet Bakanlığının 23/6/2008 tarihli ve 21249 sayılı yazısı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 23/6/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

H. YAZICI

N. EKREN

M. AYDIN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU

K. TÜZMEN

N. ÇUBUKÇU

M. ŞİMŞEK

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

M. S. YAZICIOĞLU

M. A. ŞAHİN

M. V. GÖNÜL

B. ATALAY

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

İçişleri Bakanı

A. BABACAN

K. UNAKITAN

H. ÇELİK

F. N. ÖZAK

Dışişleri Bakanı

Maliye Bakanı

Millî Eğitim Bakanı

Bayındırlık ve İskân

Bakanı

R. AKDAĞ

B. YILDIRIM

M. M. EKER

F. ÇELİK

Sağlık Bakanı

Ulaştırma Bakanı

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. Z. ÇAĞLAYAN

M. H.GÜLER

E. GÜNAY

V. EROĞLU

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Kültür ve Turizm Bakanı

Çevre

ve Orman Bakanı

**KAMU GÖREVLERİNE İLK DEFA ATANACAKLAR İÇİN YAPILACAK
SINAVLAR HAKKINDA GENEL YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 18/3/2002 tarihli ve 2002/3975 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmeliğin ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Uluslararası Olimpiyat Komitesinin tanıdığı spor dallarının büyükler, gençler ve ümitler kategorilerinde Dünya ve Avrupa şampiyonaları ile Uluslararası Askeri Sporlar Konseyince yapılan Dünya ve Avrupa şampiyonalarında ilk üç dereceye girenlerin,”

MADDE2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 15 Temmuz 2008 – 26937]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Karar Sayısı : 2008/13846

Ekli “Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in yürürlüğe konulması; İçişleri Bakanlığının 2/6/2008 tarihli ve 1198 sayılı yazısı üzerine, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler

Hakkında Kanun hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 23/6/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

C. ÇİÇEK

H. YAZICI

N. EKREN

M. AYDIN

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU

K. TÜZMEN

N. ÇUBUKÇU

M. ŞİMŞEK

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

M. S. YAZICIOĞLU

M. A. ŞAHİN

M. V. GÖNÜL

B. ATALAY

Devlet Bakanı

Adalet Bakanı

Millî Savunma Bakanı

İçişleri Bakanı

A. BABACAN

K. UNAKITAN

H. ÇELİK

F. N. ÖZAK

Dışişleri Bakanı
Bakanı

Maliye Bakanı

Millî Eğitim Bakanı

Bayındırlık ve İskân
Bakanı

R. AKDAĞ

B. YILDIRIM

M. M. EKER

F. ÇELİK

Sağlık Bakanı

Ulaştırma Bakanı

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

Çalışma ve Sos. Güv.
Bakanı

M. Z. ÇAĞLAYAN

M. H. GÜLER

E. GÜNAY

V. EROĞLU

Sanayi ve Ticaret Bakanı
ve Orman Bakanı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Kültür ve Turizm Bakanı

Çevre
ve Orman Bakanı

ATEŞLİ SİLAHLAR VE BIÇAKLAR İLE DİĞER ALETLER HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 21/3/1991 tarihli ve 91/1779 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmeliğe aşağıdaki madde eklenmiştir.

“**EK MADDE 6** – Bu Yönetmelik hükümlerine göre verilen her türlü izin, belge ve ruhsatlar ile kayıt işlemlerinde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına yer verilir.”

MADDE 2 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Telekomünikasyon Kurumundan:

ELEKTRONİK HABERLEŞME GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, elektronik haberleşme güvenliğine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, işletmecilerin fiziksel alan güvenliği, veri güvenliği, donanım-yazılım güvenliği ve güvenilirliği ile personel güvenliğinin sağlanması için

tehditlerden ve/veya zafiyetlerden kaynaklanan risklerin bertaraf edilmesi veya azaltılmasına ilişkin olarak alacakları tedbirlere yönelik usul ve esasları kapsar.

(2) Kişisel bilgilerin işlenmesi ve gizliliğinin korunması, bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/2/1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun 2 ve 4 üncü maddesi ile 5/4/1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanununun 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Donanım-yazılım: Elektronik haberleşme altyapısı, bilgisayarlar, veri kaydetmek için kullanılan taşınabilir ve sabit diskler ile bunlarda kullanılan yazılım bileşenlerini,

b) Elektronik haberleşme: Elektriksel işaretlere dönüştürülebilen her türlü işaret, sembol, ses, görüntü ve verinin kablo, telsiz, optik, elektrik, manyetik, elektromanyetik, elektrokimyasal, elektromekanik ve diğer iletim sistemleri vasıtasıyla iletilmesini, gönderilmesini ve alınmasını,

c) Elektronik haberleşme altyapısı: Elektronik haberleşmenin, üzerinden veya aracılığıyla gerçekleştirildiği anahtarlama ekipmanları, donanım ve yazılımlar, terminaller ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü şebeke birimlerini,

ç) Elektronik haberleşme hizmeti: Elektronik haberleşme tanımına giren faaliyetlerin bir kısmının veya tamamının hizmet olarak sunulmasını,

d) Elektronik haberleşme şebekesi: Bir veya daha fazla nokta arasında elektronik haberleşmeyi sağlamak için bu noktalar arası bağlantıyı teşkil eden anahtarlama ekipmanları ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü iletim sistemleri ağını,

e) Güvenlik hassasiyetli alan: Elektronik haberleşme altyapısının işletmeci kontrolündeki bölümlerini,

f) İşletmeci: Kurum tarafından yapılan bir yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten sermaye şirketini,

g) Kurul: Telekomünikasyon Kurulunu,

ğ) Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu,

h) Şifreleme: Veri muhteviyatının, yalnızca yetkili kişi ya da kurumlarca veya haberleşmeyi gerçekleştiren taraflarca bilinmesini sağlamak ve üçüncü şahıslarca elde edilmesini önlemek üzere, söz konusu verinin formunun özel bir şablona göre değiştirilmesini,

ı) Veri: Abone ya da kullanıcının elektronik haberleşme şebekesi üzerindeki konum, zaman, trafik bilgileri ile elektronik haberleşmenin içeriğini,

i) Veri güvenliği: Verinin gizliliği, bütünlüğü ve devamlılığının sağlanmasını ifade eder.

İlkeler

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında aşağıda belirtilen temel ilkeler gözetilir:

a) Objektif nedenler aksini gerektirmedikçe, niceliksel ve niteliksel devamlılık, ayırım gözetmeme, düzenlilik, şeffaflık ve kaynakların etkin kullanılması,

b) Tüketici haklarının korunması,

c) Hizmet kalitesinin yükseltilmesi,

ç) Ulusal düzenleme ile ulusal ve/veya uluslararası standartların dikkate alınması.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektronik Haberleşme Güvenliği Usul ve Esasları

Tehdit ve zafiyetler

MADDE 6 – (1) Elektronik haberleşmeye ilişkin başlıca tehditler;

- a) Yetkisiz olarak veya yetki aşımıyla güvenlik hassasiyetli alana girilmesi,
 - b) Yetkisiz olarak veya yetki aşımıyla silme, ekleme, değiştirme, geciktirme, başka bir ortama kaydetme veya ifşa etme yoluyla veri gizliliğinin, bütünlüğünün ve/veya devamlılığının bozulması,
 - c) Donanım-yazılım bileşenlerinin ulusal düzenleme ile ulusal ve/veya uluslararası standartlar uyarınca belirlenen gereklilikleri yerine getirmesinin kısmen veya tamamen engellenmesi,
 - ç) Deprem, sel, su baskını, yangın gibi doğal afetler ile grev ve lokavt hali,
 - d) Kullanıcıyı yanıltarak doğru tarafla elektronik haberleşmede bulunduğu izleniminin verilmesi,
 - e) Elektronik haberleşmenin yasal olmayan bir şekilde izlenmesi ve/veya dinlenmesi,
 - f) Doğru olmayan bir bilgi üretilerek bu bilginin başka bir taraftan alındığının iddia edilmesi veya başka bir tarafa gönderilmesi,
 - g) Elektronik haberleşme altyapısının kısmen veya tamamen hizmet veremez hale getirilmesi veya altyapıya ait kaynakların, hizmet sunumunu aksatacak şekilde tüketilmesidir.
- (2) Elektronik haberleşmeye ilişkin başlıca zafiyetler;
- a) Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel tehditlerin öngörülememesi,
 - b) Bir sistem veya protokolün tasarımında yapılan yanlışlıklar,
 - c) Bir sistem veya protokolün kurulumu sırasında oluşan problemler,
 - ç) Geliştiricilerin hataları,
 - d) Uygulayıcıların hataları,
 - e) Sistemin işletimi sırasında oluşan uygunsuzluklar veya yetersizliklerdir.

Fiziksel alan güvenliği

MADDE 7 – (1) Bina içi güvenlik hassasiyetli alanlarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

- a) Giriş ve erişim yetkisi ile bu yetkinin kapsamı işletmeci tarafından önceden tanımlanarak, giriş ve erişim sadece yetkili kişilerle sınırlandırılır.
- b) Ziyaretçi giriş ve çıkışlarında gerekli kontroller yapılarak, tarih, saat ve kimlik gibi bilgiler kaydedilerek, her ziyaretçinin sadece izin verilen yerlere girişi ve çıkışı sağlanır.
- c) Tüm personel ve personel harici kişiler, kimlik bilgilerini, yetki ve erişim seviyelerini açık bir şekilde görünür kılacak giriş veya kimlik kartı taşır.
- ç) Güvenlik hassasiyetli alanlara giriş ve erişim yetkisi, düzenli olarak gözden geçirilerek güncellenir ve gerekli değilse iptal edilir.

(2) Bina dışı güvenlik hassasiyetli alanlarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

- a) Sahada yer alan, elektronik haberleşme altyapısını içeren bina, kule, dolap ve kutu gibi güvenlik riski oluşturabilecek alt yapı bileşenlerine erişim kontrol altında tutulur ve yetkisiz kişilerin kolaylıkla erişim sağlayamayacağı şekilde tesis edilir.
 - b) Elektronik haberleşme maksatlı kullanılan kule ve saha dolapları, yetkisiz kişilerin müdahale etmesini engellemek amacıyla uyarıcı levhalar ile donatılır.
- (3) Güvenlik hassasiyetli alanlarda ilave olarak aşağıdaki tedbirler alınır:
- a) Kötü niyetli faaliyetleri engellemek amacıyla planlanmamış çalışmalardan kaçınılır.
 - b) Ses ve/veya video kayıt cihazlarının güvenlik hassasiyetli alanlara, izinsiz olarak girişini engellemek amacıyla gerekli önlemler alınır.
 - c) Güvenlik hassasiyetli alanların, tehditlere karşı korunması amacıyla fiziki güvenlik tedbirleri planlanır ve gerekli önlemler alınır.

Personel güvenilirliği

MADDE 8 – (1) Elektronik haberleşme altyapısında istihdam edilen teknik personel, konusunda yeterli mesleki deneyime sahip ya da eğitim almış olmalıdır. Bu personelin görev tanım ve sorumlulukları açıkça belirlenmelidir.

(2) Elektronik haberleşme altyapısında istihdam edilecek personel hakkında adli sicil kaydı belgesi istenir.

(3) Personelin haberleşme gizliliğine, milli güvenliğe ve kamu düzenine aykırı davranışta bulunmaması için her türlü önlem alınarak, işlerin ve hizmetlerin düzenli yürütülmesi sağlanır.

Veri güvenliği

MADDE 9 – (1) Veri güvenliği aşağıdaki hükümler uyarınca sağlanır:

a) Veri erişim yetkisi ve bu yetkinin kapsamı, veri türüne göre önceden belirlenir ve kayıt altına alınır.

b) Yetki sınırları dahilinde erişim sağlanması için kullanılacak teknolojilerin seçimi, işletmecinin tasarrufundadır.

Donanım-yazılım güvenliği ve güvenilirliği

MADDE 10 – (1) Elektronik haberleşme altyapılarında kullanılan donanım-yazılım güvenliği ve güvenilirliği aşağıdaki hükümler uyarınca sağlanır:

a) Donanım-yazılımın ulusal düzenleme ile ulusal ve/veya uluslararası standartlara uygun olması sağlanır.

b) Aynı fiziksel alanda ve/veya farklı fiziksel alanlarda bulunan donanım-yazılım bileşenleri arasındaki iç haberleşmeyi sağlayan kablolu ve/veya kablosuz ağ yönetimi sadece yetkili kişiler tarafından erişilecek şekilde şifrelenir.

c) Donanım-yazılım bileşenleri, herhangi bir güvenlik tehdidinin gerçekleşmesini önlemek üzere kontrol ve izleme altında tutulur.

ç) Donanım-yazılım bileşenlerinin, yasal olmayan elektronik haberleşme dinleme ve/veya izleme tehdidi oluşturacak unsurları içerip içermediğini belirlemek üzere satın alma, kullanım, bakım ve onarım sırasında kontrolleri yapılır. Donanım-yazılım bileşenlerinde bu tür bir unsurun varlığının saptanması durumunda ilgili bileşenin kullanımına son verilir. Bu durum kayıt altına alınarak raporlanır ve oluşan tehdidi bertaraf edecek önlemler ivedilikle alınır.

d) İşletmeci, elektronik haberleşmenin gizliliği, bütünlüğü ve devamlılığının sağlanması için kritik donanım-yazılım bileşenlerinin tespitini yapar. Tespit edilen kritik donanım-yazılım bileşenlerinin yedekli çalışması esastır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşletmecilerin Yükümlülükleri

Elektronik haberleşme güvenliğini sağlama yükümlülüğü

MADDE 11 – (1) İşletmeci, TS ISO/IEC 27001 veya ISO/IEC 27001 standardına uygunluğu sağlamakla yükümlüdür. Yetkilendirilen işletmeciler yetkilendirme tarihinden itibaren bir yıl içerisinde söz konusu standarda uygunluğu sağlar. Belirtilen süre içerisinde söz konusu standarda uygunluğu sağlayamayan işletmecilere Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde ilave süre verilebilir.

(2) İşletmeci, elektronik haberleşme güvenliği kapsamında, başta 6 ncı maddede belirtilen tehdit ve zafiyetler olmak üzere, kendi teknik ve idarî yapılanmasına göre yılda en az bir kez risk analizi yapar veya bu analizi tarafsız kuruluşlara yaptırır. Bu çerçevede tespit edilen tehdit ve zafiyetlere ilişkin riski değerlendirerek gerekli önlemleri alır.

Kuruma bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 12 – (1) Elektronik haberleşme güvenliğine ilişkin rapor her yıl yenilenir ve Şubat ayı sonuna kadar Kuruma gönderilir. Söz konusu rapor;

a) 11 inci madde kapsamında yapılan risk analizinde tespit edilen tehdit ve zafiyetler ile bunların yüksek, orta veya düşük şeklinde tasnifi ile gerçekleştirme olasılıkları ve önlemleri,

b) Bir tehdit ve/veya zafiyetin gerçekleşmesi durumunda yürütülecek faaliyetleri ve bu faaliyetlerde görev alacak personel ile bunların yetki ve sorumluluklarının neler olacağını içeren iş akış diyagramları ve acil eylem planlarını,

c) Donanım-yazılım bileşenlerinin kurulumu, kullanımı ve işletimi ile bakım ve onarımı sırasında ortaya çıkan ve raporlanan problem ile uygunsuzlukları içerir.

Alt yüklenici firmadan sorumlu olma yükümlülüğü

MADDE 13 – (1) Alt yüklenici firma ile çalışılması halinde, alt yüklenici firma tarafından bu Yönetmelik hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda söz konusu ihlalin işletmeci tarafından yapıldığı kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Müeyyideler

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlali durumunda; 5/9/2004 tarihli ve 25574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Telekomünikasyon Kurumu Tarafından İşletmecilere Uygulanacak İdari Para Cezaları ile Diğer Müeyyide ve Tedbirler Hakkında Yönetmelikte söz konusu ihlale karşılık gelen idari para ceza oranları uygulanır. İdari para cezalarının uygulanması, tahsili, ihlalin tekerrürü gibi durumlarda, söz konusu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen Yönetmelikte yer almayan; haberleşmenin güvenliğine yönelik tehdit ve zafiyetlere ilişkin gerekli önlemlerin alınmaması ile bina içi ve dışı güvenlik hassasiyetli alanlarda yeterli önlemlerin alınmaması durumunda işletmecinin bir önceki takvim yılındaki cirosunun % 1 (yüzde bir)’ine kadar idari para cezası uygulanır. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda idari para cezası verilmeden önce, ilgili işletmeciye söz konusu durumun düzeltilmesi için yeterli süre verilebilir.

Standarda uygunluğu sağlama

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önce yetkilendirilen işletmeciler, Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde 11 inci maddede belirtilen standarda uygunluğu sağlar. Belirtilen süre içerisinde söz konusu standarda uygunluğu sağlayamayan işletmecilere Kurul tarafından gerekli görülmesi halinde ilave süre verilebilir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Telekomünikasyon Kurulu Başkanı yürütür.

[R.G. 20 Temmuz 2008 – 26942]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Genelgeler

Başbakanlıktan:

Konu: Elektronik Belge Standartları.

GENELGE
2008/16

Kamu adına görev yapan kurum ve kuruluşların faaliyetleri sonucu oluşan belgelerin kayıt altına alınması ve bu belgelerin istenildiği anda erişilebilir şekilde yönetilmesi, kurumsal faaliyetlerin ayrılmaz bir parçası ve bir kamu görevidir. Herkesin, her zaman, her yerden kolaylıkla ulaşabileceği şeffaf, verimli ve sade bir kurum yapısı günümüzde modern ve demokratik kurumların temel hedefi haline gelmiştir. Elektronik ortamda sunulan hizmetlerin ve e-kurum yapısının temelini elektronik bilgi sistemleri oluşturmaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen elektronik bilgi ve belgelerin idari, mali, hukuki ve tarihi gerekçelerle korunmasının sağlanması ve bunların gelecek nesillere aktarılması

ancak standart belge yapılarının oluşturulması ile mümkündür. Elektronik belgeye ilişkin standartlar ile belgelerin korunmasına ve erişimine imkan sağlayacak tedbirlerin elektronik belge yönetim sistemlerinin tasarım aşamasında ele alınması gerekmektedir.

Elektronik belgelerin kayıt altına alınması, kullanılması ve arşivlenmesi konularında çalışma yapma görevi E-Dönüşüm İcra Kurulu'nun 9 Eylül 2004 tarih ve 7 numaralı Kararı ile Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'ne verilerek TSE 13298 no'lu standardın yayınlanması sağlanmıştır. Hazırlanan bu standart kamu kurum ve kuruluşlarının kullanacakları elektronik belge yönetim sistemleri için temel bir kaynak teşkil etmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları oluşturacakları elektronik belge yönetim sistemlerinde TSE 13298 no'lu standarda göre işlem yapacak, ayrıca üretmiş oldukları elektronik belgenin kurumlar arası paylaşımını www.devletarsivleri.gov.tr internet adresinde belirlenen kurumlar arası elektronik belge paylaşım hizmeti kriterlerine göre gerçekleştirecektir. Genelgenin yayımı tarihinden önce kurulan sistemler ise ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca gözden geçirilerek iki yıl içinde standarda uyumlu hale getirilecektir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

*Recep Tayyip
ERDOĞAN
Başbakan*

[R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Başbakanlıktan:

Konu: Lisanslı Yazılım Kullanılması.

GENELGE
2008/17

Bilindiği üzere; kamu kurum ve kuruluşlarında bilgisayar teknolojisinin hızla gelişmesi sonucu, kamu hizmetlerinin görülmesinde, yaygın olarak kullanılan bilgisayar programları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında, ilim ve edebiyat eseri olarak koruma altındadır.

Birçok ülkenin telif hakları sistemine paralel şekilde, diğer eser türlerinde olduğu gibi bilgisayar programlarının da, lisanssız kopyalarının kullanılması, hak sahibinin izni olmaksızın çoğaltılması, değiştirilmesi ve dağıtılması fiillerine karşı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda cezai ve hukuki yaptırımlar öngörülmüştür.

Bu sebeple, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümleri çerçevesinde, fikri hakların korunması açısından, kamu kurum ve kuruluşlarında, bilgisayar programlarının edinilmesi, kullanılması, yönetimi ve alınacak tedbirlere yönelik esasların tespiti ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerekli görülmüştür.

1. Kamu Kuruluşlarında Bilgisayar Programı Edinilmesi

Bütçeleme: Bilgisayar programlarının satın alınmasından önce yapılacak bütçelemede, bilgisayar programları, bilgisayar donanımından ayrı kalem olarak belirtilmelidir. Bütçeleme yapılırken edinilecek bilgisayar programlarının lisanslama esasları dikkate alınmalı, ihtiyaç bulunan lisans sayısı kadar program bütçede yer almalıdır.

Şartname: Bilgisayar programı satın alımının söz konusu olduğu şartnamelerde, satın alınacak bilgisayar programları ayrı kalem olarak yer almalı ve sağlanacak bilgisayar programlarının lisanslı olması gerektiği ve lisans miktarları mutlaka belirtilmelidir.

Teslimat: Satın alma işlemi sonucunda teslimatı yapılan bilgisayar programlarının teslim, geçici ve kati kabul işlemleri sırasında; lisanslı olup olmadığı kontrol edilmeli ve sadece lisanslı programların kabulleri yapılmalıdır.

2. Yazılım Yönetimi ve Denetimi

Yazılım yönetimi ve denetimi; kamu kurum ve kuruluşlarının bünyelerindeki yazılımların, 5846 sayılı Kanun ve lisans anlaşmalarına uygun olarak bulundurulması ve kullanılmasının sağlanması amacıyla kuruluş içinde yapılması gerekli işlem ve denetim etkinliklerini kapsamaktadır.

Söz konusu etkinlikler kamu kurum ve kuruluşunda bilgi işlem ünitesi veya bu işten sorumlu birimin koordinasyonunda, hukuk müşavirliği ve teftiş veya denetiminden sorumlu kurul veya birimlerin ayrı ayrı veya ortak çalışması sonucu yerine getirilecektir.

Lisanssız yazılımlarının bulundurulması ve kullanımının önlenmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşları;

- Lisans hakları kamu kurum ve kuruluşuna ait olmayan tüm programların, bilgisayar ve medyalardan silinmesi ve lisanslı olanların temin edilmesi,

- Lisans sicili oluşturularak kurumun sahip olduğu yazılım ve lisansların takip edilmesi,

- İhale neticesi yüklenici firma tarafından bilgisayar ve yazılımların tesliminde, yazılımların orijinal ve lisanslı olduğunun ve belgelerinin şartnameye uygunluğunun kontrol edilmesi,

- Kullanılan yazılımların yasal olarak kurum tarafından sağlanmış orijinaler olup olmadığının ve yazılım siciline uygunluğunun belirli aralıklarla denetlenmesi,

- Kamu kurum ve kuruluşunda; bilgi işlem ünitesi veya bu işten sorumlu birimde çalışanların bu genelgenin gereklerine göre işlem tesis etmelerinin sağlanması, hususlarında gereken tedbirleri alacaklardır.

6/2/1998 tarihli ve 1998/10 sayılı Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

*Recep Tayyip
ERDOĞAN
Başbakan*

[R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından:

Konu: 2009-2011 Dönemi

Yatırım Programı Hazırlıkları

GENELGE

2008/1

Dokuzuncu Kalkınma Planı ile, vatandaşlarımızın refah ve mutluluğunun artırılması temel amacı çerçevesinde, "istikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye" vizyonu ortaya konulmuş, bu vizyon doğrultusunda 2007-2013 döneminde uygulanacak politikaların çerçevesi ve temel öncelikler belirlenmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Planında ortaya konulan politika ve öncelikler, 2007-2013 dönemi için hazırlanacak her türlü plan, program, yatırım programı ve strateji çalışmasında esas alınacaktır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı ile uyumlu bir şekilde hazırlanarak yayımlanan 2009-2011 dönemi Orta Vadeli Programında yer alan amaç, politika ve öncelikler ile, yine aynı dönem için hazırlanan Orta Vadeli Mali Planda ortaya konulan mali çerçeve ve bütçe tahminleri;

2009 Yılı Programı, Bütçesi ve Yatırım Programı hazırlıklarına temel teşkil edecektir. Ayrıca, Orta Vadeli Programla uyumlu olmak kaydıyla, kamu idarelerinin stratejik planları da program ve bütçe çalışmalarında dikkate alınacaktır.

Ekonomide sağlanan güven ve istikrarın korunması, ekonomik büyümenin kalkınma sürecinin sosyal boyutunu da dikkate alacak şekilde yüksek ve sürdürülebilir kılınması, istihdamın artırılması, kamu hizmetlerinin hız ve kalitesinin yükseltilmesi temel politikası doğrultusunda kamu yatırım ödeneklerinin kullanımında etkinliğin ve verimliliğin artırılması öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

Bu hedef doğrultusunda, bir taraftan kamu yatırımlarına ayrılan kaynaklar öncelikli sosyal ihtiyaçları giderecek ve üretken faaliyetleri destekleyecek nitelikteki öncelikli alt yapı alanlarına yönlendirilecek, diğer taraftan kamu yatırımlarının etkin, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesine, mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasına özen gösterilecektir.

Bu çerçevede, 2009-2011 dönemi yatırım programı hazırlıklarında; eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojileri yatırımlarına öncelik verilecektir. Bu çerçevede İstanbul Bilişim Vadisi Projesi özel önem taşımaktadır.

Kamu yatırımları; başta Güneydoğu Anadolu Projesi olmak üzere, Doğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi ve diğer tüm bölgelerdeki bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme ile bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasında etkili bir araç olarak kullanılacak, AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlar hızlandırılacaktır. Bu kapsamda, sağlanan ilave kaynaklar da dikkate alınarak, GAP Eylem Planı ve diğer bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme programları kapsamındaki projelere özel önem verilecektir.

Proje bazında ödenek teklif ve tahsislerinde, sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden; kısa sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılacak, uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış, dış finansmanı sağlanarak onaylanmış, başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere öncelik verilecektir.

Bütün kamu kuruluşları, 2009-2011 dönemi yatırım tekliflerini Dokuzuncu Kalkınma Planı ve Orta Vadeli Programda yer alan amaç ve öncelikler ile ilişkisini kurarak yapacaklar, ayrıca yeni yatırım tekliflerini ayrıntılı sektör çalışmaları ile nitelikli yapılabirlik etüt ve analizlerine dayandıracaklardır.

Kamu yatırım programında devam eden öncelikli projelerin yeterli kaynak tahsisi ile zamanında tamamlanması hedefi doğrultusunda, acil ve zorunlu haller dışında gerçekleştirilmesi bir yıldan fazla sürecek yeni proje teklifinde bulunulmayacak, mevcut kamu sabit sermaye stokundan etkin ve yeterli kapasitede yararlanılmasını sağlayacak bakım ve onarımların zamanında gerçekleştirilebilmesi için yeterli ödenek teklifinde bulunulacaktır. Kamu kaynaklarının kısıtlı olduğu gerçeği de göz önünde bulundurularak kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını içeren modellerden azami oranda yararlanılacaktır.

Bütün yatırımcı kamu kuruluşlarının, yukarıda belirtilen hususları dikkate alarak, Orta Vadeli Programın temel amaçları ve öncelikleri, Orta Vadeli Mali Planda ve "2009-2011 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi" ekinde belirtilen yatırım teklif tavanları, öncelikler ve esaslar ile uyumlu olmak üzere, 2009-2011 dönemini kapsayan üç yıllık perspektifle hazırlayacakları yatırım tekliflerini Temmuz ayı sonuna kadar Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına göndermelerini önemle arz ve rica ederim.

*Nazım
EKREN
Devlet
Bakanı*

EK: 2009-2011 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi

2009-2011 DÖNEMİ YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA REHBERİ

I. AMAÇ ve KAPSAM

Amaç

1. Bu rehberin amacı, 2009-2011 dönemi yatırım programı hazırlıklarına esas olmak üzere, kamu yatırım önceliklerini ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16'ncı maddesine uygun şekilde; kamu idarelerince uyulması gereken genel ilkeleri, nesnel ve ölçülebilir standartları, hesaplama yöntemlerini, bunlara ilişkin olarak kullanılacak cetvel ve tablo örneklerini ve diğer bilgileri ortaya koymaktır.

Kapsam

2. Yatırım Genelgesi ve Yatırım Programı Hazırlama Rehberi, 5018 sayılı Kanuna ekli I Sayılı Cetvelde belirtilen Genel Bütçe Kapsamındaki İdareleri, II Sayılı Cetvelde belirtilen Özel Bütçe Kapsamındaki İdareleri, III Sayılı Cetvelde belirtilen Düzenleyici ve Denetleyici Kurumları, IV Sayılı Cetvelde belirtilen Sosyal Güvenlik Kurumlarını, Kamu İktisadi Teşebbüslerini (KİT'ler) ve Özelleştirme Kapsamındaki Kuruluşları (kamu payı yüzde 50'den fazla olanlar), Döner Sermayeli Kuruluşları, İller Bankasını, Fon İdarelerini, dış finansman ile proje yürüten Mahalli İdareleri ve diğer kamu kuruluşlarını kapsamaktadır.

II.GENEL ÇERÇEVE

Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013)

3. Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013 döneminde Program, Bütçe ve Yatırım Programı hazırlık ve uygulama çalışmalarının temel politika çerçevesini oluşturacaktır.

Orta Vadeli Program (2009-2011) ve Orta Vadeli Mali Plan (2009-2011)

4. Dokuzuncu Kalkınma Planı'nda yer alan hedef ve politika ve önceliklerle uyumlu olmak üzere; makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri kapsayacak şekilde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanan ve 2009-2011 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program 2008/13834 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı olarak 28 Haziran 2008 tarih ve 26920 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Orta Vadeli Program ile uyumlu olmak üzere, 2009-2011 dönemine ilişkin bütçe büyüklüklerini, genel bütçeli ve özel bütçeli kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını kapsayan ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Orta Vadeli Mali Plan ise 2008/31 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı olarak 8 Temmuz 2008 tarih ve 26930 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanmış bulunmaktadır. Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan, kuruluşların üç

yıllık perspektifle yapacakları Program, Bütçe ve Yatırım Programı hazırlıklarına esas teşkil edecektir.

5. Bütün yatırımcı kamu kuruluşları, yatırım tekliflerini Orta Vadeli Program'ın temel amaçları ve öncelikleri, Orta Vadeli Mali Planda ve Yatırım Programı Hazırlama Rehberinde belirtilen yatırım teklif tavanları, öncelikler ve esaslarla uyumlu olmak üzere hazırlayacaklar ve DPT Müsteşarlığına göndereceklerdir.

6. Yatırım teklif tavanları, cari fiyatlarla (yılı fiyatlarıyla) olmak üzere 2009-2011 dönemini kapsayan üç yıl için verilmektedir. Kuruluşlar yatırım proje stoklarının yürütülmesinde, ileriki yıllara ait gösterge niteliğindeki teklif tavanlarını da özellikle dikkate alacaklardır.

İdare Stratejik Planı ve Performans Programı

7. İdare stratejik planını hazırlamış olan kuruluşlar, 2009 yılı yatırım tekliflerinde, Orta Vadeli Programda yer alan politika ve önceliklerle uyumlu olmak kaydıyla, stratejik planlarında ve performans programlarındaki amaç, hedef ve performans göstergelerini dikkate alacaklardır.

III. 2009-2011 DÖNEMİ KAMU YATIRIM POLİTİKASI VE ÖNCELİKLER

Genel Öncelikler

8. 2009-2011 döneminde, Orta Vadeli Programda yer alan politikalara uygun bir şekilde, kamu kesimi yatırımları öncelikli sosyal ihtiyaçları giderecek ve üretken faaliyetleri destekleyecek nitelikteki alt yapıya yönlendirilecektir.

9. Kamu yatırımları bölgesel kalkınmanın sağlanmasında ve bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasında etkili bir araç olarak kullanılacak, yatırım tahsislerinde mevcut bölgesel planlar ve programlar kapsamındaki illerin ve özellikle şehir merkezlerinin gelişmesini hızlandırıcı ekonomik ve sosyal altyapı yatırımları ile insan kaynakları ve istihdam ağırlıklı projelere öncelik verilecektir. Yerel nitelikli proje tekliflerinin, uygulanmakta olan bölgesel planlar ile uyumlu olması gözetilecektir.

10. Kırsal kesimde kalkınmanın hızlandırılması amacıyla, kamu yatırımları ve hizmetlerinin sunumunda, ilçe merkezleri ve belde belediyeleri ile diğer gelişme ve çevresine hizmet sunma kapasitesi bulunan merkezi yerleşim birimlerine öncelik verilmek suretiyle bu yerleşimlerin altyapıları iyileştirilecek ve kaynakların etkin kullanımı sağlanacaktır.

11. Ülkemizin AB'ye üyeliği yönünde ortaya konulan plan ve programlarda yer alan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği yatırımlar hızlandırılacaktır.

12. Kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını içeren modellerden azami oranda yararlanılacaktır.

13. Kamu yatırım teklif ve kararları, sağlıklı sorun analizlerini içeren sektörel ve bölgesel çalışmalara, planlara ve nitelikli yapılabirlik etüt ve analizlerine dayandırılacaktır.

Sektörel, Bölgesel ve Proje Bazında Öncelikler

14. Sektörel Öncelikler : 2009-2011 dönemi kamu yatırım tahsislerinde eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile Bilgi Toplumu Stratejisi ile uyumlu e-devlet ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir.

15. Bölgesel Öncelikler : Kamu yatırımları, yenilenebilir enerji ve tarımsal altyapıyı güçlendirmeye odaklı Güneydoğu Anadolu Projesi başta olmak üzere, Doğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi ve diğer tüm bölgelerdeki bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişme ile bölgelerarası gelişmişlik farklarının azaltılmasında etkili bir araç olarak kullanılacaktır.

İlgili olan bütün sektör ve alt sektörlerde, ülkenin orta ve doğusunda belirli nüfus büyüklüğüne ulaşmış, doğudan batıya göçü kendine yönlendirebilecek, çevre illerin sosyo-ekonomik gelişmesini hızlandırma potansiyeline sahip; Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Kayseri, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Trabzon, Van illeri ve bu illerin cazibe merkezi konumundaki şehir merkezlerinin sosyal ve fiziki altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir. Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı (GAP), Doğu Anadolu Projesi Ana Planı (DAP), Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı (DOKAP), Zonguldak, Bartın, Karabük Bölgesel Gelişme Raporu (ZBK) ve Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi (YHGP) kapsamında söz konusu planların amaç ve öncelikleri dahilindeki yatırımlar ile Konya Ovası Projesi (KOP) kapsamındaki yatırımlara öncelik verilecektir.

Kuruluşlar, yatırım tekliflerinde, 18 Haziran 2008 tarih ve 26910 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Öncelikli Bölgesel Kalkınma ve Sosyal Gelişme Projeleri hakkındaki 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile eki Güneydoğu Anadolu Projesi Eylem Planında (2008-2012) belirtilen hususları özellikle dikkate alacaklardır.

16. Proje Bazında Öncelikler : 2009-2011 dönemi yatırım teklif tavanları çerçevesinde yapılacak proje bazındaki ödenek tekliflerinde sektörel ve bölgesel önceliklerin yanı sıra devam eden projelerden;

- 2009 yılı içinde tamamlanarak ekonomiye kazandırılacak projelere,
- Uygulamasında önemli fiziki gerçekleşme sağlanmış projelere,
- Yatırım Programında yer alan ve dış finansmanı sağlanan projelerden önemli oranda fiziki gerçekleşme sağlanmış projelere,
- Başlatılmış bulunan diğer projelerle bağlantılı veya eş zamanlı olarak yürütülmesi ve tamamlanması gereken projelere,
- Mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasına ve korunmasına yönelik idame-yenileme, bakım-onarım, rehabilitasyon ve modernizasyon türü yatırım projelerine,
- Afetlerin önlenmesi ve afet hasarlarının telafisine yönelik projelere,
- AB'ye üyelik yönünde ortaya konulan politika ve önceliklerin hayata geçirilmesi için sürdürülen çalışmaların gerektirdiği projelere,
- e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve Bilgi Toplumu Stratejisi ile uyumlu projelere ve İstanbul Bilişim Vadisi Projesine

ağırlık verilecektir.

Alt Sektör Öncelikleri

17. Kuruluşlar, yatırım programı hazırlıklarında da devam ettirilecek rasyonelleştirme faaliyeti çerçevesinde yatırım programındaki proje stokunun önceliklendirilmesinde, yukarıda verilen genel sektörel, bölgesel ve proje bazında önceliklerin yanı sıra aşağıdaki alt sektör bazındaki kriter ve öncelikleri dikkate alacaklardır.

- **Tarım / Sulama sektöründe;** proje stokunun rasyonelleştirilmesine ilişkin çalışmalara devam edilecek, bu kapsamda mevcut projeler yeniden önceliklendirilecek, öncelikli projelere yeterli kaynak tahsis edilecek, yapılabiliğini ve önceliğini yitirmiş projelerin tasfiye edilmesi veya iz ödeneğe çekilmesi yönünde tedbirler alınarak stokun çok yüksek olan ortalama tamamlanma süresi düşürülecektir.

DSİ Genel Müdürlüğünün yatırım programında yer alan Büyük Su İşleri projelerinden 2009 yılında tümüyle bitirilecek, kredili yürütülen, depolaması tamamlanmış veya depolamasız, tümüyle ihaleli ilerlemiş sulama projeleri, barajı 2009 yılında tamamlanacak projeler ile taşkın projeleri birinci öncelikli projeler olarak değerlendirilecek ve ödenek teklifleri bu husus göz önüne alınarak yapılacaktır.

2008 Yılı Yatırım Programında yer alan ancak teknik ve/veya ekonomik açıdan yapılabiliğini yitirmiş (su kaynağı yetersizliği olan, önemli zemin problemi görülen, fizibilite etüdü yetersiz yapılmış olan, ÇED’i olumsuz çıkan vb.) büyük veya küçük su işi projeleri ile 2008 yılı sonuna kadar ihale edilmemiş Küçük Su İşleri toplu projesi kapsamındaki işler yeniden değerlendirilerek, gerekli görülenler ayrıca listelenecek ve yatırım programından çıkarılmak üzere teklif edilecektir.

DSİ Genel Müdürlüğünce; büyük su işi projelerine dair gerçekleştirilecek yıllık fiziki hedefler (sulama, taşkın koruma, bitirilecek baraj, vb.) proje bazında; küçük su işi projelerine dair yıllık fiziki hedefler ise (taşkın, taşkın-rusubat, sulama, vb.) faaliyet bazında ve her iki fiziki hedef seti bu rehber ekinde yer alan ödenek teklif tavanları doğrultusunda belirlenerek yatırım teklifleri ile birlikte gönderilecektir.

Toplulaştırılmış proje niteliğindeki “Küçük Su İşleri” projesi kapsamında yer alan, ancak daha önceki yıllarda tamamlanmış olan alt projelerin; karakteristik, proje tutarı ve kümülatif harcaması “Küçük Su İşleri” projesi toplamından düşülerek, proje, 2008 yılı uygulama programında yer alan projelerle sınırlı olacak şekilde teklif edilecektir. Ayrıca, proje kapsamında yer alan faaliyetlerin proje adetleri, faaliyetlerin yanında belirtilecektir.

- **Tarım / Su Ürünleri sektöründe;** DLHİ Genel Müdürlüğünün yatırım programında fiziki gerçekleşmesi yüzde 60’ın üstünde olup kısa sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılması gerekli görülen balıkçı barınakları projelerine ödenek tekliflerinde birinci derecede öncelik verilecektir. Fiziki gerçekleşmesi yüzde 60’ın altında olan balıkçı barınakları projelerine ödenek teklifi yapılırken, balıkçılık sektörünün bölge ekonomisindeki yeri, projenin tamamlanma süresi ve mevcut barınaklara olan uzaklığı dikkate alınarak projeler kendi aralarında önceliklendirilecektir.

- **Madencilik sektöründe;** enerji sektörü ve imalat sanayiine girdi temin eden üretime yönelik projelere; petrol, doğalgaz ve jeotermal kaynaklar ile rezervi tükenmekte olan ve arz güvenliğinin sağlanması açısından önem arz eden madenlerin aranmasına yönelik projelere; madenlerin işlenerek ürün haline getirilmesine yönelik projeler ile üretilen cevherlerin tüketici talepleri doğrultusunda kalitesinin iyileştirilmesine yönelik projelere önem ve öncelik verilecektir.

- **İmalat sektörlerinde;** genel olarak üretimin idamesine yönelik projelere, AB'ye uyum ve uluslararası yükümlülüklerimiz açısından gerçekleştirilmesi gerekli olan projelere ve yurtiçi hammaddenin değerlendirilmesine yönelik ekonomik olan projelere birinci derecede öncelik verilecektir.

Özelleştirme kapsam ve programındaki kuruluşların acil olmayan işleri ile 2008 Yılı Yatırım Programında yer alan, yapılabilirliği devam eden, ancak ihalesi yapılmamış ve özelleştirme öncesinde yapılması zorunlu olmayan yeni işler ise ikinci derecede öncelikli projeler olarak iz ödenekle yatırım programına teklif edilecektir.

Önceliği bulunmayan inşaat projeleri, kamunun imalat sanayiinden çekilmekte olması ve/veya özel sektörün aynı konuda faaliyette bulunması nedeniyle önceliğini yitirmiş projelere ve yatırımcı kuruluş açısından önceliğini yitirmiş projelere yatırım programı tekliflerinde yer verilmeyecektir.

- **Enerji sektöründe;** enerji arz-talep analizlerine dayanan, Türkiye'nin genel enerji ihtiyaç projeksiyonuna uygun olarak hazırlanmış ve Elektrik Piyasası Kanununun ortaya koyduğu esaslara uygun, güvenilir hammadde kaynaklarına ve erken geri dönüş oranına sahip projelerle, gerçekleştirilmesi diğer projelerin hayata geçirilmesinin ön şartı niteliğinde olan veya bunların kapasite/verimini artıracak olan projelere öncelik verilecektir.

- **Ulaştırma / Otoyol sektöründe;** devam eden yatırım projelerinden Kemerhisar-Pozantı Otoyolu ve fiziki gerçekleşmesi %90'ın üzerinde bulunan otoyol ve bağlantı yolu projeleri ile, mevcut otoyol sisteminin korunmasını ve etkin kullanımını sağlayacak; üstyapı iyileştirme, trafik güvenliği, köprü ve viyadüklerin onarımı ve İstanbul Çevre Yolları üzerindeki viyadük ve köprülerin depreme karşı güçlendirilmesine yönelik projelere önem ve öncelik verilecektir.

- **Ulaştırma / Karayolu sektöründe;** karayollarında trafik güvenliği ile ilgili yatırımlarla ağırlık kontrol hizmetlerinin etkinleştirilmesine yönelik teçhizat ve donanımların sağlanmasına öncelik verilecektir.

Devlet ve il yolları ile ilgili ödenek tekliflerinde, Ankara-Samsun-Sarp, Yalova-Bursa-İzmir, Sivrihisar-Afyon-İzmir, Adapazarı-Bozüyük, Afyon-Dinar-Çardak, Kınalı-Tekirdağ-İpsala güzergahlarında yer alan bölünmüş yol projeleri ile bitümlü sıcak karışım kaplama (BSK), köprü yapım-onarım projelerine öncelik verilecektir.

Karayolları Genel Müdürlüğünün makine parkında acil bakım ve kar mücadelesi makineleri ihtiyacı dışında genişlemeye gidilmeyecek, bakım-onarım hizmetlerinin ihaleli olarak yaptırılması benimsenecektir.

- **Ulaştırma / Demiryolu sektöründe;** Dokuzuncu Kalkınma Planında yer alan, Ankara merkez olmak üzere İstanbul-Ankara-Sivas, Ankara-Afyonkarahisar-İzmir, Ankara-Konya koridorlarından oluşan çekirdek ağ üzerinde hızlı tren ile yolcu taşımacılığına başlanması politikası çerçevesinde ödenek tekliflerinde Ankara-İstanbul, Ankara-Konya Hızlı Tren projelerine öncelik verilecektir.

Ayrıca, demiryolu yenilemeleri için ray temini ve yol mekanizasyon yatırımlarına ve demiryolu işletmeciliğinde maliyet düşürücü etki yapabilecek tedbirlerin gerektirdiği yatırımlara öncelik verilecektir.

- **Ulaştırma / Denizyolu sektöründe;** başta Ege Bölgesi olmak üzere planlaması yapılan büyük kapasiteli ana limanların hayata geçirilmesi için gereken yatırımlara ve çalışmalara öncelik verilecektir. Kıyılar Master Planı öncelikli olarak tamamlanacaktır.
- **Ulaştırma / Havayolu sektöründe;** ulaştırma sektörü içinde diğer projelerle uyumlu ve tamamlayıcı projeler ile hava trafik kontrolü hizmetlerinin modernize edilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.
- **Ulaştırma / Boruhattı sektöründe;** sanayi kullanım potansiyeli yüksek, çevre sorunları bulunan ve nüfus yoğunluğu fazla yörelere erişime öncelik verilecektir. Doğal gaz iletim ve dağıtım yatırımlarının eş zamanlı olarak yürütülmesi ve planlanan sürede bitirilmesi için bu mahiyetteki projelere ödenek tahsisinde önem verilecektir.
- **Ulaştırma / Haberleşme sektöründe;** posta hizmetlerinde etkinliği, sürati ve güveni artırıcı otomasyon, mekanizasyon ile bilgi ve iletişim teknolojisi ağırlıklı projelere öncelik verilecektir. TRT'nin teknolojik altyapısının yenilenmesine yönelik projelere öncelik verilecek, sosyal tesis gibi yeni inşaat işleri başlatılmayacaktır.
- **Turizm sektöründe;** mevcut sistemin korunmasını ve etkin kullanımını sağlamak amacıyla atıksu arıtma tesisleri, derin deniz deşarjları, katı atıkların imhası, temiz su ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yatırımların ivedilikle tamamlanmasına öncelik verilecektir.
- **Eğitim / İlk, Orta ve Mesleki Eğitim sektörlerinde;** yeni teklif edilecek projelerde, okul türü itibarıyla ülke genelindeki derslik başına düşen öğrenci sayısı ile okulun yapılacağı bölgedeki (il-ilçe) derslik başına düşen öğrenci sayısı dikkate alınacaktır.

Yatırım tekliflerinde fiziki gerçekleşmesi yüzde 75 ve daha üzerinde olan projeler ile 2009 yılında bitirilecek projelere ve deprem riski yüksek olan bölgelerden başlamak üzere okulların depreme karşı güçlendirilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.

Daha önceki yıllarda sari ihale izni verilmiş projeler için öngörülen ödenekler yatırım tekliflerinde öncelikli olarak dikkate alınacaktır. En fazla göç alan ve deprem bölgesinde yer alan il ve ilçelerde fiziki gerçekleşmesi yüzde 50 ve daha üzerinde olan projelerin 2009 yılında bitirilmesine öncelik verilecektir. Bu kapsama girmeyen projelerde ödenek teklifi fiziki gerçekleşmesinin yüksekliği esas alınarak belirlenecektir. Tüm projelerin fiziki gerçekleşme seviyeleri yatırım teklifleri içinde yer alacaktır. Zorunlu haller dışında özel projelere ve özel imalata yer verilmeyecektir. Derslik ihtiyacının acilen karşılanması amacıyla yeni proje tekliflerinde zorunlu haller dışında öğretim binaları dışında ek tesis teklif edilmeyecek, yatırım programında devam eden projelerde ise öğretim binaları dışında kalan ve eğitim ve öğretim hizmetlerini aksatmayacak ünitelerin yapımına öğretim binaları hizmete alındıktan sonra başlanacaktır. Yatırım programında yer almakla birlikte yapımına ihtiyaç kalmamış veya gerçekleştirilmesinde önemli zorluklarla karşılaşılacak projeler yatırım programından çıkarılmak üzere teklif edilecektir.

Milli Eğitim Bakanlığınca yürütülen “e-Yatırım Projesi” ile tespit edilen yatırım ihtiyacına göre okul yapımında öncelikli il ve ilçeler sıralanacak ve yeni proje teklifleri seçimlerine esas oluşturan kriterleri de gösterecek şekilde hazırlanacaktır.

- **Eğitim / Yüksek Öğrenim sektöründe;** devam eden projelerden 2009 yılında tamamlanarak hizmete alınabilecek projelere, fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan projelere ve afet hasarlarının telafisine yönelik olarak başlatılmış projelere ödenek tekliflerinde birinci derecede öncelik verilecektir.

Başta rektörlük binası olmak üzere idari binalarla ilgili projelerden 2009 yılında bitecek olanlar dışındaki projeler; eğitim ve öğretim faaliyetine açılmış ancak yeterli öğrenci ve öğretim elemanı bulunmayan eğitim birimlerine ait inşaat projeleri; kampüs ve/veya meskun alan dışında inşaatına başlanan ancak altyapı (elektrik, su, telefon, kanalizasyon, ulaşım, çevre düzenlemesi vs.) bulunmaması nedeniyle yatırım ve işletme maliyeti yüksek olacak projeler; enstitü, uygulama ve araştırma merkezleri ve birimleri (örneğin uygulama otelleri), kongre merkezleri, konferans salonlarına ait projelerden 2009 yılında tamamlanabilecek olanlar hariç diğer projeler; uzun vadeli ihtiyaçlara göre projelendirilmiş ancak kısmen tamamlanarak hizmete açılmış ya da tamamlanan kısmı (veya blokları) mevcut öğrenci ve öğretim elemanları için kısa vadede yeterli olan projeler; kamu kurum ve kuruluşlarına ait binalarda tahsis ya da kiralama suretiyle faaliyetlerine devam eden eğitim birimlerine ait projeler ikinci derecede öncelikli projeler olarak yatırım programına iz ödenekle teklif edilecektir. Modüler tarzda projelendirilmemiş olan projeler, modüler tarzda inşa edilebilir hale getirilecektir.

2007/12701 sayılı 2008 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararın 13'üncü maddesi gereğince "Maliye Bakanlığı Müsteşarı koordinatörlüğünde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürü, ilgili üniversitenin kurulduğu ildeki Vali ve Belediye Başkanı ile Üniversitenin Rektöründen müteşekkil Kurul" 2006 yılında kurulan 15, 2007 yılında kurulan 17 ve 2008 yılında kurulan 9 yeni devlet üniversitesinin kampüs yeri seçimini tamamlamadan ve söz konusu üniversitelerin kampus planları ve uzun vadeli üniversite gelişim planları hazırlanmadan, bu üniversiteler için 2009 yılında tahsis edilmesi öngörülen ödeneklerin inşaat işleri için kullanılmasına izin verilmeyecektir.

- **Eğitim / Kültür sektöründe;** kültür varlıklarının korunması, restorasyonu ve bakım-onarımı ile ilgili projelere öncelik verilecektir. Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzelerin bakım-onarım, teşhir-tanzim ve güvenliğinin artırılmasına yönelik projeler desteklenecektir.

Kültür ve Turizm Bakanlığının yatırım programında yer alan kültür merkezi projelerinin bir program çerçevesinde önceliklendirilerek tamamlanması sağlanacaktır. Bu amaçla, inşaatı devam eden kültür merkezi projelerinden fiziki gerçekleşmesi yüzde 50'nin üzerinde olanlar "kent niteliğinde" olma, üniversiteye ve fazla nüfusa sahip olma ölçütlerine göre sınıflandırılarak ödenek tahsis edilecek, bu niteliklere sahip olmayan ve inşaatına başlanmamış projeler yatırım programında iz ödenekle yer alacaktır.

Yurt içinde ve yurt dışında bulunan kültür varlıklarımızın tespiti ve envanterinin çıkarılarak, bilgisayar ortamına aktarılmasına yönelik yatırımlara öncelik verilecektir.

- **Eğitim / Beden Eğitimi ve Spor sektöründe;** 2009 yılında veya kısa sürede tamamlanabilecek spor altyapı tesisleri başta olmak üzere, fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan, bölge, nüfus, sporcu sayısı, yaygın spor talebi, bölgedeki mevcut

spor tesisleri, çok amaçlı spor tesisi olması vb. faktörleri dikkate alan projelere, öğrenci sayısı 800'ün üzerinde olan ve aynı eğitim bölgesinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait spor salonu bulunmayan okulların spor salonlarına, Kalkınmada Öncelikli Yörelere olup fiziki gerçekleşmesi yüzde 50'nin üzerinde olan ve kısa sürede tamamlanabilecek projelere ve ülkemizde düzenlenecek olan spor organizasyonlarında kullanılacak tesislerin onarım ve ikmalini gerektiren projelere birinci derecede öncelik verilecektir.

Muhtelif yıllarda yatırım programına alınmış, halen ihaleleri yapılamamış veya yeterli ödenek tahsis edilemediği için inşaatları sürdürülemeyen projeler iz ödenek ile yatırım programına teklif edilecektir. Yapılabilirliğini ve önceliğini kaybetmiş olan projeler ise teklif edilmeyecektir.

- **Sağlık sektöründe;** fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olan projeler, fiziki gerçekleşmesi yüzde 75'in üzerinde olmamakla beraber koruyucu ve birinci basamak hizmetlerine yönelik projeler, inşaatı tamamlanan birimlerin donanım ihtiyaçları ile ilgili projeler, depreme karşı güçlendirme projeleri, bölgesel farklılıkları azaltıcı mahiyetteki projeler ve dış kredisi sağlanmış projeler öncelikli projeler olarak dikkate alınacaktır.

Çok düşük kapasiteyle kullanılan ve etkinliğini kaybetmiş hastanelerin bulunduğu illerdeki henüz inşaatı başlamamış hastane projeleri, çevresinde düşük kapasiteyle kullanılan sağlık birimlerinin mevcudiyetine rağmen aynı mahalde bulunan mükerrerliğe ve israfa yol açabilecek nitelikteki projeler teklif edilmeyecektir. İnşaat ve donanım ihtiyaçları karşılanarak faaliyete geçmiş hastanelerin ek bina, yenileme, yeni makine-teçhizat ve donanım alımına yönelik projelere kendi öz gelirlerinden kaynak ayrılması ve bu kurumların döner sermaye gelirleri ile karşılayabilecekleri maliyetteki projeler için Genel Bütçeden ödenek talebinde bulunmamaları esastır. Ancak, öğrenci kontenjanlarını artırma potansiyeli bulunan üniversite tıp fakülteleri, kontenjan artışı ile bağlantılı yatırımlarına ödenek talebinde bulunabileceklerdir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri / Genel İdare sektöründe;** idari hizmet binası projelerinde önemli oranda fiziki gerçekleşmeye sahip projelere öncelik verilecektir.

Sektör kapsamında yürütülen otomasyon projeleri birbirleriyle koordinasyon içerisinde yürütülecek; veri tabanı, bilgisayar altyapısı ve işlev bakımından benzerlik gösteren ve ortak yönleri bulunan projelerin birbirleriyle bütünlük içerisinde gerçekleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır

Geçmiş yatırım programlarında iz bedel ile yer alan projelere yeni bir gelişme olma hali dışında 2009 yılında da iz ödenekle yatırım programında yer verilecek, yapımına başlanamayan ve arsası temin edilememiş projeler teklif edilmeyecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri / Güvenlik Hizmetleri sektöründe;** vatandaş memnuniyetini esas alan, hizmet sunumunda sürati ve kaliteyi artıracak otomasyon projeleri ile delilden sanığa ulaşılmasını temin edecek kriminal alt yapı projelerine öncelik verilecektir.

- **Diğer Kamu Hizmetleri / İçmesuyu ve Kanalizasyon sektörlerinde;** yürütücü kuruluşu mahalli idareler olan dış kredili içmesuyu ve kanalizasyon projelerinde kredisi son üç yıl içerisinde temin edilememiş olanlar yeniden değerlendirilecektir.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Kırsal Alan Planlaması sektöründe;** iskan projelerinde yatırım programında yer alan gecikmiş projelere ve özellikle yerleri kamulaştırılanların iskanına öncelik verilecektir.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Belediye Hizmetleri sektöründe;** İller Bankası Genel Müdürlüğünce yürütülen katı atık ve jeotermal merkezi ısıtma tesisi projeleri ile bu Rehberin 15'inci maddesinde belirtilen şehir merkezlerinin kentsel ve çevresel altyapı projelerine öncelik verilecektir. Belediye dış kredili yatırım projelerinde itfaiye ve acil müdahale aracı alımı ve doğal afetlerle mücadele projeleri gibi kent esenliği ve güvenliği projelerine öncelik tanınacaktır.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Yerleşme-Şehirleşme sektöründe;** yatırım programına yeni OSB projesi alınmasında; il genelindeki mevcut OSB'lerde parsellerin en az yüzde 75'inde inşaatı veya üretime başlanmış olunması şartı aranacaktır. Bu koşul, ihtisas OSB projelerinde aranmayacaktır. Yatırım programına alınacak OSB projelerinin seçilmesinde, ulusal ve bölgesel stratejiler ve öncelikler göz önünde bulundurularak illerin sanayi potansiyeline göre değerlendirme yapılacak ve ihtisas OSB projelerine öncelik verilecektir.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Çevre sektöründe;** 2009 yılında tamamlanacak projelere; doğal kaynakların etkin kullanımına yönelik projelere; uluslararası taahhütler (sözleşme ve protokoller) nedeniyle devam edilen ve yönetim altyapısını oluşturmaya yönelik projelere (veri tabanı, araştırma, ölçme izleme sistemleri vb) öncelik verilecektir.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Esnaf, Sanatkar ve Küçük Sanayi sektöründe;** yatırım programına yeni KSS projesi alınmasında; nüfusu ve esnaf-sanatkar sayısı daha fazla olan yerleşim yerlerinde olanlara, çevresel ve planlı kentleşme açısından zorunluluk arz edenlere ve ihtisas küçük sanayi sitesi niteliğinde olanlara öncelik verilecektir. KOSGEB'in, KOBİ politikalarının geliştirilmesine katkı sağlayacak nitelikteki araştırma projelerine öncelik verilecektir.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Teknolojik Araştırma sektöründe;** geleceğe yönelik olarak nanoteknoloji, biyoteknoloji, yeni nesil nükleer teknolojiler ile hidrojen ve yakıt pili teknolojileri, sanayi politikasının öncelik vereceği sektörlerdeki araştırmalar, yerli kaynakların katma değere dönüştürülmesini amaçlayan Ar-Ge faaliyetleri, aşı ve anti-serum başta olmak üzere yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik sağlık araştırmaları, bilgi ve iletişim teknolojileri ile savunma ve uzay teknolojileri öncelikli alanlar olarak belirlenmiştir.

• **Diğer Kamu Hizmetleri / Sosyal Güvenlik ve İstihdam sektöründe;** bölgesel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak, yeni projelerde; toplum merkezlerine, suça itilmiş çocuklara yönelik koruma bakım ve rehabilitasyon merkezi projelerine ve istihdam edilebilirliğin artırılmasına yönelik olarak aktif işgücü politikalarına öncelik verilecek; yatırım programına sosyal hizmetler alanında alınacak yeni projelerin il özel idareleri eliyle yürütülmesi ve devam etmekte olan projelerden rehabilitasyon merkezi karakterinde olanların bitirilmesi sağlanacaktır.

IV. YATIRIM PROGRAMI HAZIRLAMA SÜRECİNDE UYULACAK ESASLAR

Yatırım Programında Rasyonelleştirme Esasları

18. Kamu yatırımlarının etkin, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesini hedefleyen rasyonelleştirme çalışmalarına 2009-2011 döneminde de devam edilecek, bütçe kısıtı dikkate alınarak, belirlenen öncelikler çerçevesinde kamu proje stoku gözden geçirilecek, önceliğini kaybetmiş faaliyet ve projeler tasfiye edilecektir. Yatırım programının rasyonelleştirme çalışmaları çerçevesinde, yatırım programına her yıl azalan oranda yeni proje alınarak ve yatırımların bütçe içindeki payı artırılacaktır. DPT Müsteşarlığı gerekli gördüğü takdirde yatırım programında yer alan projelerin ortalama tamamlanma süresini azaltma yönünde ihtiyaç duyulabilecek ilave tedbirleri almaya yetkilidir.

19. Kamu projelerinin hazırlanması, analizi, seçimi, programa alınması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi süreci ile ilgili olarak alınacak yapısal önlemler ile proje stokunun verimli yapısının gelecekte bozulmaması yönünde bir ortam oluşturulacaktır. Bu kapsamda, uygulama aşamasında bulunan kamu projelerinin düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçlarından hareketle projelere stratejik müdahalelerin zamanında yapılabilmesi için gerek DPT Müsteşarlığı düzeyinde gerekse yatırımcı kamu kuruluşları düzeyinde güncel teknolojiyle uyumlu ve il bazında izlemeyi de sağlayacak bir sistemin oluşturulması ve geliştirilmesi için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

20. Güncelliğini yitirmiş projeler kuruluşlar tarafından revize edilecektir. Proje maliyetinde sabit fiyatlarla yüzde 30'u aşan oranda artış olması halinde DPT Müsteşarlığı tarafından güncel keşfe dayanan yeni yapılabilirlik etüdü istenecek ve proje hakkındaki nihai karar bu etüde dayandırılacaktır.

21. 2008 yılında önceliğini ve yapılabilirliğini yitirdiği için ihmal edilebilir bir ödenek seviyesiyle durdurulan projelere (toplu projelerin detayındaki alt projeler ve ana projelerin kapsamındaki alt işler dahil) yeni bir gelişme olma hali dışında 2009 yılında da iz ödenek tahsis edilecektir.

22. Kuruluşlar, geçmiş yıllarda rasyonelleştirme faaliyeti kapsamında yatırım programından çıkarılan projelerin yatırım programına alınmasına yönelik taleplerde bulunmayacaklardır.

23. Acil ve çok zorunlu haller dışında yatırım programına çok yıllık yeni proje alınmayacaktır. Getirilen bu sınırlamaya yatırım programı uygulama sürecinde de devam edilecektir. Yıllık proje tekliflerinin yatırım programına alınmasında ise azami ölçüde seçici olunacaktır.

24. 2009 yılında zorunlu haller dışında, kaynağı ne olursa olsun, ambulans, itfaiye aracı gibi sağlık, savunma ve güvenlik açısından özel nitelikli taşıtlar dışında taşıt alımı yapılmayacaktır.

25. 2009 yılında kamu hizmet binalarına yapılacak ödenek tahsislerinde, önemli oranda fiziki gerçekleşmesi bulunan projelere öncelik verilecektir. Çok zorunlu haller dışında idari nitelikli kamu hizmet binaları ile mevcut kamu hizmet binalarının büyük bakım ve onarımları için ödenek tahsis edilmeyecektir.

26. 2009 yılında, güvenlik nedeni ve işin yürütülmesi açısından mutlak zorunluluk bulunması hali dışında lojman, memur evi, kamp, kreş, misafirhane ve benzeri yeni sosyal

tesis yatırımı başlatılmayacaktır. Çok zorunlu haller dışında mevcut tesislerin bakım ve onarımları için ödenek tahsis edilmeyecektir.

27. Yatırım programlarında ihaleli olarak devam eden dış kredili projeler arasından sektörel açıdan öncelikli, dış kredi kullanımları önemli bir seviyeye gelmiş, önümüzdeki bir veya iki yıl içinde tamamlanabilecek nitelikte olan dış kredili projelere öncelik verilecek, bu projeler zamanında bitirilecek şekilde yeterli tahsis yapılacaktır.

Genel Esaslar

28. Proje maliyeti **5 Milyon YTL ve üzerinde** olan yeni yatırım projesi tekliflerinde EK-1'de yer alan format çerçevesinde, projelerin teknik, finansal, ekonomik ve sosyal gerekçesinin, yapılabiliğinin, önceliğinin ve çevreye etkilerinin fayda-maliyet veya maliyet etkinlik analizi ile ortaya konulduğu ayrıntılı Fizibilite Raporunun hazırlanması zorunludur. Kesin projeye dayandırılmak şartıyla hazırlanacak ayrıntılı Fizibilite Raporu ve ilgili mevzuatın gerektirmesi durumunda Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu Belgesi bulunmayan yeni projeler yatırım programına teklif edilmeyecektir.

29. Ancak, proje maliyetine bakılmazsınız, **toplu ve yatırım programında tadat edilmemiş toplulaştırılmış projeler ile adı ve/veya karakteristiği taşıt alımı, akaryakıt ve yağ alımı, restorasyon, hizmet binası, lojman, eğitim tesisi, ikmal inşaatı, araştırma, arazi toplulaştırması, iskan, afet hasarlarının telafisi** şeklinde olan her türlü yeni yatırım projesi teklifleri için Fizibilite Raporu yerine geçmek üzere EK-2'de yer alan Proje Teklif Formu doldurulacaktır. **2008 Yılı Yatırım Programında tadat edilmemiş toplulaştırılmış projelerden çok yıllık olanların 2009 yılı ödenek teklifleri; proje ile ilgili gerçekleşme durumu, tamamlanan alt proje sayısı, ulaşılan hedefler gibi toplulaştırılmış projenin genel performansını açıklayan bilgiler ile birlikte yapılacaktır.**

30. Araştırma Destek Programı başvurusu için EK-3'de yer alan formata uygun olarak "Araştırma Destek Programı Yapılabilirlik Raporu" hazırlanması gerekmektedir.

31. Yeni yatırım projesi niteliğini haiz olmayan, geçmiş yıllarda tamamlanmış bazı projelerin kesin hesap farklarının ödenmesi veya özel gelirlerin yıl içinde diğer projelerle ilişkilendirilmesini sağlamak amacıyla teklif edilecek harcamalar (Kesin Hesap Karşılığı, Noksan Kalan İşler vb.) için Fizibilite Raporu veya Proje Teklif Formu hazırlanmasına gerek bulunmamaktadır.

32. DPT Müsteşarlığı, projenin özelliğini dikkate alarak maliyeti ne olursa olsun gerektiğinde ayrıntılı Fizibilite Raporu istemeye yetkilidir. Proje maliyeti veya özelliği gereği ayrıntılı Fizibilite Raporu veya Proje Teklif Formu bulunmayan ve DPT Müsteşarlığı tarafından incelenerek onaylanmamış projeler yatırım programına alınmayacaktır.

33. Fizibilite Raporlarının, değerlendirme sürecinin alacağı süre göz önünde bulundurularak, projenin başlatılmasının düşünüldüğü yatırım programı döneminden **en az 6 ay önce, 2 basılı nüsha halinde ve elektronik ortamda** DPT Müsteşarlığına (pydad@dpt.gov.tr) iletilmesi gerekmektedir.

34. Kuruluşlar, Orta Vadeli Programdaki hedefler, Orta Vadeli Mali Plan ve Yatırım Genelgesinde belirtilen yatırım teklif tavanları ve proje öncelikleri çerçevesinde 2009-2011 döneminde gerçekleştirebilecekleri fiziki hedeflerin boyutunu ve maliyetini belirleyecekler ve yatırım teklifleriyle birlikte DPT Müsteşarlığına göndereceklerdir.

35. Kuruluşlar, yatırım teklif tavanı içinde kalmak kaydıyla, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında sari ihalesini yaptıkları projeleri ve bunlar için 2009-2011 döneminde her yıl için tahsis edilmesi gereken asgari ödenek miktarını belirtecekler, proje bazındaki ödenek tekliflerinde ve ihtiyaçlarının belirlenmesinde bu hususları dikkate alacaklardır.

36. Kuruluşlar; projelerinin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan haberleşme, akaryakıt, malzeme alımları vb. harcamaların projeyi ilgilendiren kısmı için ödenek talebinde bulunacaklar; ancak diğer hizmetlerini ifa ederken ihtiyaç duyacakları bu tür cari nitelikteki harcamalar ile projelerin kredi anapara geri ödemeleri ve işletme dönemi faiz ödemeleri gibi yatırım tanımına uymayan harcamalara yatırım tekliflerinde yer vermeyeceklerdir.

37. Yatırımlarla bağlantılı kamulaştırma teklifleri toplam ödenek teklif tavanı içinde yer almakla birlikte yatırım ödenek tekliflerine dahil edilmeyecek, projelerle bağlantısı kurularak ayrıca verilecektir.

38. İlgili kuruluşlar, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62/c maddesinin; “yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz” ve 4934 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 38’inci maddesiyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62/c maddesine eklenen “Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı baraj, büyük sulama, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.” ibaresinin amir hükümlerini dikkate alarak ödenek teklifinde bulunacaklardır.

39. Ulusal kaynaklarla gerçekleştirilebilecek kamu projeleri için dış finansman arayışına girilmeyecek, dış finansmana ihtiyaç duyulan zorunlu durumlarda ise nihai dış finansman kararı alternatif finansman kaynakları arasında yapılacak karşılaştırmalı değerlendirmeye dayandırılacaktır. Kamu yatırım programıyla ilişkilendirilmesi gereken bütün projelere (çeşitli yurtiçi veya yurtdışı hibe kaynakları dahil) dış finansman kaynaklarının kullanılmasında “Yıllık Yatırım Programında Yer Alan Projelere Dış Finansman Sağlanmasına İlişkin Esas ve Usullere Dair Tebliğ”de yer alan hususlara uyulacaktır. Bulunacak kredinin finansman maliyeti dikkate alınarak proje öncelikleri açısından DPT Müsteşarlığı görüşüne, dış finansman imkanının genel büyüklüğü konusunda ise Hazine Müsteşarlığının görüşüne başvurulacaktır. Kaynağı ne olursa olsun DPT Müsteşarlığı tarafından olumlu görüş verilmeyen ve yatırım programıyla ilişkisi kurulmayan hiçbir yatırım projesi için dış finansman arayışına başlanmayacak ve uluslararası taahhüde girilmeyecektir.

40. Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar; 2009-2011 dönemi yatırım tekliflerini, özellikle yeni başlayacak projeleri ve yeni yapılacak ihaleleri dikkate alarak özelleştirme programına uygun olarak yapacaklardır. Söz konusu teklifler, özelleştirme programına uygunluk açısından yapılacak değerlendirme ile beraber Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından DPT Müsteşarlığına iletilecektir.

41. Yatırımları Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan kuruluşlar yatırım tekliflerini adı geçen Bakanlık görüşünü alarak DPT Müsteşarlığına ileticekeldir.

42. Valilikler, 2009 Yılı Programında ele alınmasını gerekli gördükleri öncelik, tedbir ve faaliyetler ile yatırım programıyla ilgili gördükleri önemli hususları, en geç Ağustos ayı sonuna kadar, ikis@dpt.gov.tr adresine göndereceklerdir. Valilikler, kamu kuruluşlarının yatırım projeleri ile ilgili tekliflerini ise, bunlar hakkında il koordinasyon kurullarında oluşan valilik görüşleri ile birlikte doğrudan ilgili yatırımcı kuruluşa ileticekeldir.

43. 2009-2011 dönemi yatırım ve tedbir tekliflerinin DPT Müsteşarlığı tarafından yapılacak ön değerlendirmesinden sonra kuruluşların yetkili üst düzey temsilcileriyle tedbir ve proje düzeyinde görüşmeler düzenlenecektir. Kuruluşlar devam eden önemli tedbir ve projelerin uygulama durumlarını, darboğazlarını, yeni tedbir ve yatırım projelerinin gerekçelerini ve değerlendirmeye ışık tutacak ayrıntılı bilgileri verecek şekilde görüşmelere katılacaklardır.

44. 2009-2011 dönemi yatırım teklifleri **2009 yılı fiyatlarıyla ve Bin YTL** bazında hazırlanacaktır. **2009 yılı kur değeri**, gösterge niteliğinde olmak üzere, yıllık ortalama **1 ABD Doları = 1,4357 YTL** olarak kullanılacaktır.

45. Bilgisayar alt yapısı imkan veren kuruluşlar yatırım tekliflerini elektronik ortamda da [disket veya e-posta ile (pydad@dpt.gov.tr) adresine] ulaştıracaklardır.

46. Yatırım teklifleri, "Yatırım Projeleri Listesi" (**Tablo-2**) ve "2008 Yılı Yatırım Programı" örnek alınarak düzenlenecektir. Proje listelerinde "Etüt-Proje İşleri", "Devam Eden Projeler" ve "Yeni Projeler" ayrımı yapılacak, ayrıca her bölüm "2009'da Bitenler" ve "2009'dan Sonraya Kalanlar" olarak ayrılacaktır.

47. **Tablo-1'e** göre hazırlanacak "2009-2011 Dönemi Yatırım Teklifleri Özet Tablosu" tekliflerin başında yer alacaktır.

48. Proje listelerinde, 2009-2011 dönemi yatırım ödenek teklifinin fonlardan veya diğer ek kaynaklardan karşılanması öngörülen kısmı **Tablo-2'de** her proje için toplam ödeneğin altında parantez içinde belirtilecektir. Bu miktarlar 2009 yılı sonrası yatırım harcamalarının tespitinde göz önüne alınacaktır.

49. GAP Eylem Planı kapsamında projelere tahsis edilen ilave kaynakların proje bazındaki ayrıntısı **Tablo-3'te** verilecektir.

50. **Tablo-4'te** 2009 yılı yatırım projelerinin tümü idare stratejik planı ve performans programı ile ilişkilendirilecektir.

51. Proje tutarı 5 Milyon YTL'nin üzerinde olan devam eden projelerin uygulama durumları ile ilgili ayrıntılı bilgiler **Tablo-7'de** verilecektir.

52. 2009-2011 dönemi yatırım tekliflerinin değerlendirilmesine yardımcı olmak üzere, 2007 yılı kesin ve 2008 yılı tahmini harcama bilgileri, 2008 Yılı Yatırım Programında yer alan tüm projeler için **Tablo-5'te** verilecektir. Ayrıca, proje bazında fiziki gerçekleşme durumları ve gerekli görülecek diğer açıklayıcı bilgiler harcama tahminleri ile birlikte DPT Müsteşarlığına iletilecektir.

53. Yatırım programında alt projeleri veya alt harcama kalemleri itibarıyla tatat edilmiş projelerde; her alt kalem için yer, karakteristik, başlama-bitiş tarihi, proje tutarı, 2008 yılı sonuna kadar tahmini kümülatif harcama, 2009 yılı yatırımı teklifi gibi, bağımsız bir proje için verilen tüm özellikler belirtilmiş olacaktır.

54. Kuruluşlar; yatırım tekliflerini DPT Müsteşarlığına proje dökümünü belirleyerek göndereceklerdir. Program Kararnameleri gereğince detay programları, yatırım programının yayımlanmasını müteakip ilgili Bakan onayıyla veya DPT Müsteşarlığının görüşü üzerine

daha sonra kesinlik kazanan projeler de dahil olmak üzere toplu projelerin ayrıntısındaki bütün projelerin dökümü yapılarak DPT Müsteşarlığına gönderilecektir.

55. Kuruluşlar doğal afetlerle ilgili hazırlık, eğitim, yeniden yapım, plan hazırlığı gibi proje tekliflerini, proje adının sonuna Doğal Afet (DA) kodu yazarak, güçlendirme ile ilgili tekliflerini proje adının sonuna Doğal Afet - Güçlendirme (DA-G) kodu yazarak göndereceklerdir.

56. Kuruluşlar, Güneydoğu Anadolu Projesi Ana Planı, Doğu Anadolu Projesi Ana Planı, Doğu Karadeniz Bölgesel Gelişme Planı, Zonguldak, Bartın, Karabük Bölgesel Gelişme Raporları, Erzurum-Palandöken Kış Sporları Merkezi ve Turizm Master Planı, Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi ve Konya Ovası Projesi kapsamındaki illerde yer alan projelerini proje adının sonuna sırasıyla (GAP), (DAP), (DOKAP), (ZBK), (EP), (YHGP) ve (KOP) kısaltmalarını ekleyerek belirteceklerdir. Yeni yatırımlar bu bölgeler için mümkün olduğu ölçüde ayrı projeler olarak teklif edilecektir (Bakınız [EK-6](#) ve [EK-7](#)).

57. Bölge istatistiklerinin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması ve bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve AB Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla, 28.08.2002 tarih ve 2002/4720 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) tanımlanmıştır ([EK-8](#)). Bu bağlamda, yatırım programında yeri birden fazla il veya "muhtelif" olarak yer alan kamu yatırımları da dahil olmak üzere, kamu yatırımlarının Düzey 2'ye (İBBS-2) göre dağılımının yapılması gerekmektedir. Kuruluşlar, yatırım teklifleri içinde yer alan, birden fazla ili ilgilendiren ve/veya muhtelif iller kapsamında yer alan yatırım projelerinin il bazında dağılımını [Tablo-2](#) formatında ek olarak vereceklerdir.

58. Kuruluşlar, yatırım programında yer alan veya almayan projelerinden Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet ve benzeri modellerle gerçekleştirmeyi düşündükleri projelerini [Tablo-14](#)'ü doldurarak bildireceklerdir.

Özel Nitelikli Esaslar

Proje Numarası, Adı ve Karakteristiği

59. Devam eden projelerin proje numaraları Resmi Gazetede yayımlanan "2008 Yılı Yatırım Projeleri" listesine ve sonradan bu listede yapılan düzeltmelere göre yazılacaktır. Yeni projelerin numaraları DPT Müsteşarlığı tarafından verilecektir.

60. Yatırım listelerinde "Proje Adı" sütununa ana proje adı yazılacak; yeni proje adları belirlenirken kısa ifadeler kullanılacak, proje adlarının birbirinden ayırt edilebilir olmasına özen gösterilecektir.

61. Projenin üniteleri veya harcama kalemleri ayrıca belirtilecek, bunlara ait parasal değerler parantez içinde gösterilecek ve bu alt bölümler ana projeden ayrı bir proje numarası almayacaktır.

62. Yatırım listesinin "Karakteristik" sütununda üretim konusu olan mal ve hizmetin nitelik ve nicelik olarak tanımlı mümkün olduğu ölçüde standart olarak yazılacaktır. Tevsi projeleri için ise mevcut kapasite ve eklenecek yeni kapasite veya proje ile sağlanacak ek hizmet belirtilecektir. Proje karakteristiğinde verilen bilgiler projenin son durumunu yansıtacaktır.

Proje Tutarı, Kümülatif Harcama ve Yatırım Ödenęi Teklifi

63. Tablo-1 ve Tablo-2'de yer alan "2008 Sonuna Kadar Tahmini Kümülatif Harcama" ve "Proje Tutarı" 2009 yılı fiyatları ile verilecektir. Bunun için geçmiş yıllara ait harcamalar Tablo-13'te verilen deflatörlerle 2009 yılı fiyatlarına dönüştürülecektir. Diğer tablolarda yer alan **2009 yılı yatırım ödenęi teklifi ile 2009 yılından sonraki yıllara ait yatırım harcama tahminleri yine 2009 yılı fiyatları ile verilecektir. 2009 sonrası için belirlenecek yatırım harcama tahminlerinin, söz konusu yıllara ait kuruluş yatırım tavanları ile uyumlu olmasına özen gösterilecektir.** 2009 sonrası yatırım tavanları cari fiyatlarla olduğundan, Tablo-13'te yer alan deflatörlerle 2009 yılı fiyatlarına çevrilerek dikkate alınacaktır.

Dış Kredi ve Hibe ile Yürütülecek Yatırım Projeleri

64. Proje listelerinde dış para kısmı ikiye ayrılarak dış kredi ve özkaynak ile karşılanacak miktarlar ayrı ayrı belirtilecektir. Tabloların "kredi" kısmında, halen işlemekte olan dış kredilerin kullanım miktarları ve yeni proje tekliflerine ait dış kredilerin muhtemel kullanım miktarları yazılacaktır. Dış kredi kullanımları yatırım tutarlarına mutlaka dahil edilecektir. Teknik işbirliği kapsamındaki yardımlar da dahil olmak üzere hibe şeklinde (AB fonlarından temin edilecek fonlar dahil) temin edilen dış finansmanla yapılacak yatırım projeleri teklifte proje ayrıntılarıyla yer alacak, hibe miktarı ödenek toplamına dahil edilmeyecek, ancak iç para gereği (KDV, Gümrük Vergisi, harçlar gibi harcamalar için) olan ödenek, toplama dahil edilmiş olarak gösterilecektir.

65. Yatırım programında yer alan projelerde DPT Müsteşarlığının uygun görüşü alınmadan dış kredi işlemleri başlatılmayacaktır. Dış kredi kullanılan projelerin kredi uygulama durumu; dış kredi anlaşması yapılmış, kullanıma hazır duruma gelmiş, fakat henüz kullanımı başlamamış projeler de belirtilerek Tablo-8'de verilecektir. Bu tabloda, kredileri kullanılmış ve geri ödeme aşaması başlamış olan projeler için 2009 yılında ödenecek olan ana para ile faiz miktarları ilgili satırlarda ayrıca belirtilecektir. Dış kredi aranan projeler için ise Tablo-9 doldurulacaktır.

66. Dış kredilere ait geçmiş yıl kur farkları 2009-2011 dönemi ödenek talebi içinde yer almayacak, yatırımın tamamlanmasından sonra toplam proje tutarına eklenerek sabit kıymetlere dahil edilecektir.

67. Yatırım programında yer alarak dış krediyle finansmanı düşünülen projelerin maliyet revizyonları DPT Müsteşarlığı tarafından yapılacaktır. Projelerin gerekli ödenek revizyonları ise dış kredi temin işlemlerinin tamamlanmasından sonra gerçekleştirilecektir. Projelerin dış kredili olarak finansmanında 28.3.2002 tarih ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklerinde yer alan esas ve usuller geçerli olacaktır.

68. Yatırım programında yer aldığı halde yatırım tavanına dahil edilmeyen projelerin teklif ve takibi bu Genelgedeki esaslar çerçevesinde yapılacaktır.

GAP Eylem Planı ve Öncelikli Bölgesel Ekonomik Kalkınma ve Sosyal Gelişme Projeleri

69. 26 Mayıs 2008 tarih ve 26887 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda yapılan düzenlemelerle

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran bölgesel ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımların finansmanı için 2009-2011 döneminde öngörülen miktarlar Orta Vadeli Mali Plan'da yer alan kuruluş bütçe teklif tavanlarına dahil edilmiştir. Orta Vadeli Mali Plan'da ve bu Rehber'in ekindeki tablolarda belirtilen 2009-2001 dönemi sermaye gideri ve sermaye transferi teklif tavanlarına dahil edilen tutarların GAP Eylem Planı için olan kısmı EK-11'de kuruluş bazında ayrıca belirtilmiştir.

70. Kuruluşlar, EK-9 ve EK-10'daki teklif tavanlarına dahil olan, ancak EK-11'de ayrıca belirtilen GAP Eylem Planı için öngörülen ilave teklif tavanlarının proje bazındaki dağılımını Tablo-3'te belirteceklerdir. EK-11'in dipnotunda belirtilen Cari Gider, Cari Transfer ve Borç Verme tertiplerindeki tutarlardan yatırım projeleri ile ilgili olan teklifler DPT Müsteşarlığına, yatırım projeleri ile ilgili olmayan teklifler ise Maliye Bakanlığına iletilecektir.

71. Kuruluşlar, GAP Eylem Planı için öngörülen ve EK-11'de verilen tutarların gerek Orta Vadeli Mali Plan'da gerekse bu Rehber'deki teklif tavanlarına dahil olduğu hususunu önemle göz önünde bulunduracaklardır.

72. Kuruluşlar, geçmiş yıllarda yatırım programlarında mutad olarak GAP projeleri için tahsis ettikleri ödeneklerden azaltmaya gitmeksizin, EK-11'de verilen tavanları, söz konusu projelerin mutad ödeneklerine ilave olarak dikkate alacaklardır.

AB Fonları ile Finanse Edilecek Projeler

73. 2007-2009 dönemi Katılım Öncesi Mali İşbirliği (IPA) programlaması kapsamında karara bağlanmış olan projeler, proje sahibi kuruluşlar tarafından yatırım programıyla ilişkilendirilmek üzere, eş finansman karşılığı ödenek talepleri ile birlikte DPT Müsteşarlığına gönderilecektir.

Finansal Kiralama (*)

74. Finansal kiralama yöntemiyle yapılan yatırımlardan finans tipi kiralamalara yatırım programında yer verilecektir. Finans tipi (satış tipi) kiralamaya konu olan yatırım malının toplam değeri, kiralamanın başlayacağı ilk yılın yatırım programında yıl ödeneği olarak belirtilecektir. Ancak, söz konusu kiralamaya ilişkin olarak daha sonraki yıllarda herhangi bir ödenek gösterilmeyecektir. Finansal kiralamada kuruluşun yatırım bütçesinden kiralamanın başladığı yıl herhangi bir nakdi harcama yapılmamakla birlikte bu gösterimden amaç, o değerinde bir yatırım malının kuruluşun sabit sermaye stokuna katılmış olduğunun görülebilmesidir. Faaliyet tipi finansal kiralama yatırımlarına yatırım programlarında yer verilmeyecektir.

(*) Finans Tipi (Satış Tipi) Kiralama : İlgili tüm riskleri ve kazançları kiracıya devreden sözleşmelerdir. Finansal kiralama konusu malın mülkiyeti kiraya veren şirkete aittir. Ancak, taraflar sözleşmede, sözleşme süresi sonunda kiracının malın mülkiyetini satın alma hakkına sahip olacağını kararlaştırabilirler. Herhangi bir kiralamanın Finans tipi kiralama sayılabilmesi için aşağıdaki dört kriterden en az birini sağlaması gerekmektedir.

- 1) Kira anlaşması, varlık üzerindeki mülkiyet hakkının kira anlaşmasının sonunda kiracıya devrini öngörür.
- 2) Kira anlaşması, kiracıya kira süresinin sonunda varlığı o tarihte beklenen normal fiyatının oldukça altında bir fiyatla satın alma seçeneği verir.
- 3) Kira süresi, kiralanan varlığın tahmini ekonomik ömrünün yüzde 75'ini veya daha fazlasını kapsar.
- 4) Asgari kira ödemelerinin (bakım, sigorta ve emlak vergileri gibi dönem giderleri hariç) kira anlaşmasının başlangıcındaki bugünkü değeri varlığın normal piyasa değerinin yüzde 90'ına eşit veya büyüktür.

Faaliyet Tipi Kiralama (İşletme Kiralaması): Finans tipi kiralama sınıfına girmeyen her tür kiralama faaliyeti tipi kiralama değildir. Faaliyet tipi kiralamada, varlığın mülkiyetine sahip olmaktan dolayı ortaya çıkan bütün riskler kiraya verene aittir. Anlaşmada belirlenmiş olan kira tutarı kiracı açısından bir faaliyet gideridir.

Kamulaştırma

75. 4.11.1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 3'üncü maddesine 24.04.2001 tarihli ve 4650 sayılı Kanunla eklenen son fıkranın amir hükmü uyarınca, yeterli ödenek temin edilmeden kamulaştırma işlemine başlanamayacağından, kamulaştırma ödenek teklifleri projelerin gerçek kamulaştırma ihtiyacını yansıtacak şekilde proje bazında yapılacaktır (Tablo-12).

Taşıtlar ve İş Makineleri

76. Kuruluşların taşıt alımı teklifleri ayrı ayrı projelerin içinde değil, ayrı ve tek bir proje halinde gösterilecek, karakteristik kısmına "2009-2011 Dönemi Tahmini Taşıt Alım Bedelleri Listesi (Tablo-11)" esas alınarak, karşılığında yer alan sıra numarası ve fiyatı yazılacaktır. Teklif edilecek taşıt sayıları belirlenirken, tahmini taşıt alım bedellerinin her türlü vergi öncesi bedeller olduğu dikkate alınacaktır. Ayrıca, taşıt alımı talebinde bulunan her kuruluş Tablo-10'u dolduracak, sahip olduğu araçları tip ve sayı olarak gösterecek ve talep ettiği araçları ne amaçla istediğini belirtecektir.

77. İş makineleri teklifinde, mevcut araçların adet ve modellerine ilave olarak imal tarihleri ile son iki yıldaki yıllık ortalama çalışma saatleri de talep ile birlikte verilecektir.

İdame ve Yenileme Yatırımları

78. Herhangi bir bağımsız proje ile ilgilendirilmesine imkan olmayan idame ve yenileme yatırımları Tablo-6 formunda hazırlanacaktır. İdame ve yenileme yatırım dönemi içinde aşınan, eskiyen, yıpranan veya hasar gören tesislerin korunması için üretim ve hizmet kapasitesi veya özellikleri değiştirilmeden bir yıl içinde başlanıp bitirilen yatırım niteliğindedir. Bu itibarla kuruluşlar, idame ve yenileme yatırım tekliflerini hazırlarken yukarıda belirtilen hususlara uyacaklar, idame ve yenileme niteliği taşımayan harcama kalemlerini bu kapsama dahil etmeyeceklerdir.

Bilgi ve İletişim Teknolojisi Yatırımları

79. Bilgi toplumuna geçiş sürecinin hızlandırılması, ekonomide etkinliğin ve verimliliğin artırılması ve rekabet gücü yüksek bir ekonomik yapının oluşturulmasını sağlamak üzere, bilgi ve iletişim teknolojisi yatırımlarına öncelik verilecektir. Kamunun e-devlet uygulamalarına geçişini hızlandırmak üzere hazırlayacağı bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinde temel hedef, kamunun kendi içinde bilgi paylaşımının, birlikte çalışabilirliğin, etkinlik ve şeffaflığın sağlanması ile vatandaşlara ve iş dünyasına elektronik ortamda sunulacak entegre edilmiş hizmetlerin yaygınlaştırılmasıdır. Hazırlanacak projelerin e-Dönüşüm Türkiye Projesi ve buna bağlı Bilgi Toplumu Stratejisiyle uyumlu olması, vatandaş odaklı yaklaşımla iş süreçlerinin ve bilgi gereksinimlerinin analiz edilerek uygun bir tasarım oluşturulması ve gerçekçi ekonomik ve sosyal analizlere dayandırılması esastır.

80. Bilgi ve iletişim teknolojisi projeleri, <http://www.bilgitoplumu.gov.tr/yatirim> internet adresinde yer alan "Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzu"nda belirtilen esaslara göre hazırlanarak teklif edilecektir. Kılavuzda yer alan esaslara uygun olarak teklif edilmeyen bilgi ve iletişim teknolojisi projeleri değerlendirmeye alınmayacaktır.

81. Bilgi ve iletişim teknolojisi projelerinden “uygulama yazılımı geliştirme” bileşeni içerenlerden toplam proje tutarı Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojisi Projeleri Hazırlama Kılavuzunda ifade edilen miktarı geçen projeler için belirlenen kalite standardı seviyelerine uygunluk zorunluluğu bulunmaktadır.

82. Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı 76 no.lu “Bilgi Sistemleri Olağanüstü Durum Yönetim Merkezi” eylemi kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar belli bir aşamaya gelinceye kadar, bilgi sistemlerinin bütünlüğünün, güvenliğinin ve sürekliliğinin sağlanması amacıyla münferit olarak “felaket merkezi kurulması” benzeri bileşenleri içeren yatırımlar başlatılmayacaktır. Bahsedilen eylem kapsamında yapılacak çalışmalar dikkate alınarak felaket merkezi kurulmasına yönelik yatırımlar kuruluşlar tarafından revize edilecektir.

83. Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı 72 no.lu “Ortak Çağrı Merkezi” eylemi kapsamında kamu kurumları tarafından ayrı ayrı kurulması planlanan elektronik hizmetlere ilişkin çağrı merkezlerinin tek çatı altında toplanması amaçlanmaktadır. Bu nedenle, kurumlar tarafından teklif edilecek “çağrı merkezi kurmaya” yönelik bileşenler içeren yatırım projeleri, TÜRKSAT A.Ş. tarafından kurulacak olan “Ortak Çağrı Merkezi” ile entegrasyonu sağlayacak şekilde hazırlanacaktır.

Eğitim, Sağlık, Konut ve Sosyal Altyapı

84. Eğitim, sağlık, konut ve sosyal altyapı sektörlerinde fizibilite etüdü ve/veya projesi olmayan teklifler etüt-proje olarak dikkate alınacaktır. Daha önceki yıllarda etüt-proje ödeneği almış, fizibilite etüdü ve mimari uygulama projesi tamamlanmış olan projelerin yatırım programında inşaat ödeneği alabilmesi için arsa durumu, kamulaştırma teklifi, fizibilite etüdü ve/veya proje ve keşif özetinin yaklaşık maliyet hesabının ödenek teklifine eklenmesi gerekmektedir.

85. İl bazında ilköğretim derslik ihtiyacı bildirilirken, her ilde hangi yerleşimlere kaç birim okulun inşa edileceği ve bu okulların nitelikleri hakkında ek bilgi verilecektir.

86. Zorunlu haller dışında il merkezlerindeki lise ve dengi okullar için pansiyon talebinde bulunulmayacak, ilçe merkezleri için teklif edilen pansiyonlar, ilgili ilçedeki bütün lise ve dengi okullar öğrencilerine hizmet verecek şekilde ele alınacak, her okul türü için ayrı öğrenci pansiyonu teklifi yapılmayacaktır.

Üniversitelerin Eğitim, Sağlık ve Araştırma-Geliştirme Projeleri

87. Üniversitelere ait yatırım tekliflerinin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı kanalıyla DPT Müsteşarlığına ulaştırılması esastır. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca üniversiteler için yapılacak olan değerlendirme sonuçlarının, bu Genelge ile istenen her türlü bilgi, belge ve formları kapsayacak şekilde DPT Müsteşarlığına iletilmesi, özellikle "Yatırım Teklifleri Özet Tablosu"nun ([Tablo-1](#)) üniversiteler için Eğitim (yüksek öğretim, kültür, spor) , Sağlık ve Araştırma-Geliştirme projeleri olarak ayrı ayrı düzenlenip gönderilmesi gerekmektedir.

88. DPT Müsteşarlığı tarafından bazı kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelere gönderilen proje çağrısı kapsamında yer alan araştırma altyapısı ve araştırmacı insan gücü yetiştirme proje önerileri alınmış olup, Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Yıllık Program amaç, ilke ve politikaları ile sektörel öncelikler dikkate alınarak, projeler değerlendirilecek ve uygun görülenler desteklenecektir.

89. 10 Nisan 2002 tarih ve 24722 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmeliğin 12'nci maddesi uyarınca yüksek öğretim kurumları, özel ödenekle karşılanacak yatırım nitelikli bilimsel araştırma projeleriyle ilgili tekliflerini de Araştırma-Geliştirme Sektörü teklifi içinde DPT Müsteşarlığına sunacaklardır.

90. Kamu kuruluşları ve üniversiteler tarafından 2009 yılında devam edecek her proje için EK-4'te yer alan "Araştırma-Geliştirme Yatırım Talepleri Bilgi Formu" ve Araştırma Destek Programları için EK-5'te yer alan "Araştırma Destek Programları İzleme Formu" doldurulacaktır.

Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri

91. Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri ile ilgili yatırım teklifleri, projenin yer alacağı ilin sanayi potansiyelini ve sosyo-ekonomik durumunu, ildeki diğer OSB ve KSS projelerine ilişkin bilgileri ve projeye ilişkin analizleri içeren OSB ve KSS Bilgilendirme Raporları ile birlikte DPT Müsteşarlığına iletilecektir. OSB ve KSS projelerinin ödenekleri bütçenin "Borç Verme" tertibinden karşılandığı için sermaye gideri ve sermaye transferi kapsamındaki ödenek teklif tavanlarına dahil edilmeyecektir.

Döner Sermaye Gelirleri Olan Kuruluşlar ve Fonlar

92. Döner sermayeden yapılacak olan yatırımlar, döner sermaye mevzuatına aykırı düşmeyecek şekilde teklif edilecektir. Döner sermaye gelirleri olan kuruluşlar, yatırım teklifleri ile birlikte 2009-2011 dönemi döner sermaye gelir ve gider tahminlerini bildireceklerdir. Buna göre, döner sermaye geliri elde eden Sağlık Bakanlığına bağlı devlet hastaneleri ile üniversite hastaneleri de bir önceki yıl döner sermaye gelir ve gideri ile bir sonraki yıl döner sermaye gelir ve harcama tahminlerini ve bunun içinden yatırımlarda kullanmayı talep edecekleri miktarları teklif listelerinde belirteceklerdir. Çeşitli kuruluşların özkaynak gelirlerinin kullanımında da aynı esaslara uyulacaktır.

93. Tasfiye edilmiş fonlardan ödenek talebinde bulunulmayacaktır. Ancak, faaliyetleri süren fonlardan yararlanan kuruluşların projeleri bu Genelge'deki esaslar çerçevesinde DPT Müsteşarlığına gönderilmeye devam edilecektir.

Sosyal Güvenlik Kurumları

94. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli IV Sayılı Cetvel kapsamında yer alan sosyal güvenlik kurumları, ödenek teklif tavanlarına uygun olarak yatırım tekliflerini DPT Müsteşarlığına göndereceklerdir.

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

95. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 25'inci maddesi gereğince, III Sayılı Cetvel kapsamındaki düzenleyici ve denetleyici kurumlar yatırım nitelikli projelerini bilgi için yatırım programı ile ilişkilendirilmek üzere DPT Müsteşarlığına iletileceklerdir.

Mahalli İdareler

96. Mahalli idarelerin dış kredili projelerinin belirlenmesinde, dış borç limitleri içinde kalınması esastır. Mahalli idarelerin dış finansman (kredi ve/veya hibe) kullanımı söz konusu olan projeleri, yatırım programına bu Genelge'de yer alan usul ve esaslar çerçevesinde teklif edilecektir.

97. Mahalli idareler, tekliflerinde kullandıkları veya kullanacakları dış kredi tutarlarını döviz olarak da ifade edecekler, [Tablo-1](#), [Tablo-2](#), [Tablo-8](#) ve [Tablo-9](#)'u dolduracaklardır. Dış kredi kullanımından doğacak yükümlülükler ilgili mahalli idarelerce yerine getirilecektir.

98. Köylerin Altyapısının Desteklenmesi (KÖYDES) ve Belediyelerin Altyapısının Desteklenmesi (BELDES) projelerine ayrılacak ödenek büyüklüğünün tespitinde ve iller bazında dağılımında uygulanmakta olan projelerin harcama ve fiziki gerçekleştirme bilgileri dikkate alınacaktır. Buna göre;

- 2008 yılı KÖYDES Projesi kapsamında uygulanan projelere ilişkin harcama ve fiziki gerçekleştirme bilgileri 2008/13 sayılı Yüksek Planlama Kurulu (YPK) kararında belirtilen sorumlu kuruluşlar tarafından, aylık olarak <http://koydes.dpt.gov.tr> adresinde kullanıma açılan KÖYDES İzleme Bilgi Sistemine (İBS) girilecek ve bu bilgiler dikkate alınmak suretiyle İBS'de bulunan köy altyapı envanter bilgileri, Aralık ayı içinde nihai olarak güncellenecektir. İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne (MİGM) hazırlanacak yıllık değerlendirme sonuçları, rapor halinde en geç Aralık ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına ve DPT Müsteşarlığına gönderilecektir.

- 2008 yılı BELDES Projesi kapsamında uygulanan projelere ilişkin harcama ve fiziki gerçekleştirme bilgileri, İller Bankası Genel Müdürlüğüne uygulanmakta olan proje bilgilerini de kapsayacak şekilde, 2008/12 sayılı YPK kararında belirtilen sorumlu kuruluşlar tarafından aylık olarak e-posta yoluyla (beldes@icisleri.gov.tr) MİGM'ye gönderilecektir. Bu bilgiler dikkate alınarak, MİGM tarafından hazırlanacak yıllık değerlendirme sonuçları, rapor halinde Aralık ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına ve DPT Müsteşarlığına gönderilecektir."

EK -1

PROJE MALİYETİ 5 MİLYON YTL VE ÜZERİNDEKİ KAMU YATIRIM PROJESİ TEKLİFLERİ İÇİN

FİZİBİLİTE RAPORU FORMATI

A. YÖNETİCİ ÖZETİ (Proje ile ilgili bilgilerin ve fizibilite etüdü bulgularının özeti)

B. ANA RAPOR

1. İÇİNDEKİLER (içindekiler, tablo ve şekil listesi ile kısaltmalar)

2. GİRİŞ (raporun amacı, kapsamı ve organizasyonu, çalışma yöntemi, bulguların özeti, sonuçlar ve öneriler)

3. PROJENİN TANIMI VE KAPSAMI (projenin adı, amacı, türü, teknik içeriği, bileşenleri, büyüklüğü, uygulama süresi, uygulama yeri veya alanı, proje çıktıları, ana girdileri, hedef aldığı kitle ve/veya bölge, proje sahibi kuruluş ve yasal statüsü, yürütücü kuruluş)

4. PROJENİN ARKA PLANI

- i. Sosyo-ekonomik Durum (genel, sektörel ve/veya bölgesel)
- ii. Sektörel ve/veya Bölgesel Politikalar ve Programlar
- iii. Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat (teşvik ve YİD mevzuatı gibi)
- iv. Proje Fikrinin Kaynağı ve Uygunluğu
 1. Projenin Sektörel ve/veya Bölgesel Kalkınma Amaçlarına (politika, plan ve programlar) Uygunluğu
 2. Projenin Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Projelerle İlişkisi
 3. Projenin İdarenin Stratejik Planı ve Performans Programına Uygunluğu
 4. Proje Fikrinin Ortaya Çıkışı
 5. Projeye İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar

5. PROJENİN GEREKÇESİ¹

- i. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Talep Analizi
 - Talebi belirleyen temel nedenler ve göstergeler
 - Talebin geçmişteki büyüme eğilimi
 - Mevcut talep düzeyi hakkında bilgiler
 - Mevcut kapasite ve geçmiş yıllar kapasite kullanım oranları
- ii. Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Gelecekteki Talebin Tahmini
 - Bölgenin ekonomik büyüme senaryosu (hedef ve stratejiler) ve talep tahminleri ile ilişkisi
 - Talebin gelecekteki gelişim potansiyeli ve talebin tahmini.
 - Talep tahminlerine temel teşkil eden varsayımlar, çalışmalar ve kullanılan yöntemler (basit ekstrapolasyon, model vb.)

6. MAL VE/VEYA HİZMETLERİN SATIŞ-ÜRETİM PROGRAMI

- i. Satış Programı
- ii. Üretim Programı
- iii. Pazarlama Stratejisi (fiyatlandırma, tanıtım ve dağıtım)

7. PROJE YERİ/UYGULAMA ALANI

- i. Fiziksel ve coğrafi özellikler
 - Coğrafi yerleşim
 - İklim (yağış oranı, nem, sıcaklık, rüzgar vb.)
 - Toprak ve arazi yapısı ile ilgili bilgiler
 - Bitki örtüsü
 - Su kaynakları
 - Diğer doğal kaynaklar

¹ Proje niteliğine göre talep analizi yerine pazar araştırması ve analizi, ihtiyaç analizi, sorun analizi, trafik etüdü vb. teknikler kullanılabilir.

- ii. Ekonomik ve Fiziksel Altyapı (hammadde kaynaklarına erişilebilirlik, ulaşım ve haberleşme sistemi, su-elektrik-doğal gaz şebekeleri, arazi kullanımı, yan sanayi, dağıtım ve pazarlama olanakları vb.)
- iii. Sosyal Altyapı (nüfus, istihdam, gelir dağılımı, sosyal hizmetler, kültürel yapı)
- iv. Kurumsal Yapılar
- v. Çevresel Etkilerin Ön-değerlendirmesi
- vi. Alternatifler, Yer Seçimi ve Arazi Maliyeti (kamulaştırma bedeli)

8. TEKNİK ANALİZ VE TASARIM

- i. Kapasite Analizi ve Seçimi
- ii. Alternatif Teknolojilerin Analizi ve Teknoloji Seçimi
- iii. Seçilen Teknolojinin Çevresel Etkileri, Koruma Önlemleri ve Maliyeti
- iv. Teknik Tasarım (süreç tasarımı, makine-donanım, inşaat işleri, arazi düzenleme, yerleşim düzeni vb.)
- v. Yatırım Maliyetleri (inşaat, makine-donanım vb.)

9. PROJE GİRDİLERİ

- i. Girdi İhtiyacı (ham ve yardımcı maddeler)
- ii. Girdi Fiyatları ve Harcama Tahmini

10. ORGANİZASYON YAPISI, YÖNETİM VE İNSAN KAYNAKLARI

- i. Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi
- ii. Organizasyon ve Yönetim Giderleri (genel giderler vb.)
- iii. İnsangücü İhtiyacı ve Tahmini Giderler

11. PROJE YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

- i. Proje Yürütücüsü Kuruluşlar ve Teknik Kapasiteleri
- ii. Proje Organizasyonu ve Yönetim (karar alma süreci, yapım yöntemi vb.)
- iii. Proje Uygulama Programı (Termin Planı)

12. İŞLETME DÖNEMİ GELİR VE GİDERLERİ

- i. Üretimin ve/veya Hizmetin Fiyatlandırılması
- ii. İşletme Gelir ve Giderlerinin Tahmin Edilmesi

13. TOPLAM YATIRIM TUTARI VE YILLARA DAĞILIMI

- i. Toplam Yatırım Tutarı (*iç ve dış para olarak*)
 1. Arazi Bedeli (kamulaştırma giderleri)
 2. Sabit Sermaye Yatırımı
 - Etüt-Proje, Mühendislik ve Kontrollük Giderleri
 - Lisans, Patent, Know-How vb. Giderleri
 - Arazi Düzenleme ve Geliştirme Giderleri (peyzaj vb.)
 - Hazırlık Yapıları (şantiye vb.)
 - İnşaat Giderleri (toprak işleri, altyapı, üstyapı, sanat yapıları vb.)

- Çevre Koruma Giderleri
 - Ulaştırma Tesislerine İlişkin Giderler
 - Makine-donanım giderleri
 - Taşıma, Sigorta, İthalat ve Gümrükleme Giderleri
 - Montaj Giderleri
 - Taşıt Araçları
 - Genel Giderler
 - İşletmeye Alma Giderleri
 - Beklenmeyen Giderler
3. Yatırım Dönemi Faizleri
 4. İşletme Sermayesi
- ii. Yatırımın Yıllara Dağılımı

14. PROJENİN FİNANSMANI

- i. Yürütücü ve İşletmeci Kuruluşların Mali Yapısı
- ii. Finansman Yöntemi (özkaynak, dış kredi, hibe, YİD vb.)
- iii. Finansman Kaynakları ve Koşulları
- iv. Finansman Maliyeti
- v. Finansman Planı

15. PROJE ANALİZİ

- i. FİNANSAL ANALİZ
 1. Finansal Tablolar ve Likidite Analizi
 2. İndirgenmiş Nakit Akım Tablosu
 3. Finansal Fayda-Maliyet Analizi (NBD, İKO vb.)
 4. Devlet Bütçesi Üzerindeki Etkisi
- ii. EKONOMİK ANALİZ
 1. Ekonomik Maliyetler
 2. Ekonomik Faydalar
 3. Ekonomik Fayda-Maliyet Analizi (ENBD, EİKO vb.)
 4. Maliyet Etkinlik Analizi (karşılaştırmalı birim üretim ve yatırım maliyeti)
 5. Projenin Diğer Ekonomik Etkileri (katma değer etkisi vb.)
- iii. SOSYAL ANALİZ
 1. Sosyal Fayda-Maliyet Analizi
 2. Sosyo-kültürel Analiz (katılımcılık, cinsiyet etkisi vb.)
 3. Projenin Diğer Sosyal Etkileri
- iv. DUYARLILIK ANALİZİ
- v. RİSK ANALİZİ

16. EKLER

- i. Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu
- ii. Diğer Destek Etütler (rezerv etüdü, zemin etüdü vb)

FİZİBİLİTE RAPORU HAZIRLANMASI GEREKMEYEN *
KAMU YATIRIM PROJESİ TEKLİFLERİ İÇİN

PROJE TEKLİF FORMU

1. PROJE TANIMLAMA BİLGİLERİ

- Adı:
- Yeri:
- Sektörü:
- Projenin Türü:
- Projeyi Yürütecek Kurum/Kuruluş:
- Projenin Geliştirilmesinden Sorumlu Kişi (adı, görevi, telefonu, e-posta adresi):
- Proje Fikrini Öneren Kurum/Kuruluş (adı, adresi, telefonu ve faksı):

2. PROJENİN GEREKÇESİ, AMACI VE HEDEFLERİ

- Projenin Gerekçesi (neden ihtiyaç duyulduğu):
- Projenin Hedef Aldığı Kesim ve Etkileyeceği Diğer Taraflar:
- Projenin Genel Amacı:
- Projenin Hedefleri:

3. PROJE FİKRİNİN KAYNAĞI ve DAYANAKLARI

- Projenin İlişkili Olduğu ve/veya Dayandığı Plan, Program, İdare Stratejik Planı, Performans Programı, Proje ve Etütler:
- Proje Fikrinin Geliştirilmesinde Uygulanan Yöntem: (ihtiyaç analizi, sorun analizi, olanak etüdü-fırsat analizi, diğer)

4. PROJE İLE İLGİLİ AYRINTILI BİLGİLER

- Beklenen Sonuçları/Çıktıları:
- Projenin Bileşenleri:
- Girdi İhtiyacı (insan gücü, organizasyon, teknik yardım vb.)
- Proje Maliyeti (iç ve dış para olarak):
- Yatırım Sonrası Gelir ve Giderler:
- Öngörülen Finansman Kaynakları (AB hibesi, kurum bütçesi, genel bütçe vb.):
- Projenin Uygulama Planı (başlama-bitiş tarihleri vb.):
- Projenin Dayandığı Varsayımlar ve Karşılaşabileceği Riskler:
- Projenin Yapılabilirliği ve Sürdürülebilirliği:

EK : Keşif Özeti

* Rehberin 29. maddesi kapsamındaki projeler için hazırlanacaktır.

1. PROGRAMIN TANIMI VE KAPSAMI

- Programın Adı
- Programın Türü
- Programın Bileşenleri
- Uygulama Süresi
- Program Paydaşları
 - Program sahibi kuruluş
 - Hedef kitle ve/veya bölge
 - Diğer paydaşlar
 - Paydaşların görev ve katkıları

2. PROGRAMIN ARKA PLANI

Programın Dayandığı Politikalar ve Programlar (sektörel ve/veya bölgesel)
Kurumsal Yapılar ve Yasal Mevzuat (teşvik, izleme vb.)

- Programın Geçmiş, Yürüyen ve Planlanan Diğer Program ve Projelerle İlişkisi
- Program Fikrinin Kaynağı
- Programla İlgili Geçmişte Yapılmış Etüt, Araştırma ve Diğer Çalışmalar
- Diğer Ülke Politika ve Programlarıyla Karşılaştırma

3. PROGRAMIN GEREKÇESİ, AMACI VE HEDEFLERİ

- Programın Gerekçesi (ihtiyaçlar, gelecek öngürüsü, sorunlar vb.)
- Programın Amacı
- Programın Hedefleri (somut ve ölçülebilir)

4. PROGRAMIN UYGULAMA STRATEJİSİ VE ÖNCELİKLERİ

5. PROGRAMIN ÇIKTILARI ve BEKLENEN ETKİLERİ

- Programın Kısa Vadeli Çıktıları
- Programın Etkileri (orta ve uzun vadedeki ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri)

6. PROGRAM YÖNETİMİ VE UYGULAMA PROGRAMI

- Kuruluşun Organizasyon Yapısı ve Yönetimi
- Program Organizasyonu ve Yönetim (karar alma, analiz, önceliklendirme ve seçim süreçleri vb.)
- Uygulama Planı (Termin)
- İzleme ve Değerlendirme Sistemi

7. PROGRAMIN MALİYETİ VE FİNANSMANI

- Öngörülen Toplam Harcama
- Öngörülen Harcama Planı
- Programın Finansmanı (Genel Bütçe, AB, vb.)

EK-4

ARAŞTIRMA - GELİŞTİRME YATIRIM TALEPLERİ BİLGİ FORMU (*)

Kuruluşun Adı..... :

Projenin Adı..... :

Başlama/Bitiş Tarihi..... :

Proje Yürütücüsü..... :

Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler. :

2009 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi :

2010 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi :

2011 Yılı İhtiyacı ve Gerekçesi :

(Devam eden Araştırma-Geliştirme projeleri için doldurulacaktır)*

EK-5

ARAŞTIRMA DESTEK PROGRAMLARI İZLEME FORMU

1. Programın Adı

2. Programın Genel Nitelikleri

- 2.1 Yürütücü kurum, hedef kitlesi, süresi ve bütçe bilgileri
- 2.2 Desteklenen proje sayısı (program başladığından beri, yıllar itibariyle)
- 2.3 Desteklenen projelerin nitelikleri (ortalama süre, bütçe, destekleme oranı, teknolojik alanlara göre dağılımı, özel sektör projeleri ise sanayi sektörlerine ve firma büyüklüğüne göre dağılımı)
- 2.4 Desteklenen projelerde teknolojik açıdan başarı oranı
- 2.5 Program için belirlenen spesifik hedefler ve bu hedeflere ulaşma yolunda sağlanan ilerleme

3. Programın bilimsel ve teknolojik yeteneklerin güçlendirilmesine etkileri nelerdir?

- 3.1 Makale sayısı, patent, ödül vb. istatistiklere katkısı
- 3.2 Atıf sayısı istatistiklerine katkısı
- 3.3 Program aracılığı ile üretilen bilimsel çıktılardan (makale, patent vs.) özel sektörün faydalanma düzeyi

4. İnsan gücünün geliştirilmesine etkileri

- 4.1 Program kapsamında desteklenen projeler sayesinde yetiştirilen araştırmacıların toplam sayısı, bu araştırmacıların alanlara göre dağılımı

- 4.2 Yurtdışında görev yapmakta iken kalıcı veya geçici süre faydalanılan yerli ve yabancı araştırmacı sayısı
- 4.3 Projelerde görev alanlar içinde kariyerine araştırmacı olarak devam edenlerin sayısı ve oranı nedir? Bu kişiler arasında ne kadarı akademisyen olarak görev almıştır? Özel sektöre araştırmacı olarak geçiş yapanların sayısı ve oranı nedir? Ne kadarı yurtdışında kariyerine devam etmiştir?
5. **Yönlendirme ve koordinasyona etkileri**
- 5.1 Desteklenen projelerin ne kadarı birden fazla sanayi ortağını, ne kadarı sanayi-üniversite işbirliğini içermektedir? Yurtdışı ortaklıkların oranı nedir?
- 5.2 Akademik nitelikli araştırma projeleri sonucu elde edilen “sonuçlar” sayesinde özel sektörle ortaklık kurulmasını sağlayan proje sayısı ne düzeydedir?
6. **Desteklenen firmalar üzerindeki etkileri**
- 6.1 Projeler kapsamında firmalarda kaç Ar-Ge elemanının araştırma yeteneği artırılmıştır ve ne kadarı projeler nedeniyle ilk olarak istihdam edilmiştir?
- 6.2 Teknolojik açıdan başarılı olan projeler hangi oranda ticarileştirilebilmiştir? Toplam yeni ve iyileştirilmiş ürün sayısı kaçtır? Patent, faydalı model, vb. ne düzeydedir?

EK: 6

KALKINMADA ÖNCELİKLİ YÖRELER LİSTESİ

1-ADIYAMAN	26- KARS
2- AĞRI	27- KASTAMONU
3- AKSARAY	28- KIRIKKALE
4- AMASYA	29- KIRŞEHİR
5- ARDAHAN	30- KİLİS
6- ARTVİN	31- MALATYA
7- BARTIN	32- MARDİN
8- BATMAN	33- MUŞ
9- BAYBURT	34- NEVŞEHİR
10- BİNGÖL	35- NİĞDE
11- BİTLİS	36- ORDU
12- ÇANAKKALE	37- OSMANİYE
(Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri)	38- RİZE
13- ÇANKIRI	39- SAMSUN
14- ÇORUM	40- SİİRT
15- DİYARBAKIR	41- SİNOP
16- ELAZIĞ	42- SİVAS
17- ERZİNCAN	43- ŞANLIURFA
18- ERZURUM	44- ŞİRNAK
19- GİRESUN	45- TOKAT

20- GÜMÜŞHANE
21- HAKKARİ
22- İĞDIR
23- KAHRAMANMARAŞ
24- KARABÜK
25- KARAMAN

46- TRABZON
47- TUNCELİ
48- VAN
49- YOZGAT
50- ZONGULDAK

EK: 7

BÖLGESEL GELİŞME PLANLARI KAPSAMINDAKİ İLLER LİSTESİ

<u>GAP</u>	<u>DAP</u>	<u>DOKAP</u>	<u>ZBK</u>	<u>YHGP</u>
1- ADIYAMAN	1- AĞRI	1- ARTVİN	1- ZONGULDAK	1- AMASYA
2- BATMAN	2- BİNGÖL	2- GİRESUN	2- BARTIN	2- ÇORUM
3- DİYARBAKIR	3- BİTLİS	3- GÜMÜŞHANE	3- KARABÜK	3- SAMSUN
4- GAZİANTEP	4- ELAZIĞ	4- ORDU		4- TOKAT
5- MARDİN	5- ERZİNCAN	5- RİZE		
6- SİİRT	6- ERZURUM	6- TRABZON		
7- KİLİS	7- GÜMÜŞHANE			
8- ŞANLIURFA	8- HAKKARİ			
9- ŞIRNAK	9- KARS			
	10- MALATYA			
	11- MUŞ			
	12- TUNCELİ			
	13- VAN			
	14- BAYBURT			
	15- ARDAHAN			
	16- İĞDIR			

DÜZEY 2 (İBBS- 2) İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ KAPSAMINDA YER ALAN İLLER

DÜZEY 2 BÖLGE KODU	BÖLGE KAPSAMINDAKİ İLLER
TR10	İstanbul
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli
TR22	Balıkesir, Çanakkale
TR31	İzmir
TR32	Aydın, Denizli, Muğla
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova
TR51	Ankara
TR52	Konya, Karaman
TR61	Antalya, Isparta, Burdur
TR62	Adana, Mersin
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt

Tablo-2: YATIRIM PROJELERİ LİSTESİ

SEKTÖR :

KURULUŞ :

PROJE NO	PROJE ADI	YER (İL VE İLÇE)	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA / BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI		
					DIŞ		TOPLAM
					KREDİ	ÖZKAYNAK	
(KURULUŞ) TOPLAMI							
ETÜD-PROJE İŞLERİ TOPLAMI							
a) 2009'da Bitenler							
b) 2009'dan Sonraya Kalanlar							
DEVAM EDEN PROJELER TOPLAMI							
a) 2009'da Bitenler							
b) 2009'dan Sonraya Kalanlar							
YENİ PROJELER TOPLAMI							
a) 2009'da Bitenler							
b) 2009'dan Sonraya Kalanlar							

NOT : - "Özkaynak" bölümüne yatırım için kuruluşun dış proje kredisi dışındaki iç kaynaklarda
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında sari ihalesi yapılan projeler ve 2009-2011 dönemi

Tablo-3: GAP EYLEM PLANI KAPSAMINDAKİ YATIRIM PROJELERİ LİSTESİ (*)

SEKTÖR :

KURULUŞ :

Sıra No	PROJE NO	PROJE ADI	YER (İL VE İLÇE)	KARAKTERİSTİK	İŞİN BAŞLAMA / BİTİŞ TARİHİ	2
						KREDİ
(KURULUŞ) TOPLAMI						

YATIRIMIN YILLAR İTİBARIYLA GELİŞİMİ
(Cari Fiyatlarla, Bin YTL)

YILLAR	PROJE TUTARI		PROGRAM ÖDENEĞİ		REVİZE ÖDENEK		HARCAMA		G
	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	DIŞ	TOPLAM	
PROGRAMA GİRİŞ YILI									
2001									
2002									
2003									
2004									
2005									
2006									
2007									
2008									

(*) GERÇEKLEŞME YÜZDESİ = (HARCAMA / PROGRAM ÖDENEĞİ)*100 olarak verilecektir.

Tablo-8: HALEN İŞLEMDE OLAN DIŞ PROJE KREDİLERİ

2009 Yılı

Sektörü :			
Kuruluş :			
P R O J E N İ N	Adı		
	Numarası		
	Yeri		
	Tutarı	Dış	
		Toplam	
	Başlama/Bitiş Tarihi		
	Karakteristiği		
			E
Krediyi Veren Ülke veya Kuruluş:			
Başlama/Yürürlük			

K R E D İ N İ N	Tarihi								
	Türü								
	Tutarı								
	Vadesi/Ödemesiz Dönemi								
	Faiz Oranı								
	Kredi Anlaşmasında Belirtilmiş İse								
	İçpara/Kredi Oranı								
	Kredi Anlaşmasında Belirtilen Kullanım Dilimleri		<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
			<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>			-
	Kullanılan kısmının Yıllara Göre Dağılımı		<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
Kullanılacak kısmının Yıllara Göre Dağılımı		<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>			-	
2009'da Ana Para Geri Ödeme Tutarı									
2009'da Ödenecek Faiz Tutarı									
Projenin Son Durumu, Darboğazları ve Çözüm Önerileri									

Tablo-9: DIŞ KREDİ SAĞLANMASI İSTENEN PROJELER

2009 Yılı Fiyatlarıyla,
Bin YTL

Sektör :					
Kuruluş :					
P R O J E N İ N	Adı				
	Numarası				
	Yeri				
	Tutarı	Dış			
		Toplam			
	Yılı		2009	2010	2011

	Ödeneği	Dış				
		Toplam				
	Başlama/Bitiş Tarihi					
	Karakteristiği					
	Son Durumu					
		Bin \$				
Kredinin Kullanım Amacı						
Toplam Kredi İhtiyacı						
- Temin Edilen						
- Talep Edilen						
Uygun Dış Kredi Alternatifleri						
Düşünceler						

Tablo-10: TAŞIT LİSTESİ (*)

SEKTÖR :

KURULUŞ :

SIRA NO	TAŞITIN CİNSİ	MEVCUT		TALEP EDİLEN		A
		ADET	MODELİ	ADET	TUTARI	

- 16- Ambulans (Arazi hizmetleri için)
 17- Pick-up (Kamyonet, cenaze arabası yapılmak üzere)
 18- Motorsiklet (En fazla 600 cc.lik)
 19- Motorsiklet (En az 601 cc.lik)
 20- Bisiklet
 21-a Güvenlik önlemleri biner otomobil (Cinsi ve fiyatı Maliye Bakanlığınca belirlenir.)
 21-b Güvenlik önlemleri servis taşıtı (Cinsi ve fiyatı Maliye Bakanlığınca belirlenir.)
 22- Diğer taşıtlar (Cinsi ve fiyatı Maliye Bakanlığınca belirlenir.)

(*) 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alan Makamlar ile Devlet Protokol Hizmetlerinin

(**) 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı cetvelde yer alan ilk üç sıradaki Makamlar için.

NOT: 1- Bu cetvelde gösterilen azami fiyatlarda değişiklik yapmaya, bu bedelleri belirli makam ve hizmet

2- Bu cetvelde belirlenen azami satın alma bedelleri, her türlü vergi öncesi bedellerdir.

3- İdarelerin edinebilecekleri taşıtları gösterir cetvellerde yer alan taşıtların cinslerini Devlet Planlama

Bakanı yetkilidir.

4- Cumhurbaşkanlığı tarafından edinilecek 21-a,21-b ve 22 sıra nolu taşıtların cinsi ve fiyatı Cumhurbaşkanlığı

Tablo-12: KAMULAŞTIRMA HARCAMALARININ PROJE BAZINDA DAĞILIMI
 SEKTÖR

:
 KURULU

Ş :

PROJE NO	PROJE ADI	YER (İL VE İLÇE)	KARAKTERİSTİK	BAŞLAMA / BİTİŞ TARİHİ	KAMULAŞTIRMA TOPLAMI
(KURULUŞ) TOPLAMI					
DEVAM EDEN PROJELER					
YENİ PROJELER					

Tablo-13: KAMU SABİT SERMAYE YATIRIM VE DIŞ PARA DEFLATÖRLERİ (2009=1,00000)

YILLAR				
	TARIM	MADENCİLİK	İMALAT	ENERJİ
1963	0,0000007	0,0000007	0,0000008	0,0000009
1964	0,0000008	0,0000007	0,0000008	0,0000010
1965	0,0000008	0,0000008	0,0000009	0,0000011
1966	0,0000009	0,0000008	0,0000009	0,0000012
1967	0,0000010	0,0000009	0,0000009	0,0000013
1968	0,0000010	0,0000009	0,0000010	0,0000013
1969	0,0000011	0,0000009	0,0000010	0,0000014
1970	0,0000011	0,0000010	0,0000011	0,0000014
1971	0,0000013	0,0000013	0,0000014	0,0000017
1972	0,0000015	0,0000014	0,0000016	0,0000021
1973	0,0000017	0,0000016	0,0000018	0,0000023
1974	0,0000021	0,0000020	0,0000022	0,0000024
1975	0,0000025	0,0000023	0,0000024	0,0000026
1976	0,0000030	0,0000027	0,0000028	0,0000030
1977	0,0000040	0,0000035	0,0000036	0,0000038
1978	0,0000059	0,0000051	0,0000053	0,0000057
1979	0,0000095	0,0000084	0,0000088	0,0000095
1980	0,0000200	0,0000174	0,0000188	0,0000206
1981	0,0000288	0,0000246	0,0000277	0,0000304
1982	0,0000365	0,0000317	0,0000359	0,0000380
1983	0,0000470	0,0000442	0,0000516	0,0000535
1984	0,0000706	0,0000696	0,0000805	0,0000828
1985	0,0000997	0,0001039	0,0001234	0,0001265
1986	0,0001392	0,0001577	0,0001934	0,0001974
1987	0,0002008	0,0002451	0,0003057	0,0002929
1988	0,0003964	0,0004612	0,0005544	0,0005319
1989	0,0005733	0,0006668	0,0008049	0,0007688
1990	0,0008674	0,0009880	0,0011853	0,0011220
1991	0,0015365	0,0016921	0,0019634	0,0018744
1992	0,0024286	0,0027239	0,0031879	0,0030565
1993	0,0042317	0,0045274	0,0050526	0,0049049
1994	0,0085523	0,0100384	0,0120612	0,0115627
1995	0,0144410	0,0173097	0,0209447	0,0202337
1996	0,0264126	0,0314482	0,0374830	0,0365839
1997	0,0502254	0,0570513	0,0659094	0,0640833
1998	0,0868081	0,0997554	0,1149145	0,1129735
1999	0,1304731	0,1507220	0,1741456	0,1713317

2000	0,1864367	0,2163646	0,2506457	0,2467569
2001	0,3027698	0,3627160	0,4276943	0,4229066
2002	0,4220726	0,4937968	0,5742775	0,5658765
2003	0,5101115	0,5780914	0,6598805	0,6471647
2004	0,5826651	0,6552377	0,7446303	0,7294691
2005	0,6218523	0,6739120	0,7493617	0,7300651
2006	0,7255014	0,7706096	0,8469540	0,8227257
2007	0,7687877	0,7890318	0,8498955	0,8213797
2008	0,9276585	0,9293666	0,9320382	0,9338134
2009	1,0000000	1,0000000	1,0000000	1,0000000
2010	1,0640000	1,0640000	1,0640000	1,0640000
2011	1,1246480	1,1246480	1,1246480	1,1246480

Açıklama :

1. Proje hangi sektörde yer alıyorsa o sektöre ait yatırım deflatörü kullanılacak, cari yıl fiyatlarıyla
2. Kamu sabit sermaye yatırım deflatörleri sektördeki toplam(bina, makine-teçhizat vs.) yatırım ha
3. Cari fiyatlarla olan dış para harcamaları (YTL cinsinden), ilgili yılın dış para deflatörüne bölüne
4. 2009 yılı kur değeri olarak 1 ABD Doları = 1,4357 YTL alınacaktır (2010 yılı için 1 ABD Doları = alınacaktır.)
5. 2005 yılından itibaren Dış para deflatörünün hesabında yakıt dışı ithalat fiyat endeksi artış hızı k

Tablo-14: KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ YÖNTEMİ İLE YAPILAN VEYA YAPILMASI DÜŞÜ PROJELER

Projenin Adı	Yeri	Karakteristiği	

(*) Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet, Kiralama, İşletme Hakkı Devri vb. Yöntemler

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ((I) SAYILI CETVEL) 2009-2011

KURUMLAR	2009	
-----------------	-------------	--

		SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	C
1	CUMHURBAŞKANLIĞI	18 044		
2	TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	58 861		
3	ANAYASA MAHKEMESİ	11 246		
4	YARGITAY	2 648		
5	DANIŞTAY	1 490		
6	SAYIŞTAY	8 992		
7	BAŞBAKANLIK	38 430	123	
8	MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	29 123		
9	MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	386		
10	BASIN-YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	184		
11	DEVLET PERSONEL BAŞKANLIĞI	920		
12	BAŞBAKANLIK YÜKSEK DENETLEME KURULU	243		
13	DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI	18 042	471 768	
14	HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	4 600	214 000	
15	DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI	1 933		
16	GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞI	28 709		
17	TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI	5 485		
18	DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	14 171		
19	ÖZÜRLÜLER İDARESİ BAŞKANLIĞI	553		
20	AİLE VE SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	881		
21	KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	368		
22	SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	964		
23	SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GN.MD.	74 898		
24	AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ	552		
25	ADALET BAKANLIĞI	164 089		
26	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	20 108		
27	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	52 830	17 782	
28	JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	102 072		
29	EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	265 670		
30	SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	35 966		
31	DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	81 024		
32	MALİYE BAKANLIĞI	85 462	535 526	

33	GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	53 369	356
34	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1 613 418	61 311
35	BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI	106 308	45 030
36	TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	103 056	
37	KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2 592 653	
38	SAĞLIK BAKANLIĞI	755 140	5 014
39	ULAŞTIRMA BAKANLIĞI	848 896	68 415
40	DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI	18 500	
41	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	169 351	84 893
42	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	179 345	
43	ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	2 946	38 196
44	SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI	7 007	22 972
45	ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	12 443	593
46	DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4 576 412	11 854
47	PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	645	
48	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	120 242	74 253
49	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	118 707	88 119
50	DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	14 722	
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ TOPLAMI		12 422 103	1 740 205

NOT: Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarına, özel bütçeli idarelere

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ((II) SAYILI CETVEL) 2009-2011 D

KURUMLAR		2009	
		SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ
1	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	3 000	
2	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	41 092	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 082	
	<i>Sağlık</i>	5 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	23 010	
3	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	34 097	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	326	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	21 771	
4	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	51 947	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	

	<i>Kültür</i>	22
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 082
	<i>Sağlık</i>	5 000
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	33 844
5	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	32 286
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	4 345
	<i>Sağlık</i>	2 000
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	14 941
6	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	32 678
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000
	<i>Kültür</i>	803
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	978
	<i>Sağlık</i>	4 000
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	16 897
7	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	35 410
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	762
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	22 648
8	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	18 664
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000
	<i>Kültür</i>	651
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	761
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	5 783
	<i>Afetler</i>	469
9	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	33 861
	<i>Yüksek Öğretim</i>	13 000
	<i>Sağlık</i>	18 000
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 861
10	YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	18 372
	<i>Yüksek Öğretim</i>	13 000
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	761
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	4 611
11	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	14 286
	<i>Yüksek Öğretim</i>	13 000
	<i>Kültür</i>	1 286
12	EGE ÜNİVERSİTESİ	32 958
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000
	<i>Kültür</i>	500
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 955
	<i>Sağlık</i>	5 000
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	15 503
13	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	22 140
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 955
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	10 185
14	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	13 625
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000
	<i>Kültür</i>	217

	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	381	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 027	
15	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	16 205	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	532	
	<i>Sağlık</i>	1 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	3 673	
16	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	27 162	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Kültür</i>	229	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	3 041	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	13 892	

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ((II) SAYILI CETVEL) 2009-2011 D

KURUMLAR		2009	
		SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ
17	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	26 360	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	15 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	271	
	<i>Sağlık</i>	1 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	10 089	
18	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	21 046	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 304	
	<i>Sağlık</i>	7 500	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 243	
19	ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	15 617	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	9 717	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 172	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	3 727	
20	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	15 446	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	630	
	<i>Sağlık</i>	3 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 816	
21	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	20 525	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	271	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	10 254	
22	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	23 160	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	554	
	<i>Sağlık</i>	7 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	4 606	

23	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	15 346	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	761	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 585	
24	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	25 784	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	4 001	
	<i>Sağlık</i>	8 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 783	
25	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	14 172	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	8 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 550	
	<i>Sağlık</i>	1 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	3 622	
26	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	21 481	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	8 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 704	
	<i>Sağlık</i>	10 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	777	
27	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	37 368	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	17 270	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	869	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	4 230	
28	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	24 543	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	8 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	869	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	674	
29	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	20 776	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	14 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	342	
	<i>Sağlık</i>	2 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	4 434	
30	İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	17 149	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 521	
	<i>Sağlık</i>	500	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	3 127	
31	GEBZE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	13 090	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	978	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 112	

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ((II) SAYILI CETVEL) 2009-2011 D

KURUMLAR		2009	
		SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ
32	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	48 693	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	19 674	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	3 283	
	<i>Sağlık</i>	25 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	736	
33	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	33 550	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 499	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	4 052	
34	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	21 345	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	9 500	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 190	
	<i>Sağlık</i>	10 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	655	
35	ZONGULDAK KARAEMLAS ÜNİVERSİTESİ	19 853	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	869	
	<i>Sağlık</i>	6 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	984	
36	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	31 925	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 009	
	<i>Sağlık</i>	18 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 916	
37	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	28 450	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 412	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 038	
38	BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	18 331	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 190	
	<i>Sağlık</i>	7 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	141	
39	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	27 574	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	15 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	3 244	
	<i>Sağlık</i>	8 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 330	
40	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	16 905	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 630	
	<i>Sağlık</i>	2 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 276	

41	CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	23 456	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	8 000	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	456	
42	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	12 786	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	9 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 630	
	<i>Sağlık</i>	1 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 157	
43	MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	32 925	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 199	
	<i>Sağlık</i>	18 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 726	
44	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	13 519	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 500	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 622	
	<i>Sağlık</i>	500	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	897	
45	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	31 127	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	15 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	435	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	693	
46	ÇANAĞKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	22 446	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	9 500	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 955	
	<i>Sağlık</i>	9 500	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 491	

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ((II) SAYILI CETVEL) 2009-2011 D

KURUMLAR	2009		
	SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ	
47	NİĞDE ÜNİVERSİTESİ	13 559	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 019	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	540	
48	DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	26 321	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	14 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 992	
	<i>Sağlık</i>	9 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	330	
49	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	23 290	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	8 500	

	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 499	
	<i>Sağlık</i>	10 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 291	
50	MUĞLA ÜNİVERSİTESİ	20 742	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 738	
	<i>Sağlık</i>	6 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	2 005	
51	KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	31 255	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	2 390	
	<i>Sağlık</i>	15 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	1 865	
52	KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	20 073	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	12 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	651	
	<i>Sağlık</i>	7 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	422	
53	ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	19 817	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	9 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	978	
	<i>Sağlık</i>	6 000	
	<i>Teknolojik Araştırma</i>	3 839	
54	GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	9 823	
	<i>İlköğretim ve Gen. Ortaöğretim</i>	4 345	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	4 500	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	978	
55	AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ	10 507	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 500	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	7	
	<i>Sağlık</i>		
56	KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	12 506	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	978	
	<i>Kültür</i>	528	
57	DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	18 690	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	10 500	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	1 190	
	<i>Sağlık</i>	7 000	
58	MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	11 000	
59	UŞAK ÜNİVERSİTESİ	11 000	
60	RİZE ÜNİVERSİTESİ	11 000	
61	NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	13 550	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Sağlık</i>	2 550	
62	ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ	11 000	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	11 000	
	<i>Sağlık</i>		
63	AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	11 000	

64	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	12 500	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	<i>10 500</i>	
	<i>Sağlık</i>	<i>2 000</i>	
65	HİTİT ÜNİVERSİTESİ	10 500	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	<i>10 500</i>	
	<i>Sağlık</i>		
66	BOZOK ÜNİVERSİTESİ	11 000	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	<i>11 000</i>	
	<i>Sağlık</i>		
67	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	16 000	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	<i>16 000</i>	
	<i>Sağlık</i>		
68	ORDU ÜNİVERSİTESİ	11 000	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	<i>11 000</i>	
	<i>Sağlık</i>		

ÖZEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ((II) SAYILI CETVEL) 2009-2011 D

KURUMLAR		2009	
		SERMAYE GİDERLERİ	SERMAYE TRANSFERLERİ
69	AMASYA ÜNİVERSİTESİ	10 500	
70	KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	6 000	
71	AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	5 000	
72	SİNOP ÜNİVERSİTESİ	5 000	
73	SİİRT ÜNİVERSİTESİ	5 000	
74	NEVŞEHİR ÜNİVERSİTESİ	5 000	
75	KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	5 000	
76	KİLİS YEDİ ARALIK ÜNİVERSİTESİ	5 600	
	<i>Yüksek Öğretim</i>	<i>5 000</i>	
	<i>Beden Eğitimi ve Spor</i>	<i>600</i>	
77	ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	5 000	
78	ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	6 000	
79	BİLECİK ÜNİVERSİTESİ	5 000	
80	BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	5 000	
81	KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	5 000	
82	OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	5 000	
83	BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	6 000	
84	MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	5 000	
85	MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	5 000	
86	BATMAN ÜNİVERSİTESİ	5 000	
87	ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	1 000	
88	BARTIN ÜNİVERSİTESİ	1 000	
89	BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	1 000	
90	GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	1 000	
91	HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	1 000	

92	İĞDIR ÜNİVERSİTESİ	1 000	
93	ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	1 000	
94	TUNCELİ ÜNİVERSİTESİ	1 000	
95	YALOVA ÜNİVERSİTESİ	1 000	
96	ÖĞRENCİ SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ	5 000	
97	ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU BAŞKANLIĞI	1 390	
98	TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ	937	
99	TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	122 820	537 3
100	TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	1 082	
101	TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI	3 802	
102	YÜKSEK ÖĞRENİM KREDİ VE YURTLAR KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	123 139	
103	GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	102 379	29 6
104	DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3 438	
105	DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1 816	
106	ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	71 560	
107	VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	195 980	
108	HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	75 876	
109	TÜRK AKREDİTASYON KURUMU		
110	TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ	8 961	
111	MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ	261	
112	TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ	1 086	
113	ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ	6 487	
114	TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU	21 623	
115	SAVUNMA SANAYİ MÜSTEŞARLIĞI	5 975	
116	KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SANAYİ GELİŞTİRME VE DEST. İD. BŞK.	7 873	
117	İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ		
118	TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	1 993	7
119	ÖZEL ÇEVRE KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI	7 322	13 0
120	GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	29 999	
121	ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI		
122	ELEKTRİK İŞLERİ ETÜT İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3 585	
123	MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	101 907	
124	CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURT. KUR.	492 202	
125	SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	644	
126	MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	937	
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI		2 966 838	580 7

NOT: Yeni kurulan üniversitelerin sermaye gideri tahsisleri; kampüs yeri seçimi ilgili Komisyon tarafından onaylandıktan sonra kullanılacaktır.

GAP EYLEM PLANI İLAVE ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI (2009-2011) (1)

<i>KURUMLAR</i>	2009			
	SERMAYE GİDERİ	SERMAYE TRANSFERİ	TOPLAM (2) (SERM.GİD+ SERM.TRANS.)	SERMA GİDERİ
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI		194.040	194.040	
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	595		595	2.0
SHÇEK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	18.415		18.415	19.0
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	129.188		129.188	180.4
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	485.100		485.100	344.0
SAĞLIK BAKANLIĞI	113.530		113.530	166.4
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	26.411	84.893	111.304	4.3
TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	157.927		157.927	168.0
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI (İŞ-KUR)		37.010	37.010	
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI		2.156	2.156	
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.700.822		1.700.822	2.458.3
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	29.682	18.973	48.654	55.0
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	9.449		9.449	10.0
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	15.270		15.270	13.7
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	5.000		5.000	3.3
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	26.220		26.220	24.0
ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ	7.000		7.000	16.0
SIİRT ÜNİVERSİTESİ			0	6.0
KİLİS YEDİ ARALIK ÜNİVERSİTESİ	600		600	6.3
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ			0	6.0
BATMAN ÜNİVERSİTESİ			0	4.0
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ			0	3.0
YURT-KUR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.139		22.139	24.0
GENÇLİK VE SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.848		9.848	21.2
KOSGEB BAŞKANLIĞI			0	
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	17.162		17.162	24.3
TOPLAM	2.774.356	337.071	3.111.427	3.560.0

(1) GAP Eylem Planı kapsamında 5763 sayılı Kanunla sağlanan ve bu tabloda belirtilen ilave ödenek teklif tavanları (2009-2011)'nde yer alan kuruluş teklif tavanlarına dahil edilmiştir.

(2) 2009 yılında GAP Eylem Planı için öngörülen toplam 3.290.894 Bin YTL'lik ilave ödenek teklif tavanının

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 25.603 Bin YTL Cari Gider ve 49.858 Bin YTL Borç Verme,
- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 4.292 Bin YTL Cari Gider,
- KOSGEB Başkanlığının 32.340 Bin YTL Cari Transfer,
- Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 67.375 Bin YTL Borç Verme

olmak üzere, Orta Vadeli Mali Planda kuruluş teklif tavanlarına dahil edilmiş tutardır. Yatırım projeleri

- (3) 2010 yılında GAP Eylem Planı için öngörülen toplam 4.185.947 Bin YTL'lik ilave ödenek teklif tavanını
- Tarım ve Köyşleri Bakanlığının 27.241 Bin YTL Cari Gider ve 53.048 Bin YTL Borç Verme,
 - GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 5.141 Cari Gider,
 - KOSGEB Başkanlığının 34.410 Bin YTL Cari Transfer,
 - Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 77.995 Bin YTL Borç Verme,
- olmak üzere, Orta Vadeli Mali Planda kuruluş teklif tavanlarına dahil edilmiş tutardır. Yatırım projeleri
- (4) 2011 yılında GAP Eylem Planı için öngörülen toplam 4.266.054 Bin YTL'lik ilave ödenek teklif tavanını
- Tarım ve Köyşleri Bakanlığının 28.794 Bin YTL Cari Gider ve 56.072 Bin YTL Borç Verme,
 - GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 5.431 Bin YTL Cari Gider,
 - Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 88.200 Bin YTL Borç Verme
- olmak üzere, Orta Vadeli Mali Planda kuruluş teklif tavanlarına dahil edilmiş tutardır. Yatırım projeleri

DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARIN 2009-2011 DÖNEMİ ÖDENEK TEKLİF TAVAN

KURUMLAR		YATIRIM ÖDENEK TEKLİF TAVAN		
		2009	2010	2011
1	ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	500	500	
2	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	500	500	
3	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	500	500	
4	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	4 000	4 000	
5	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	10 000	11 000	
6	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	5 700	6 400	
7	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	1 000	1 000	
8	ATATÜRK ORMAN ÇİFTLİĞİ MD.	1 150	1 250	
9	CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	750	1 000	
10	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	1 000	1 000	
11	ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI	23 018	25 574	
12	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	3 000	3 300	
13	D.METEOROLOJİ İŞL.GN.MD.	9 000	10 000	
14	DİCLE ÜNİVERSİTESİ	1 000	1 000	
15	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	11 800	12 200	
16	EGE ÜNİVERSİTESİ	4 000	4 200	
17	ERCIYES ÜNİVERSİTESİ	2 000	3 000	
18	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	1 000	1 000	
19	GAZİ ÜNİVERSİTESİ	4 500	5 000	
20	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	2 000	2 000	
21	GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	200	200	
22	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	12 500	13 300	
23	HARRAN ÜNİVERSİTESİ	500	500	

24	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	1 500	1 500
25	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	4 500	5 000
26	K.MARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	500	500
27	KARADENİZ TEKNİK ÜNİV.	1 500	1 500
28	KIRIKKALE ÜNİ.	500	500
29	KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	1 000	1 000
30	MALİYE BAKANLIĞI (TASİŞ)	6 094	6 400
31	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	2 000	2 500
32	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI (EĞİ. TEKN. GN. MD.)	1 910	2 100
33	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	1 500	2 000
34	MİLLİ PİYANGO İD. GN. MD.	600	625
35	MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	853	900
36	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	2 000	2 500
37	ORMAN GN.MD.	21 550	23 689
38	OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	2 000	2 000
39	PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	1 500	2 000
40	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	2 000	2 500
41	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	750	1 000
42	TAPU VE KADASTRO GN.MD.	1 850	2 010
43	TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI	3 800	4 000
44	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	2 000	2 500
45	TRT GN.MD.	30 000	30 000
46	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	6 000	6 000
47	VAKIFLAR GN.MD.	16 734	17 805
48	YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	500	500
49	ZONGULDAK KARAEMLAS ÜNİV.	500	500
50	SAĞLIK BAKANLIĞI	411 741	457 047
51	UB KARA ULAŞTIRMASI GN. MD.	17 000	17 000
T O P L A M		642 000	704 000

KİT'LERİN 2009-2011 DÖNEMİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI (*)

KURUMLAR		YATIRIM ÖDENEK	
		2009	2010
1	ÇAY İŞLETMELERİ GN.MD.	12 750	
2	DEVLET MALZEME OFİSİ GN.MD.	9 000	
3	DHMİ GN.MD.	240 000	
4	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GN.MD.	100 000	
5	KIYI EMNİYETİ GN.MD.	18 000	
6	MKEK GN.MD.	33 500	
7	PTT GN.MD.	25 000	

8	T.TAŞKÖMÜRÜ KURUMU GN.MD.	25 000	
9	TARIM İŞLETMELERİ GN. MD.	12 000	
10	T.DENİZCİLİK İŞL.GN.MD.	7 350	
11	TEMSAN GN.MD.	1 000	
12	TKİ GN.MD.	65 000	
13	TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ GN.MD.	24 500	
14	TPAO GN.MD.	600 000	
15	TÜDEMSAŞ GN.MD.	4 000	
16	TÜLOMSAŞ GN.MD.	4 000	
17	TÜVASAŞ GN.MD.	8 000	
18	ET VE BALIK ÜRÜN. A.Ş. GN. MD.	4 000	
T O P L A M		1 193 100	

(*) -Kamu payı yüzde 50'nin üzerinde olan kuruluşları kapsamaktadır.

-TCDD, BOTAŞ, EÜAŞ ve TEİAŞ Genel Müdürlükleri 2009-2011 dönemi yatırımları özelleştirme yatırım görüşmelerinde karara bağlanacak olup,

bu kuruluşlar yatırım tekliflerini ihtiyaçları doğrultusunda yapacaklardır.

ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINDAKİ KURULUŞLARIN 2009-2011 DÖNEMİ ÖDENEK TAVALARI

KURUMLAR		YATIRIM ÖDENEK TAVALARI	
		2009	2010
1	SÜMERHOLDİNG A.Ş.	200	
2	T.ŞEKER FAB. A.Ş.GN.MD.	11 997	
3	TEDAŞ	550 000	
T O P L A M		562 197	

(*) Kamu payı yüzde 50'nin üzerinde olan kuruluşları kapsamaktadır.

SOSYAL GÜVENLİK KURULUŞLARININ 2009-2011 DÖNEMİ ÖDENEK TEKLİF TAVALARI

KURUMLAR		YATIRIM ÖDENEK TAVALARI	
		2009	2010
1	SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI	77 861	
2	İŞ-KUR GN. MD.	7 050	
T O P L A M		84 911	

İLLER BANKASININ 2009-2011 DÖNEMİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

KURUMLAR		YATIRIM ÖDENEK	
		2009	2010
1	İLLER BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	770 000	
T O P L A M		770 000	

[R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay Kararları

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/9786

Karar No : 2008/8259

İncelenen Kararın :

Mahkemesi : Bozova Asliye Hukuk (Aile) Mahkemesi

Tarihi : 6/9/2006

Numarası : Esas No: 2006/170 Karar No: 2006/383

Davacı : Abuzer Kuş

Davalı : Binvş Kuş

Dava Türü : Boşanma

Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı vekilinin davalı aleyhine 21/6/2006 tarihinde açtığı boşanma davasında, tarafların şiddetli geçimsizlik nedeniyle boşanmalarına karar verilmesinin istendiği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği, müşterek çocuklar Mehmet, Pınar, Yakup, Ahmet ve İshak'ın velayetlerinin de davacıya verildiği, kararın temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dosya içinde bulunan davacı Abuzer Kuş'un kendisini, eş ve çocuklarını gösteren nüfus kayıt örneğinin incelenmesinden, davacının davalı Binvş Kuş'tan Bozova Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/7/2003 tarih ve 226 esas ve 570 karar sayılı ilamı ile boşandığı, akabinde 14/10/2005 tarihinde Alman uyruklu Gudrun Doğan adlı kadın ile evlendiği görülmüştür.

Mahkemece, 16/7/2003 yılında boşanan Abuzer Kuş ve Binvş Kuş'un birbirleriyle yeniden evlenmedikleri halde boşanmalarına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Mahkemece, daha önce birbirlerinden boşanan ve haklarındaki boşanma kararı kesinleşen tarafların birbirleriyle yeniden evlenmedikleri de dikkate alınmaksızın boşanmalarına karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

SONUÇ: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi. 9/6/2008 (pzt.)

[R.G. 20 Temmuz 2008 – 26942]

Yargıtay 13. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2008/4345

Karar No : 2008/6088

Mahkemesi : Zonguldak 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (Tüketici Mahkemesi Sıfatıyla)

Tarihi : 26/9/2007

Numarası : 2007/182-2007/257

Davacı : Yapı ve Kredi Bank. A.Ş. vekili avukat M. Hayati alıcıoğlu

Davalı : Haluk Akdeniz

Taraflar arasındaki satıcının Hakem Kurulu kararına itirazı davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik olarak verilen hükmün Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca Kanun yararına bozulması istenilmekle dosya incelendi gereği konuşulup düşünöldü.

KARAR

Davacı banka, kredi kartı kullanıcısı olan davalının Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurusu üzerine, bankaca kredi kartı sözleşmesine göre hesabından kesilen yıllık 30 YTL üyelik ücretinin iadesine karar verildiğini, halbuki, bu ücretin alınacağıının sözleşme ile kararlaştırıldığı gibi, ücretin verilen ticari hizmetin karşılığı olup, yasaya aykırı olmadığını ileri sürerek, Zonguldak Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığı' nın 14.5.2007 tarih ve 2007/158 sayılı kararının iptalini istemiştir.

Davalı davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, taraflar arasında düzenlenen kredi kartı üyelik sözleşmesine göre, "kart üyelik ücretinin" hizmet karşılığı olduğu, tahsil edilen üyelik ücretinin yasal olduğu, gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiş; miktar itibarı ile kesin olan hüküm Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından kanun yararına temyiz edilmiştir.

Dava, davacı banka tarafından kredi kartı kullanıcısı olan davalıdan tahsil edilen kredi kartı üyelik ücretinin, davalı başvurusu üzerine davacı bankadan alınmasına dair Zonguldak Tüketici Sorunları Hakem Heyeti kararının iptaline ilişkindir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık, yasal düzenlemelere ve aralarındaki sözleşme hükümlerine göre bankanın kredi kartı kullanıcılarından kullanım karşılığı yıllık ücret isteyip, isteyemeyeceği hususunda toplanmaktadır. Uyuşmazlığın çözümü için bu konudaki yasal düzenlemeler ile tarafların arasındaki sözleşme hükümlerinin incelenmesi gerekir.

5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları kanununun sözleşme şekli genel işlem şartları başlıklı 6. bölümdeki 24. maddesinin 1. fıkrası "Kart çıkaran kuruluşlar ile kart hamilleri arasındaki ilişkiler, bu kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde en az oniki punto ve koyu siyah harflerle hazırlanacak yazılı sözleşme ile düzenlenir. Sözleşmenin bir örneği kart hamiline ve varsa kefile verilir. Sözleşme hükümleri ve kartın kullanımını hakkında kart hamiline ayrıntılı bilgi verilmesi zorunludur." hükmünü, aynı maddenin 4. fıkrasının son cümlesi "Sözleşmede kart hamilinin haklarını zedeleyici ve kart çıkaran kuruluş lehine tek taraflı haksız şartlar sağlayan hükümlere yer verilemez." hükmünü getirmiştir.

4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 4822 Sayılı Kanunla değişik 6. maddesi ile sözleşmelerdeki haksız şart düzenlenmiş ve "Satıcı ve sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek taraflı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlölüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşulları haksız şarttır. Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı, değildir. Eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir.

Sözleşmenin bütün olarak değerlendirilmesinden, standart sözleşme olduğu sonucuna varılırsa, bu sözleşmedeki bir şartın belirli unsurlarının veya münferit bir hükmünün müzakere edilmiş olması, sözleşmenin kalan kısmına bu maddenin uygulanmasını engellemez. Bir satıcı veya sağlayıcı, bir standart şartın münferiden tartışıldığını ileri sürüyorsa, bunu ispat yükü ona aittir. 6/A, 6/B, 6/C, 7, 9, 9/A, 10, 10/A ve 11/A maddelerinde yazılı olarak düzenlenmesi öngörülen tüketici sözleşmeleri en az oniki punto ve koyu siyah harflerle düzenlenir ... " hükmü, yine 4077 Sayılı Kanunun değişik 6 ve 31 maddelerine dayanılarak hazırlanan Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde "satıcı, sağlayıcı veya kredi veren tarafından tüketici ile akdedilen sözleşmede kullanılan haksız şartlar batıldır" hükmü getirilmiştir.

Taraflar arasındaki 22.12.1995 tarihli sözleşmenin ?.

maddesinde kart kullanıcılarından kart kullanım ücretinin alınacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında 22.12.1995 tarihli sözleşme incelendiğinde; sözleşmenin davacı banka tarafından matbu, standart olarak hazırlanıp boş olan kısımların rakam, isim ve adresler yazılarak doldurulduğu, sözleşmenin on iki punto koyu siyah harflerle düzenlenmediği görülmektedir. Davacı, tüketici aleyhine olan ve tüketiciyi kart kullanımı ücreti adı altında bir külfete sokan sözleşme hükmünün tüketici ile ayrıca müzakere edilerek kararlaştırıldığını iddia ve ispat edememiştir. Böyle olunca sözleşmedeki kredi kartı üyelik ücreti alınacağına dair hükmün açıklanan yasa ve yönetmelik hükümleri karşısında haksız şart olduğu kabul edilmelidir. Dolayısıyla davacı bankanın bu sözleşme hükmüne dayalı olarak kredi kartı kullanıcısı davalıdan ücret istemesi olanaklı değildir.

Bu durumda yasaya uygun olan, Zonguldak Tüketici Sorunları Hakem Heyeti kararının iptali istemi ile açılan davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yukarıda açıklanan hususlar gözetilmeden davanın kabulü usul ve yasaya aykırı olup hükmün bozulması gerekir.

SONUÇ:Yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının HUMK'nun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile hükmün sonucuna etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, 2.5.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 13. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2008/2593

KararNo : 2008/7912

Mahkemesi : İstanbul 5. Tüketici Mahkemesi

Tarihi : 31/5/2007

Numarası : 2006/8-2007/359

Davacı : Digital Platform İletişimi Hiz. A.Ş. vekili avukat Erdal Büyükkaya

Davalı : Enver Bayraktar vekili avukat Tayfun Öner

Taraflar arasındaki alacak davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kısmen kabulüne ve kısmen reddine yönelik olarak verilen hükmün Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kanun yararına bozulması istenilmekle dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü.

KARAR

Davacı, davalı ile aralarında düzenlenen DİGİTÜRK konur içi bireysel üyelik sözleşmesi uyarınca vermiş oldukları hizmet karşılığı olan borçların ödenmediğini, yaptığı icra takibine itiraz edildiğini, tüketici sorunları, hakem heyetinin yetkili olmadığı gerekçesi ile şikayeti reddettiğini ileri sürerek hakem heyeti kararının iptali ile alacağı olan 535,48 YTL'nin faizi ile tahsiline karar verilmesi istemiştir.

Davalı, borcu bulunmadığı bildirip davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, 402,55 YTL'nin davalıdan tahsiline, fazla talebin reddine kesin olarak karar verilmiş; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca kanun yararına kararın bozulması istenilmiştir.

Yargılama sonucu davanın kısmen kabul, kısmen de reddine karar verilmiştir. HMUK. 417 maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesi "davada iki taraftan her biri kısmen hakla çıkarsa mahkeme her birini masrafla ilzam veya bu masrafı aralarında takdir ettiği surette taksim eder" hükmünü öngörür. Buna göre mahkeme masraflarının davanın kabul ve red edilen miktarına, yani tarafların haklı çıktıkları miktarlara göre paylaşılması, red edilen kısım üzerinden de kendisini yargılamada vekil aracılığı ile temsil ettiren davalı lehine de HMUK. 423. maddesinin 1. fıkrasının 6. bendine göre mahkeme masraflarından sayılan vekalet ücretine hükmedilmesi gerekir. Mahkemece davanın bir kısmının reddedildiği göz önünde bulundurularak, kendisini avukat aracılığı ile temsil ettiren davalı yararına avukatlık asgari ücret tarifesi uyarınca vekalet ücretine hükmedilmemesi usul ve yasaya aykırı olduğundan hükmün HUMK.nun 427/6 maddesi uyarınca kanun yararına bozulması gerekir.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, hükmün kanun yararına BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde iadesine, 5.6.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 21 Temmuz 2008 – 26943]

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 213

İtiraz No :

- KARAR -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 26/5/2008 tarihli, C.05.0.İMİ.0.88 sayılı yazıda, aynen; "2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 5 inci maddesinde, seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısının Yüksek Seçim Kurulu tarafından genel nüfus sayımı sonuçlarının açıklanmasından itibaren, 4 üncü madde uyarınca tespit edilerek ilan edileceği, hükmü yer almaktadır.

Kurulumuzca yapılan bir çalışmaya esas olmak üzere; son Türkiye nüfusu ile tüm il - ilçe nüfus sayıları Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından daha önceden istenilmiş ve anılan Kurumdan alınan 14/4/2008 tarihli ve B.02.1.TÜİ.0.09.02.02-163.01.02-664 sayılı yazı ile de, 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla yapılan idari değişiklikler de dikkate alınarak, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2007 Nüfus Sayımı sonuçlarına göre belirlenen 31/12/2007 tarihli il ve ilçe nüfusları bildirilmiş bulunmaktadır.

Bu nedenle; 5747 sayılı Kanun ile yeni kurulan 43 ilçe ve kaldırılan Eminönü İlçesi göz önünde bulundurulmak suretiyle, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca 31/12/2007 tarihi itibarıyla ilan edilmiş ve Başkanlığımıza gönderilmiş bulunan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2007 nüfus sayımı sonuçları ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 4 ve 5 inci maddeleri nazara alınarak, illerin çıkaracağı milletvekili sayısı ile seçim çevresine bölünmesi gereken illerin hangi ilçelerden oluşacağını ve bu seçim çevrelerinin kaç milletvekili çıkaracağını, gerektiğinde komisyon çalışmasından sonra tespitine karar verilmesini takdirlerinize arz ederim." denilmiş ve Kurulumuzun 29/5/2008 tarihli, 189 sayılı kararı ile oluşturulan Komisyon çalışmasını tamamlamış olmakla, konu ve 11/7/2008 tarihli, 2008/9 sayılı Komisyon raporu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca 31/12/2007 tarihi itibarıyla resmi olarak ilan edilen ve Başkanlığımıza da gönderilmiş bulunan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2007 nüfus sayım sonuçları ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 5 inci maddesi gereğince, Kurulumuz tarafından seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı genel nüfus sayımı sonuçlarının açıklanmasından itibaren en geç

altı ay içinde Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca tespit edilerek Resmî Gazete’de, Radyo ve Televizyonda ilan edilmektedir.

Kurulumuzun 29/5/2008 tarihli ve 189 sayılı kararı ile Yüksek Seçim Kurulu Üyesi Hasan ERBİL Başkanlığında, Üyeler Necati SÖZ, Ali EM, Sadri BOZKURT ve M. Zeki ÇELEBİOĞLU’ndan oluşturulan komisyonca hazırlanan ve Kurulumuza sunulan 11/7/2008 tarihli, 2008/9 sayılı Komisyon Raporunda aynen;

"2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun,

3 üncü maddesinde; milletvekili sayısının 550 olduğu,

5 inci maddesinde; seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısının Yüksek Seçim Kurulu tarafından genel nüfus sayımı sonuçlarının açıklanmasından itibaren, 4 üncü madde uyarınca tespit edilerek ilan edileceği,

hükümleri yer almaktadır.

Anılan Kanunun 4 üncü maddesine göre; milletvekillerinin seçim çevrelerine dağılımı yapılırken; toplam milletvekili sayısından (550) önce her İl'e bir milletvekili tahsis edilir. Son genel nüfus tespiti ile belli olan Türkiye nüfusu, kalan milletvekili sayısına (469) bölünmek

suretiyle bir sayı elde edilir. İl nüfusunun bu sayıya bölünmesi ile her ilin ayrıca çıkaracağı milletvekili sayısı tespit olunur.

Bu suretle hesaplanan milletvekillerinin sayısı, 550'yi bulmadığı takdirde, nüfusu; milletvekili çıkarmaya yetmeyen illerin nüfusları ile artık nüfus bırakan illerin, artık nüfusları büyüklüklerine göre sıraya konular ve ilk hesapta iller arasında bölüştürülmemiş bulunan milletvekilleri bu sıraya göre dağıtılır. Son kalan milletvekilinin verilmesinde iki veya daha fazla ilin eşit nüfus veya nüfus artışı göstermesi halinde, bunlar arasında ad çekilir.

Yapılan tespit sonunda çıkaracağı milletvekili sayısı (18)'e kadar olan iller bir seçim çevresi sayılır. Çıkaracağı milletvekili sayısı (19)'dan (35)'e kadar olan iller iki, (36) ve daha fazla olan iller üç seçim çevresine bölünür. Bu seçim çevreleri numara sırasına göre adlandırılır.

2839 sayılı Kanunun 3 ve 4 üncü maddelerinin ortaya koyduğu yukarıda belirtilen hükümleri, Resmî Gazete'nin 22/3/2008 tarih ve 26824 sayılı mükerrer nüshasında yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile yeni kurulan 43 ilçe ve kaldırılan Eminönü İlçesinin idari durumları ve Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca 31/12/2007 tarihi itibarıyla resmi olarak ilan edilmiş ve Başkanlığımıza gönderilmiş bulunan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2007 nüfus sayımı sonuçları birlikte göz önünde bulundurulmak suretiyle, 550 milletvekilinin (81) İl'e dağılımı yapılmıştır.

Yapılan belirlemeye istinaden;

31 milletvekili çıkaracağı tespit edilen Ankara İl'inin 2,

85 milletvekili çıkaracağı tespit edilen İstanbul İl'inin 3,

26 milletvekili çıkaracağı tespit edilen İzmir İl'inin ise 2,

seçim çevresine bölünmesi gerekli görülmüştür.

Seçim çevreleri belirlenirken, seçim çevresinin mümkün olduğu ölçüde eşit veya birbirine yakın sayıda milletvekili çıkaracak şekilde oluşturulması, ilçelerin mülki bütünlüklerinin bozulmaması ve idari teşkilat yapısının değiştirilmemesi gözetilmiş, ayrıca aynı seçim çevresinde yer alan ilçelerin nüfus ve coğrafi yakınlıkları ile ulaşım imkanları da göz önünde bulundurulmuştur.

Öte yandan, birden fazla seçim çevresine bölünen illerin milletvekili sayısının seçim çevrelerine dağılımında da, nüfusları bakımından illerin milletvekili sayısını tespit etmeye ilişkin esaslara göre belirlenmesi gereği benimsenmiştir.

....." görüşü bildirilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Kurulumuzun 11/7/2008 tarihli, 2008/9 sayılı kararı ile oluşturulan komisyonca yürütülen çalışma sonrası düzenlenen raporun

Kurulumuzca da uygun görüldüğüne ve milletvekillerinin illere göre dağılımının (EK:I),

Komisyona yapılan belirlemelere göre de (18)'den fazla milletvekili çıkaracak illerin Ankara, İstanbul ve İzmir İlleri olduğuna ve bu illerin EK: (II-A) - (II-B) - (II-C) sayılı cetvelde gösterildiği şekilde birden fazla seçim çevresine bölünmesi gerektiğinin tespitine karar verilmesi gerekmiştir.

SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle;

1- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 4 ve 5 inci maddeleri gereğince belirlenecek seçim çevreleri ve her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısının tespitinde, Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca 31/12/2007 tarihi itibarıyla resmi olarak ilan edilen ve Başkanlığımıza da gönderilmiş bulunan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2007 nüfus sayım sonuçlarının esas alınmasına,

2- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 3 ve 4 üncü maddeleri göz önünde bulundurularak, milletvekillerinin illere göre dağılımının (EK:I) sayılı Cetvelde belirtildiği gibi tespitine,

3- Belirlenen duruma göre (18)'den fazla milletvekili çıkaracak illerin Ankara, İstanbul ve İzmir İlleri olduğuna ve bu illerin EK: (II-A) - (II-B) - (II-C) sayılı cetvelde gösterildiği şekilde birden fazla seçim çevresine bölünmesi gerektiğinin tespit ve kabulüne,

4- Kararın bir örneğinin ve eki cetvellerin bütün İl ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve siyasi parti genel başkanlıklarına gönderilmesine,

5- Karar ve eki cetvellerin Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

6- Karar özeti ve eki cetvellerin Türkiye Radyo ve Televizyonunda yayımlanmasına, 12/7/2008 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Muammer AYDIN **Başkanvekili** Ahmet BAŞPINAR **Üye** Hasan ERBİL **Üye** Necati SÖZ

Üye Bahadır DOĞUSOY **Üye** Mehmet KILIÇ **Üye** Ali EM

Üye Kırdar ÖZSOYLU **Üye** Sadri BOZKURTM. **Üye** Zeki ÇELEBİOĞLU

EK (I) SAYILI CETVEL

MİLLETVEKİLLERİNİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İLİ _____:	MİLLETVEKİLİ <u>SAYISI</u>	İLİ _____:	MİLLETVEKİLİ <u>SAYISI</u>
ADANA	14	KOCAELİ	11
ADYAMAN	5	KONYA	14
AFYONKARAHİSA	6	KÜTAHYA	5
R			
AĞRI	5	MALATYA	6
AMASYA	3	MANİSA	10
ANKARA	31	KAHRAMANMAR	8

ANTALYA	13	AŞ	6
ARTVİN	2	MARDİN	6
AYDIN	7	MUĞLA	4
BALIKESİR	8	MUŞ	3
BİLECİK	2	NEVŞEHİR	3
BİNGÖL	3	NİĞDE	3
BİTLİS	3	ORDU	6
BOLU	3	RİZE	3
BURDUR	3	SAKARYA	7
BURSA	17	SAMSUN	9
ÇANAKKALE	4	SİİRT	3
ÇANKIRI	2	SİNOP	2
ÇORUM	5	SİVAS	5
DENİZLİ	7	TEKİRDAĞ	6
DİYARBAKIR	11	TOKAT	5
EDİRNE	4	TRABZON	6
ELAZIĞ	5	TUNCELİ	2
ERZİNCAN	2	ŞANLIURFA	11
ERZURUM	6	UŞAK	3
ESKİŞEHİR	6	VAN	7
GAZİANTEP	11	YOZGAT	4
GİRESUN	4	ZONGULDAK	5
GÜMÜŞHANE	2	AKSARAY	3
HAKKARİ	3	BAYBURT	1
HATAY	10	KARAMAN	2
ISPARTA	4	KIRIKKALE	3
MERSİN	12	BATMAN	4
İSTANBUL	85	ŞIRNAK	4
İZMİR	26	BARTIN	2
KARS	3	ARDAHAN	2
KASTAMONU	3	İĞDIR	2
KAYSERİ	9	YALOVA	2
KIRKLARELİ	3	KARABÜK	2
KIRŞEHİR	2	KİLİS	2
		OSMANİYE	4
		DÜZCE	3

TOPLAM	550
--------	-----

EK (II/A) SAYILI CETVEL

İLİ: ANKARA İL NÜFUSU :

4.466.756

ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ

SAYISI : 31

BİR MİLLETVEKİLİNE DÜŞEN NÜFUS :

144.088

a) 1 NUMARALI SEÇİM

ÇEVRESİ

<u>MİLLETVEKİLİNE KAPSADIĞI İLÇELER DÜŞEN NÜFUS</u>	<u>SEÇİM ÇEVRESİ TOPLAM NÜFUSU</u>	<u>ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ</u>	<u>BİR</u>
	2.340.270	16	146.266

BALA
ÇANKAYA
ELMADAĞ
ETİMESGUT
EVREN
GÖLBAŞI
HAYMANA
MAMAK
POLATLI
SİNCAN
ŞEREFLİKOÇHİS
AR

**b) 2 NUMARALI SEÇİM
ÇEVRESİ**

<u>MİLLETVEKİLİNE KAPSADIĞI İLÇELER DÜŞEN NÜFUS</u>	<u>SEÇİM ÇEVRESİ TOPLAM NÜFUSU</u>	<u>ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ</u>	<u>BİR</u>
	2.126.486	15	141.765

AKYURT
ALTINDAĞ
AYAŞ
BEYPAZARI
ÇAMLIDERE
ÇUBUK
GÜDÜL
KALECİK
KAZAN
KEÇİÖREN
KIZILCAHAMAM
NALLIHAN
PURSAKLAR
YENİMAHALLE

EK (II/B) SAYILI CETVEL

İLİ: İSTANBUL İL NÜFUSU :
12.573.836
ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ
SAYISI : 85

BİR MİLLETVEKİLİNE DÜŞEN NÜFUS :

147.927

**a) 1 NUMARALI SEÇİM
ÇEVRESİ**

<u>MİLLETVEKİLİNE KAPSADIĞI İLÇELER DÜŞEN NÜFUS</u>	<u>SEÇİM ÇEVRESİ TOPLAM NÜFUSU</u>	<u>ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ</u>	BİR
	4.416.867	30	147.228

ADALAR
ATAŞEHİR
BEYKOZ
ÇEKMEKÖY
KADIKÖY
KARTAL
MALTEPE
PENDİK
SANCAKTEPE
SULTANBEYLİ
ŞİLE
TUZLA
ÜMRANIYE
ÜSKÜDAR

**b) 2 NUMARALI SEÇİM
ÇEVRESİ**

<u>MİLLETVEKİLİNE KAPSADIĞI İLÇELER DÜŞEN NÜFUS</u>	<u>SEÇİM ÇEVRESİ TOPLAM NÜFUSU</u>	<u>ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ</u>	BİR
	4.151.713	28	148.275

BAYRAMPAŞA
BEŞİKTAŞ
BEYOĞLU
ESENLER
EYÜP
FATİH
GAZİOSMANPAŞA
A
KAĞITHANE
SARIYER
SULTANGAZİ
ŞİŞLİ
ZEYTİNBURNU

c) 3 NUMARALI SEÇİM

ÇEVRESİ

<u>MİLLETVEKİLİNE</u> <u>KAPSADIĞI İLÇELER</u> <u>DÜŞEN NÜFUS</u>	SEÇİM ÇEVRESİ <u>TOPLAM NÜFUSU</u>	ÇIKARACAĞI <u>MİLLETVEKİLİ</u>	BİR
ARNAVUTKÖY AVCILAR BAĞCILAR BAHÇELİEVLER BAKIRKÖY BAŞAKŞEHİR BEYLİKDÜZÜ BÜYÜKÇEKMEC E ÇATALCA ESEN YURT GÜNGÖREN KÜÇÜKÇEKMEC E SİLİVRİ	4.005.256	27	148.342

EK (II/C) SAYILI CETVEL

İLİ: İZMİR İL NÜFUSU :
3.739.353
SAYISI : 26 ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ
143.821 BİR MİLLETVEKİLİNE DÜŞEN NÜFUS :

a) 1 NUMARALI SEÇİM

ÇEVRESİ

<u>MİLLETVEKİLİNE</u> <u>KAPSADIĞI İLÇELER</u> <u>DÜŞEN NÜFUS</u>	SEÇİM ÇEVRESİ <u>TOPLAM NÜFUSU</u>	ÇIKARACAĞI <u>MİLLETVEKİLİ</u>	BİR
BALÇOVA BUCA ÇEŞME GAZİEMİR GÜZELBAHÇE KARABAĞLAR KARABURUN KONAK MENDERES NARLIDERE SEFERİHİSAR	1.841.291	13	141.637

SELÇUK
TORBALI
URLA

**b) 2 NUMARALI SEÇİM
ÇEVRESİ**

MİLLETVEKİLİNE KAPSADIĞI İLÇELER DÜŞEN NÜFUS	SEÇİM ÇEVRESİ TOPLAM NÜFUSU	ÇIKARACAĞI MİLLETVEKİLİ	BİR
	1.898.062	13	146.00
		4	

ALIAĞA
BAYINDIR
BAYRAKLI
BERGAMA
BEYDAĞ
BORNOVA
ÇİĞLİ
DİKİLİ
FOÇA
KARŞIYAKA
KEMALPAŞA
KINIK
KIRAZ
MENEMEN
ÖDEMİŞ
TİRE

[R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

TANER/Türkiye*

Başvuru No. 38414/02
Strazburg
15 Şubat 2007

USUL

Davanın nedeni, Türk vatandaşı Umut Taner'in ("başvuran"), İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("AİHS") 34. Maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM") 02.10.2002 tarihinde yapmış olduğu 38414/02 no'lu başvurudur.

Başvuran İzmir Barosuna bağlı avukat K. Bilgiç tarafından temsil edilmektedir.

Başvuran, özellikle, aleyhindeki suçlamalar hakkında derhal bilgilendirilmediğini, adil ve açık bir duruşmadan yoksun bırakıldığını, kendisini savunmasına ya da bir avukat aracılığıyla savunulmasına izin verilmediğini iddia etmiştir.

AİHM, 13.12.2005 tarihinde başvuruyu Hükümet'e bildirmeye ve AİHS'nin 29 § 3. Maddesi'ni uygulayarak, başvurunun kabuledilebilirliğiyle esaslarını beraber incelemeye karar vermiştir.

Hükümet davanın kabuledilebilirliği ile esaslarına ilişkin görüşlerini 30.05.2006 tarihinde sunmuştur. Dördüncü Daire Başkanı, 19.10.2006 tarihinde, başvuranın Hükümet'in görüşlerine cevaben hazırladığı görüşleri ile adil tazmin taleplerini, süre sınırına uymayarak sunuldukları için dava dosyasına eklemeyi reddetmiştir (Mahkeme İç Tüzüğü'nün 38 § 1. Maddesi).

OLAYLAR

I. DAVANIN OLAYLARINA İLİŞKİN

1984 doğumlu başvuran İzmir'de ikamet etmektedir.

Başvuran 26.06.2002 tarihinde arkadaşıyla beraber bir parkta bir adamla kavgaya tutuşmuştur. Kavgaya dövüşmeye dönmüş, başvuran adamı sol bacağından bıçaklamıştır.

Polis ile Cumhuriyet Savcısı başvuran da dahil olmak üzere tarafların ifadesini almıştır. Başvuran adamı yaraladığını kabul etmemiştir. Sorgulanmalarının ardından herkes serbest bırakılmıştır.

Cumhuriyet Savcısı'nın 03.07.2002 tarihinde İzmir Sulh Hukuk Mahkemesi'ne, başvuran aleyhinde, bıçaklı saldırı ve fiilen bedene zarar vermesiyle ilgili sunduğu iddianame başvurana bildirilmemiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

İzmir Sulh Hukuk Mahkemesi dava dosyasını inceledikten sonra 17.07.2002 tarihinde başvuranı suçlu bulup, 290.805.465 Türk Lirası (TL) para cezası ödemeye mahkum etmiş, bu ceza başvurana 30.08.2002 tarihinde bildirilmiştir.

Başvuran 06.09.2002 tarihinde İzmir Asliye Ceza Mahkemesi'nde İzmir Sulh Hukuk Mahkemesi'nin kararına itiraz etmiş, AİHS'nin 6. Maddesi ihlal edilerek savunma haklarından yoksun bırakıldığını iddia etmiştir.

İzmir Asliye Ceza Mahkemesi 11.09.2002 tarihinde, kanunlar ve prosedürlere uygun olduğu gerekçesiyle Sulh Hukuk Mahkemesi'nin kararını onamıştır.

İzmir Cumhuriyet Savcısı 25.09.2002 tarihinde başvuranı ilgili meblağı ödemekle yükümlü tutan bir ödeme emri çıkarmıştır. Başvuran ödenmesi gereken meblağı ödemediği takdirde para cezasının hapis cezasına dönüştürüleceği konusunda uyarılmıştır.

Başvuran ilgili meblağı 26.11.2002 tarihinde ödemiştir.

HUKUKA İLİŞKİN

I. AİHS'NİN 6. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran aleyhindeki iddianameyle ilgili karara varılma sürecinde adil ve açık duruşmadan yoksun bırakıldığından şikayetçi olmuştur. Ayrıca aleyhindeki suçlamalarla ilgili zamanında bilgilendirilmediğinden, dolayısıyla savunmasını hazırlarken yeterli süre ve olanağa sahip olmadığından ve kendisini savunmasına ya da bir avukat aracılığıyla savunulmasına izin verilmediğinden şikayetçi olmuştur. Başvuran AİHS'nin 6. Maddesi'nin 1. fıkrası ile 3. fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine başvurmuştur:

“1. Herkes (...) kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda (...) davasının (...) hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahiptir (...).

3. Her sanık en azından aşağıdaki haklara sahiptir:

a) Kendisine yöneltilen suçlamanın niteliği ve nedeninden en kısa zamanda, anladığı bir dille ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek;

b) Savunmasını hazırlamak için gerekli zamana ve kolaylıklara sahip olmak;

c) Kendi kendini savunmak veya kendi seçeceği bir savunmacının yardımından yararlanmak ve eğer savunmacı tutmak için mali olanaklardan yoksun bulunuyor ve adaletin selameti gerektiriyorsa, mahkemece görevlendirilecek bir avukatın para ödemeksizin yardımından yararlanabilmek;”

Hükümet, bu iddialara itiraz etmiştir. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin cezayı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun ilgili hükümleriyle uyum içinde verdiğini savunmuştur. Bunun mahkemelerin iş yükünü azaltmak amacıyla ufak suçlar için basitleştirilmiş bir prosedür olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Türk yasalarının ceza kararnamesine itiraz edilmesi için olanaklar sunduğunu ifade etmiştir.

Hükümet ayrıca yeni Türk Ceza Kanunu ile Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle, Türk yasalarında artık ceza kararnamesi usulünün kalktığını öne sürmüştür.

A. Kabuledilebilirliğine ilişkin

AİHM, başvurunun AİHS'nin 35 § 3. Maddesi çerçevesinde dayanaksız olmadığını kaydeder. Başvurunun başka açılardan da kabuledilmez olmadığını, dolayısıyla kabuledilebilir olarak beyan edilmesi gerektiğini ifade eder.

B. Esaslara ilişkin

1. Temel ilkeler

AİHM, yargılamanın 6 § 1. Madde'de göndermede bulunan yargı organları önündeki kamusal niteliğinin, davacı tarafı, adaletin kamu denetimi olmaksızın gizlilik içinde işlemesine karşı koruduğunu yineler; ayrıca bu, mahkemelerin güvenilirliğinin korunmasını sağlayan yollardan da biridir. Davanın açık oturumda görülmesi, adaletin saydam biçimde uygulanarak, AİHS çerçevesinde herhangi bir demokratik toplumun temel ilkelerinden birinin

teminatı olan adil yargılanma hakkına göndermede bulunan 6 § 1. Madde’de belirtilen amaçlara ulaşılmasına katkıda bulunur (bkz. *Sutter – İsviçre kararı*).

AİHM, tamamı okunduğunda, 6. Madde’nin, bir sanığın ceza duruşmasına etkin olarak katılma hakkını temin ettiğini anımsatır. Genel olarak bu hak, yalnız davaya katılmayı değil, gerektiğinde hukuki yardım almayı ve duruşmaları etkin olarak izlemeyi de kapsar. Böyle bir hak çekişmeli yargılama kavramında çok belirgindir ve 6 § 3. Madde’nin (c) ve (e) bentlerinin içerdiği teminatlardan da çıkarılabilir.

AİHM ayrıca 6. Madde’nin 3. fıkrasının (a) bendinin hükümlerinin, sanığa yöneltilen “suçlamaların” tebliğ edilmesine özel önem gösterilmesine ihtiyaç duyulduğuna dikkat çektiğini kaydeder. Sanığın haberdar edilmesi, kendisine yöneltilen suçlamaların somut ve hukuki temelini yazılı olarak bildirildiği andan itibaren resmîlik kazanacağı için, suçun ayrıntıları cezai yargılamada önemli rol oynamaktadır (*Kamasinski – Avusturya kararı*). AİHS’nin 6 § 3. Maddesi’nin (a) bendi, sanığın, yalnız suçlamaların “nedeni”, başka bir deyişle işlediği iddia edilen ve suçlamaların dayandırıldığı eylemler hakkında değil, bu eylemlere tanınan hukuki tanımlamalar hakkında da bilgilendirilme hakkına hükmeder. Bu bilgiler ayrıntılı olmalıdır (*Pélissier ve Sassi – Fransa, 25444/94, Dallos – Macaristan, 29082/95 ve Lakatos – Macaristan, 43659/98*).

2. Temel ilkelerin bu davaya uygulanması

AİHM, tamamına bakıldığında, bu davada başvuranın 6 § 1. Madde uyarınca sunduğu şikayetlerini incelemenin, konuların birbirleriyle örtüşmesi ve 6 § 3. Madde’nin bentlerinin, ilk fıkranın genel hakkaniyete uygunluk teminatının belirli yönlerini yansıtmaması nedeniyle daha uygun olduğunu kaydeder.

AİHM, ilk olarak Anayasa Mahkemesi’nin 30.06.2004 tarihli kararında kişileri açık duruşmadan mahrum bırakmanın adil yargılanma hakkını ihlal ettiğine karar vererek, oybirliğiyle, eski Türk Ceza Kanunu’nun 390 § 3. Maddesi’nin anayasaya aykırı olduğunu ve bu Maddeyi geçersiz ilan ettiğini kaydeder. Ayrıca, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni Türk Ceza Kanunu ile ceza kararname usulü son bulmuştur.

Öte yandan, olayın meydana geldiği tarihte yürürlükte olan ilgili ulusal yasaya uygun olarak başvuranın yargılanması sırasında açık duruşma yapılmamıştır. Başvurayı para cezasına çarptıran İzmir Sulh Hukuk Mahkemesi ile başvuranın itirazını reddeden İzmir Asliye Ceza Mahkemesi, kararlarını, dava dosyasında bulunan belgeleri temel alarak vermişlerdir. Bu nedenle AİHM, başvuranın cezai yargılamayı etkin biçimde izleyemediği sonucuna varmıştır.

Ek olarak, 03.07.2002 tarihli iddianame başvurana tebliğ edilmemiş ve böylece başvuran kendisine yöneltilen suçlamaların somut ve hukuki dayanaklarından bihaber bırakılmıştır. Başvuran, yöneltilen suçlamalardan ilk kez, mahkeme ceza kararname verip, kendisini para cezasına çarptırdıktan sonra haberdar olmuştur.

Yukarıda belirtilenler ışığında, AİHM, yargı makamlarının izlediği prosedürün başvuranın savunma haklarını yeterince kullanabilmesini önlediği ve dolayısıyla cezai yargılamanın adil olmamasına yol açtığı sonucuna varmıştır.

AİHM, AİHS’nin 6 § 1. Maddesi’nin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

II. AİHS’NİN 41. MADDESİ’NİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. Maddesi'ne göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

AİHM, başvuranın, izin verilen süre içerisinde adil tazmine ilişkin olarak hiçbir talep sunmadığını kaydeder.

Yerleşik içtihadına göre (en yakın tarihli bkz. *Giniewski – Fransa*, 64016/00) AİHM, AİHM İç Tüzüğü'nün 60 § 1. Maddesi'nde belirtilen amaçlar doğrultusunda belirlenen süre içinde rakamlarla belirtilen talepler ile ilgili belgeler sunulmadığı takdirde adil tazmin ödenmesine karar vermez.

Bu koşullarda AİHM, başvuranın 60. Madde altındaki yükümlülüklerini yerine getirmediği sonucuna varmıştır. Adil tazmin için geçerli bir talep sunulmaması nedeniyle AİHM bu konuda tazminat ödenmemesine karar vermiştir.

BU NEDENLERLE AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabuledilebilir olduğuna;
2. AİHS'nin 6. Maddesi'nin ihlal edildiğine,
3. Başvuranın adil tazmin taleplerinin reddine,

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. Maddesi'nin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 15 Şubat 2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Santiago QUESADA
Zabıt Katibi

Boštjan M. ZUPANČIČ
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

KAMİL ÖCALAN/Türkiye Davası*

Başvuru No: 20648/02
Strazburg
12 Aralık 2006

OLAYLAR

1966 doğumlu başvuran İstanbul'da ikamet etmektedir.

Başvuran 27 Temmuz 1995 tarihinde, sahte kimlik ve ateşli silahın yanısıra aşırı sol örgüt THKP/C-DEVSOL örgütüne ait el yazması belgeler bulundurmaktan İstanbul Emniyet Müdürlüğü polisleri tarafından yakalanmıştır.

Başvuran aynı gün gözaltına alınmıştır.

Başvuran, 9 Ağustos 1995 tarihinde İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) yedek hakimi önüne çıkarılmıştır. Hakim, başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir.

DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, 21 Eylül 1995 tarihinde Anayasa düzenine karşı işlenmiş suçları öngören Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 146§1 maddesi ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5. maddesine dayanarak başvuranı itham etmiştir.

DGM 10 Kasım 1995-12 Mart 2003 tarihleri arasında kırk bir duruşma yapmıştır. Bunlardan on dördünde ya sağlık nedeniyle ya da duruşmalara katılmak istemediğinden başvuran mahkemede hazır bulunmamıştır.

Başvuran bu duruşmalar sırasında birçok kez serbest bırakılmasını istemiştir. Bu taleplerinin her biri DGM tarafından izleyen genel ifade ile reddedilmiştir: "suçun niteliği, delillerin durumu, tutukluluk süresini gözönüne alarak DGM, sanığın tutuklu yargılanmasına devam edilmesine hükmetmiştir". DGM, bu duruşmaların bazılarında başvuranın tutuklu yargılanmasına devam edilmesine re'sen karar vermiştir.

Başvuranın avukatı, 11 Temmuz 2001 tarihinde tutuklu yargılanma süresini ileri sürerek, 4 Temmuz 2001 tarihli duruşmada verilen tutuklu yargılanmaya devam edilmesi kararına karşı DGM'nin bir başka dairesinde itirazda bulunmuştur. Talebi, daha önceki diğer tutuksuz yargılanma talepleri ile aynı gerekçelerden dolayı reddedilmiştir.

Başvuranın avukatı, 15 Mart 2002 tarihinde tekrar aynı talepte bulunmuş ve sözkonusu talep istenen ceza ve kanıtların durumu gözönüne alınarak bir kez daha reddedilmiştir.

Cumhuriyet Savcısı 8 Mart 2002 tarihinde iddianamesini sunmuştur.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuranın avukatı iki kez savunmasını hazırlamak için süre istemiştir.

Üç hakimden oluşan DGM, 12 Mart 2003 tarihinde başvuranı aleyhindeki suçlamalardan suçlu bulmuş ve TCK'nın 168§2 ve 264§6 maddelerinin yanısıra 3713 sayılı Kanun'un 5. maddesine dayanarak toplam on dört yıl yedi ay ağır hapis cezasına çarptırmıştır.

DGM, 12 Mart 2003 tarihinde daha önceki tutukluluk süresini gözönüne alarak başvuranın serbest bırakılmasına karar vermiştir.

Yargıtay 21 Ekim 2003 tarihinde kanunun yanlış uygulandığı gerekçesiyle DGM kararını bozmuştur.

Bozma kararından ve DGM'lerin kaldırılmasını öngören 16 Haziran 2004 tarihli 5190 sayılı kanunun kabul edilmesinin ardından, dava İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görülmüştür.

Başvuran, bu mahkeme önündeki duruşmalara katılmamıştır.

Ağır Ceza Mahkemesi 8 Aralık 2004 tarihli duruşmada başvuran aleyhinde gıyabi tutuklama kararı vermiştir.

Yargılama hala Ağır Ceza Mahkemesi önünde devam etmektedir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS’NİN 5§3 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran tutuklu yargılanma süresinden şikayetçi olmaktadır. Bu bağlamda başvuran AİHS’nin 5§3 maddesini ileri sürmektedir.

A. Kabul edilebilirlik hakkında

Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri sürmektedir. Bu bağlamda tutuklu yargılanmadan doğan durumu telafi etmek için, 466 sayılı Kanun tarafından öngörülen yasadışı tutuklu bulundurulma gerekçesiyle tazminat davası açma olanağının başvurana sunulduğunu savunmaktadır.

Başvuran bu sava itiraz etmektedir.

AİHM, başvuranın, tutuklu bulundurulduğu gerekçesiyle tazminat elde etmek amacıyla hukuk yollarının bulunmadığından değil, tutuklu yargılanma süresinin uzun olmasından şikayetçi olduğunu tespit etmektedir. Dolayısıyla şikayet, AİHS’nin 5§3 ve 4 maddesi alanına girmektedir. Halbuki Hükümet’in ileri sürdüğü hukuk yolu sadece 5§5 maddesi ile ilgilidir. Buradan ön itirazın hiçbir dayanağının bulunmadığı ortaya çıkmaktadır (Bkz. *Tekin ve Baltaş-Türkiye*, no: 42554/98 ve 42581/98).

AİHM, şikayetin başka hiçbir kabul edilemezlik gerekçesiyle ters düşmediğini belirtmektedir. Dolayısıyla şikayeti kabul edilebilir ilan etmek uygun olacaktır.

B. Esas Hakkında

Hükümet, bu durumda karmaşık bir davanın sözkonusu olduğunu ileri sürmektedir. Hükümet, başvuranın sahte kimlik ve ateşli silah bulundurmaktan yakalandığına ve yasadışı örgüt üyesi olarak terörist faaliyetlerde bulunduğu dikkat çekmektedir. Bu bağlamda Hükümet başvuranın serbest bırakılması halinde kaçma riskinin bulunduğunu savunmaktadır. Hükümet buradan başvuranın tutuklu yargılanmasına devam edilmesinde kamu menfaatinin bulunduğu sonucuna varmaktadır. Ayrıca DGM, yargılama süresince başvuranın serbest bırakılma taleplerini incelemiştir.

Başvuran Hükümet’in argümanlarına itiraz etmektedir.

AİHM, 5§3 maddesinde belirtilen sürenin bitiş tarihinin “ilk derece mahkemelerinde suçlamanın esası hakkında karar verildiği gün” olduğunu hatırlatmaktadır (Bkz. *Wemhoff-Almanya*, 27 Haziran 1968 tarihli karar, *Labita-İtalya*, no: 26772/95).

Böylece AİHM, değerlendirmeye alınacak tutuklu yargılanma döneminin başvuranın yakalandığı 27 Temmuz 1995 tarihinde başladığını ve 12 Mart 2003 tarihli DGM kararı ile

sona erdiğini tespit etmektedir. Aynı tarihte başvuran serbest bırakılmıştır. Bu dönem yedi yıl yedi aydan fazla sürmüştür.

AİHM, belirli bir durumda bir sanığın tutuklu yargılanma süresinin makul süre sınırını geçmemesine özen göstermenin, ilk olarak ulusal hukuk mercilerinin üzerine düşen bir görev olduğunu hatırlatmaktadır. Bu amaçla, masumiyet karinesi gözönünde bulundurularak, kişisel özgürlüğe saygı kuralı istisnasını ve serbest bırakılma taleplerini itiraz ettikleri kararlarında gözönünde bulundurmayı haklı gösterecek gerçek bir kamu menfaati gerekliliğini ortaya koyacak ve ortadan kaldıracak nitelikteki bütün koşulları incelemeleri gerekir. Esas itibarıyla sözkonusu kararlarda yer alan gerekçelere ve başvurularında ilgililerin belirttiği reddedilmeyen olaylara dayanarak, AİHM, AİHS'nin 5§3 maddesinin ihlal edilip edilmediğini belirlemelidir (Bkz. *Assenov ve diğerleri-Bulgaristan*, 28 Ekim 1998 tarihli karar).

Bu bağlamda, yakalanan kişiyi bir suç işlemekle itham etmenin geçerli nedenlerinin var olmaya devam etmesi, tutukluluk halinin devamının uygun olma *sine qua non* (olmazsa olmaz) koşuludur. Ancak bir süre sonra bu da yeterli değildir. Dolayısıyla AİHM, adli makamlar tarafından kabul edilen diğer gerekçelerin, özgürlükten yoksun bırakmayı haklı göstermeye devam edip etmediğini ortaya koymalıdır. Bu gerekçeler “uygun” ve “yeterli” olduğu takdirde, AİHM bunun üzerine yetkili ulusal makamların “yargılamanın devamına özel bir ihtimam gösterip göstermediğini” araştırmalıdır (Bkz. diğerleri arasında *Ali Hıdır Polat-Türkiye*, no: 61446/00).

Dosya unsurlarından DGM'nin başvuranın sürekli olarak yinelediği serbest bırakılma taleplerini reddettiği ve “suçun niteliği”, “delillerin durumu” yada “tutuklu yargılanma süresi” gibi benzer hatta aynı tip yöntemlere dayanarak tutuklu yargılanmaya devam edilmesine karar verdiği ortaya çıkmaktadır.

Oysa AİHM'nin gözünde, “delillerin durumu” suçluluğun ciddi belirtilerinin var olduğunu ve var olmaya devam ettiğini belirttiği düşünülse ve genel olarak bu koşullar uygun etkenleri oluşturabilse de, bu davada sözkonusu koşullar, bu kadar uzun bir süre başvuranın tutuklu kalmaya devam etmesini tek başına haklı gösteremez (*Ali Hıdır Polat*).

Son olarak Hükümet'in başvuranın kaçması riski ve kamu düzeninin korunması gerekliliğine ilişkin argümanları ulusal adli makamlar tarafından gözönünde bulundurulmamıştır (Bkz. *Acunbay-Türkiye*, no: 61442/00 ve 61445/00).

AİHM, bu koşullarda ve bu durumda başvuranın tutuklu yargılanma süresinin uzun olmasını gözönünde bulundurarak, AİHS'nin 5§3 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmaktadır.

II. AİHS'NİN 6§1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, yargılama süresinde AİHS'nin 6§1 maddesinde öngörüldüğü gibi “makul süre” ilkesinin tanınmadığını iddia etmektedir.

Hükümet bu sava itiraz etmektedir.

AİHM, şikayetin AİHS'nin 35§3 maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. Ayrıca şikayetin başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesi ile ters düşmediğini belirtmektedir.

AIHM, değerlendirilmeye alınacak d6nemin başvuranın yakalandığı 27 Temmuz 1995 tarihinde başladığını not etmektedir. Yargılama hala askıda olup, bugün d6rt defa başvurulan iki mahkemede yaklaşık on bir yıl d6rt aydan bu yana devam etmektedir.

AIHM, yargılama s6resinin makul olma niteliği dava koşullarına g6re ve 6zellikle davanın karmaşıklığı, başvuranın ve yetkili makamların tutumu gibi AIHM i6tihadının yer verdiği kriterler g6z6n6ne alınarak değerlendirildiğini hatırlatmaktadır (Bkz. diğerleri arasında *Pelissier ve Sassi-Fransa*, no: 25444/94).

AIHM, DGM kararının verildiği 12 Mart 2003 tarihine kadar başvuran tutuklu yargılanmaya devam ettiğini tespit etmektedir. Bu durum davayı 6stlenen mahkemelerin en kısa s6rede adaleti yerine getirmeye 6zel bir itina g6stermesini gerektirmektedir (Bkz. *Kalachnikov-Rusya*, no: 47095/99 ve yakın zamanda g6r6len *Temel ve Taşkın-T6rkiye*, no: 40159/98).

AIHM, daha 6nce bu davaninkine benzer soruları g6ndeme getiren başka davalar da incelemiş ve AIHS'nin 6ř1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (Bkz. *Pelissier ve Sassi*).

AIHM, kendisine sunulan b6t6n unsurları inceledikten sonra H6k6met'in davayı farklı şekilde sonu6landırarak hi6bir tespit ve delil sunmadığına kanaat getirmektedir. AIHM konuya ilişkin i6tihadını g6z6n6ne alarak, bu davada dava konusu yargılama s6resinin uzun olduğuna ve "makul s6re" gerekliliğine cevap vermediğine kanaat getirmektedir.

Dolayısıyla AIHS'nin 6ř1 maddesi ihlal edilmiştir.

III. AIHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Tazminat

Başvuran, maddi zarar altında 44.660 Euro ve uğradığı manevi zarar adı altında 25.406 Euro istemektedir.

H6k6met bu iddialara itiraz etmektedir.

AIHM, tespit edilen ihlal ile iddia edilen maddi tazminat arasında nedensellik bağı g6rmemekte ve bu talebi reddetmektedir. Buna karşın başvuranın, tutuklu yargılanma s6resinin uzun olmasından dolayı ihlal tespitinin yetince telafi edemeyeceği bir manevi zarara uğrayabileceğini kabul etmektedir (Bkz. 6zellikle *Kudla-Polonya*, no: 30210/96 ve *Acunbay-T6rkiye*, no: 61442/00 ve 61445/00). Hakkaniyete uygun olarak AIHM, manevi zarar adı altında başvurana 9.000 Euro'nun 6denmesinin yerinde olacağına kanaat getirmektedir.

B. Masraf ve Harcamalar

Başvuran ulusal mahkemeler 6n6nde yapmış olduğu masraf ve harcamalar i6in 5.494 Euro ve AIHM 6n6nde yapılan masraf ve harcamalar i6in ise 9.927 Euro istemektedir. Bu ama6la başvuran 6cret makbuzu sunmuştur.

H6k6met bu iddialara itiraz etmektedir.

AIHM i6tihadına g6re bir başvuran ger6ekliği, gerekliliği ve makul oranda oldukları ortaya konulduğu s6rece masraf ve harcamaların 6denmesini sağlayabilmektedir. Bu davada

ve elinde bulunan unsurları gözönüne alarak, AİHM, yapılan bütün masraflar için başvurana 1.500 Euro ödenmesinin makul olduğuna kanaat getirmektedir.

C. Gecikme faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun geri kalan kısmının *kabuledilebilir* olduğuna;
 2. AİHS'nin 5§3 maddesinin *ihlal edildiğine*;
 3. AİHS'nin 6§1 maddesinin *ihlal edildiğine*;
 4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvurana manevi tazminat için 9.000 (dokuz bin) Euro ve masraf ve harcamalar için 1.500 (bin beş yüz) Euro'nun miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak *ödenmesine*,
 - b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
 5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;
- karar vermiştir.**

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesine uygun olarak 12 Aralık 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

ÖZTUNÇ/Türkiye*

Başvuru No. 74039/01
Strazburg
27 Mart 2007

USUL

Davanın nedeni, Türk vatandaşı Hasan Öztunç'un ("başvuran"), İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("AİHS") 34. Maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne ("AİHM") 14.07.2001 tarihinde yapmış olduğu 74039/01 no'lu başvurdur.

Başvuran Van Barosuna bağlı avukat A. Kıran tarafından temsil edilmektedir.

AİHM, 02.09.2005 tarihinde başvuruyu bildirmeye ve AİHS'nin 29 § 3. Maddesi'ni uygulayarak, başvurunun kabuledilebilirliğiyle esaslarını beraber hükme bağlamaya karar vermiştir.

OLAYLAR

I. DAVA OLAYLARI

1936 doğumlu başvuran Van'da ikamet etmektedir.

Başvuran 1985 yılında, Başkale'deki on iki devlet okulunu kullanılmaya hazır hale getirmek amacıyla, bu okullardaki onarım işlerini yapmak üzere Van İl İdaresi'yle sözleşme yapmıştır.

Ancak daha sonra başvuran okulların bazılarının tamamen inşa edilmediğini görmüştür. Van Valiliği'ne başvurup sözleşmenin iptal edilmesini talep etmiştir. Bu okulların inşasının tamamlanması için gereken iş hacmi göz önünde bulundurulduğunda, onarım için üzerinde anlaşmaya varılan ödemenin çok düşük olduğunu belirtmiştir.

Valilik yaptığı ek işin ücretinin karşılanacağı teminatını vererek başvurandan inşaat ve onarım işlerini başlatmasını istemiştir.

İnşanın tamamlanmasının ardından başvuran Van İl İdaresi'ne başvurarak 47.000.000 TL ek ücret talep etmiştir. Ancak ödeme yapılmamış ve bu yöndeki ısrarlı çabaları sonuçsuz kalmıştır.

Başvuran 17.07.1989 tarihinde Van Asliye Hukuk Mahkemesi'ne bir dilekçe sunmuş, faizi ile beraber ödenmemiş borç olarak 47.273.00 TL talep etmiştir.

Mahkeme, belirlenemeyen bir tarihte, başvuranın hakkı olan tazminat niteliğindeki ek ödeme miktarını belirlemesi için bir bilirkişi tayin etmiş, ancak bilirkişi raporunu sunmamıştır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Mahkeme bilirkişi raporu olmadığından, başvuranın yaptığı ek işin tespit edilmesi için sözkonusu okulların inceleme yapılmak üzere ziyaret edilmesi emrini vermiş, mahkeme üyeleri 30.09.1999 tarihinde yeni bilirkişiler eşliğinde okullarda inceleme yapmışlardır.

Bilirkişiler belirlenemeyen bir tarihte, başvuranın yaptığı ek işin karşılığı olan meblağ için yaptıkları hesaplamayı sunmuşlardır.

Van Asliye Hukuk Mahkemesi 26.04.2000 tarihinde, başvurana, ilgili dönemlerde üç değişik oranda hesaplanmış faiziyle beraber 47.273.000 TL ödenmesine karar vermiştir. İlgili dönemlerdeki bu üç değişik oran şöyledir: 17.07.1989 tarihinden 01.01.1998 tarihine kadar işleyen yıllık % 30, 01.01.1998 tarihinden 01.01.2000 tarihine kadar işleyen yıllık % 50 ve 01.01.2000 tarihinden ödeme tarihine de işleyen iskonto oranı.

Başvuran temyiz başvurusunda bulunmuştur. Yargıtay'a verdiği dilekçede, mahkemede süren işlemler sırasındaki yüksek enflasyon oranı sonucu oluşan kayıpla ilgili şikayette bulunmuştur.

Yargıtay 30.11.2000 tarihinde Asliye Hukuk Mahkemesinin kararını onamış, 09.04.2001 tarihinde başvuranın kararın düzeltilmesi talebini reddetmiştir.

23.07.2001 tarihinde başvurana anaparaıyla beraber ödeme tarihine dek biriken faizler için toplam 282.795.000 TL olan meblağ ödenmiştir.

HUKUKA İLİŞKİN

I. AIHS'NİN 6 Ş 1. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran dava sürecinin uzunluğunun, AIHS'nin 6 Ş 1. Maddesi'nde şart koşulan "makul süre" kuralıyla uyuşmadığı konusunda şikayetçi olmuştur. 6 Ş 1. Madde'nin ilgili kısmı aşağıdaki gibidir:

“Herkes, gerek medeni hak ve yükümlülükleriyle ilgili... karar verecek olan... [bir] mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde... görülmesini istemek hakkına sahiptir...”

Hükümet başvuranın iddialarına itiraz etmiştir.

A. Kabul edilebilirlik

AİHM bu şikayetin AİHS'nin 35 § 3. Maddesi çerçevesinde dayanaktan yoksun olmadığını, ayrıca başka bakımlardan da kabul edilmez olmadığını kaydeder. Bu nedenle kabul edilebilir olarak beyan edilmelidir.

B. Esaslara ilişkin

AİHM göz önünde bulundurulacak sürenin, başvuranın ilk derece mahkemesinde dava açtığı 17.07.1989 tarihinde başlayıp, Yargıtay'ın başvuranın kararın düzeltilmesi talebini reddettiği 09.04.2001 tarihinde sona erdiğini kaydeder. Söz konusu işlemler üç yargı aşamasında yaklaşık on bir yıl dokuz ay sürmüştür.

Hükümet, davanın, ilk derece mahkemesinin söz konusu okullarda inceleme yapması ve iki bilirkişi raporu incelemesi gerektiği için karmaşık olduğunu savunmuştur. Ayrıca mahkeme ücretini zamanında ödemediği için başvuranın işlemlerin makul olmayan bir biçimde uzamasına katkıda bulunduğunu, yargı makamlarına atfedilebilecek bir gecikmenin bulunmadığını öne sürmüştür.

Hükümet davanın makul olmayan bir biçimde uzun sürmesinin, davanın koşulları ışığında ve davanın karmaşıklığı, başvuran ve ilgili makamların tutumu ile başvuranın ihtilafli konuyla ilgili olarak kaybedecekleri gibi ölçütlere göre değerlendirilmesi gerektiğini yineler (bkz. *Frydender – Fransa* [BD], no. 30979/96).

AİHM, başvuranın tutumuyla ilgili olarak, dava dosyasına bakıldığında, işlemlerin uzamasına katkıda bulunduğunun hiçbir biçimde anlaşıldığını gözlemler. Mahkeme ücretini ödemekte gecikmesinin ise işlemleri yalnız birkaç hafta durdurduğu anlaşılmaktadır.

Yetkili makamların tutumlarıyla ilgili olarak ise AİHM, ilk derece mahkemesindeki işlemlerde büyük gecikme yaşandığını gözlemler. Bu bağlamda, ilk derece mahkemesinin davayla ilgili karar vermesinin on yıldan fazla sürdüğünü gözlemler. 1989 ile 1999 yılları arasında mahkeme söz konusu okullarda inceleme yapılmasını kötü hava koşulları ve bölgedeki güvenlik durumu nedeniyle ertelemiştir. AİHM bir mahkemenin bir davaya ilişkin kararı on yılda vermesinin süre bakımından haddinden fazla olduğunu, bu aşırı gecikmenin yukarıda belirtilen etmenler ya da davanın karmaşıklığı gibi gerekçelerle mazur gösterilemeyeceğini kaydeder. Bu nedenle AİHM, Sorumlu Hükümet'in, bu büyük gecikmelerle ilgili olarak ikna edici bir gerekçe sunmadığını kaydeder.

AİHM bu bağlamda AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin Sözleşmeye Taraf Devletler'e kendi hukuk sistemlerini, mahkemelerinin davaları makul bir süre içinde karara bağlama yükümlülüğü de dahil olmak üzere bu hükmün koşullarını yerine getirebilecekleri biçimde düzenlemeleri görevi verdiğini yineler (diğerlerinin yanı sıra bkz., *Pélissier ve Sashi – Fransa* [BD], no. 25444/94).

Konuyla ilgili içtihadını göz önünde tutarak, AİHM, bu davada işlemlerin haddinden uzun olduğu ve “makul süre” koşulunu yerine getirmediği kanısındadır.

Dolayısıyla 6 § 1. Madde ihlal edilmiştir.

II. AİHS'YE EK 1 NO'LU PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Ayrıca başvuran, esas olarak, yargı sürecinin uzunluğunun, AİHS'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin teminatını verdiği mülkiyetin çekişmesiz kullanımını hakkını ihlal ettiğinden şikayetçi olmuştur.

Özellikle, gecikmenin, tazminatın değerinin düşmesine neden olduğunu ileri sürmüştür.

AİHM bu şikayetin yukarıda incelenen şikayetle ilintili olduğunu, dolayısıyla kabuledilebilir olarak beyan edilmesi gerektiğini kaydeder.

6 § 1. Madde uyarınca vardığı hükümleri göz önünde tutarak, AİHM, bu davada AİHS'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin de ihlal edilip edilmediğinin incelenmesine gerek bulunmadığı kanısındadır.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. Maddesi'ne göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

A. Tazminat

Başvuran, manevi tazminat olarak 150.000 Euro talep etmiştir. Ayrıca maddi tazminat olarak da 305.000 Euro talep etmiştir.

Hükümet bu taleplere itiraz etmiştir.

AİHM tespit edilen ihlal ile meydana geldiği iddia edilen maddi zarar arasında hiçbir nedensellik ilişkisi görmemekte, bu nedenle bu talebi reddetmektedir. Öte yandan yargılama sürecinin makul olmayacak derecede uzunluğu göz önüne alındığında, AİHM başvuranın manevi zarara maruz kaldığı sonucuna varmaktadır. AİHM davanın koşullarını ve kendi içtihadını göz önünde bulundurarak başvurana manevi tazminat olarak 8.400 Euro ödenmesine karar vermiştir.

B. Mahkeme masrafları

Başvuran ulusal mahkemeler ve AİHM önünde meydana gelen mahkeme masrafları için 20.670 Euro talep etmiştir.

Hükümet bu talebe itiraz etmiştir.

AİHM'nin içtihadına göre, mahkeme masrafları, ancak gerçekliği ve gerekliliği kanıtlandığı ve makul bir meblağ olduğu takdirde başvurana geri ödenir. Bu davada, AİHM, sahip olduğu bilgiler ve yukarıda belirtilen ölçütler ışığında, başvurana, AİHM'de açılan dava için 1000 Euro tazminat ödenmesinin makul olduğu sonucuna varmıştır.

C. Gecikme Faizi

AİHM, gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı marjinal faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

BU NEDENLERLE AİHM OYBİRLİĞİYLE

1. Başvurunun kabuledilebilir olduğuna;
2. AİHS'nin 6 § 1. Maddesi'nin ihlal edildiğine;

3. AİHS'ye Ek 1 No'lu Protokol'ün 1. Maddesi'nin ihlal edilip edilmediğinin incelenmesinin gerekli olmadığına;

4. (a) Sorumlu Devlet'in, aşağıdaki miktarları, AİHS'nin 44 § 2. Maddesi'ne göre nihai kararın verildiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevirerek, başvurana ödemesine;

(i) 8.400 Euro (sekiz bin dört yüz Euro) manevi tazminat;

(ii) mahkeme masrafları için 1000 Euro (bin Euro);

(b) yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona ermesinden, ödeme gününe kadar geçen süre için, yukarıdaki miktarlara Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına *karar vermiştir*.

5. Başvuranın adil tazmin taleplerinin geri kalanını *reddetmiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77. Maddesi'nin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 27.03.2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Fatoş ARACI
Zabıt Katibi Yardımcısı

Nicolas BRATZA
Başkan

— • —

 [İçindekilere dön](#)

PINAR GÜNGÖR/Türkiye*

Başvuru No. 46745/99
Strazburg
6 Mart 2007

OLAYLAR

Başvuran, Pınar Güngör, 1937 doğumlu bir Türk vatandaşıdır ve Ankara'da yaşamaktadır. AİHM önünde görevini Ankara'da ifa etmekte olan avukat K. Berzeg tarafından temsil edilmiştir.

A. Dava Olayları

Başvuran, Ankara'nın Çankaya İlçesi'nde bulunan Kızılay Meydanı'ndaki 700 metre karelik (parsel no. 15/A) arsa içerisindeki 102.08 metre karelik arazinin sahibidir. Söz konusu arsa, başvuranın ortak maliki olduğu Sosyal Ticaret Merkezi'nin ön kısmında yer almaktadır.

22 Mart 1994 tarihinde başvuran, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi huzurunda Ankara Büyükşehir Belediyesi aleyhinde bir tazminat davası açmıştır. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Kızılay Meydanı'na bir metro istasyonu inşa etme amacıyla 15/A no.lu arsaya kanuna aykırı olarak el koyduğunu belirtmiştir. Başvuran, Belediye'nin kamulaştırma işlemleri yürütmediğini ve topraklarına fiilen el konulmasından kaynaklanan zararını tazmin etmediğini ileri sürmüştür. Söz konusu arsanın bedeli olan meblağın kendisine ödenmesini

talep etmiştir. Talebini desteklemek maksadıyla 16 Mart 1994 tarihli bir bilirkişi raporu sunmuştur.

Belirsiz bir günde Asliye Hukuk Mahkemesi, 15/A no.lu arsanın değerinin tespit edilmesi için bir bilirkişi raporunun hazırlanmasını öngörmüştür.

8 Nisan 1996'da bilirkişi komitesi, Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne bir rapor sunmuş ve başvuranın ortak maliki olduğu arsanın değerinin 7,145,600,000 Türk Lirası (TRL) (258,273 Euro (EUR)) olduğunu belirtmiştir.

7 Temmuz 1997'da Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 1967'den bu yana arsanın asıl sahibi olduğu sonucuna varmıştır. Dolayısıyla Kamulaştırma Kanunu'nda (Kanun no. 2942) öngörülen kanuni zaman sınırı içerisinde başvuruda bulunulmaması nedeniyle davayı reddetmiştir.

Başvuran itiraz etmiştir.

13 Mayıs 1998'de Yargıtay, başvuranın 23 Şubat 1998 tarihli kararın düzeltilmesine ilişkin talebini reddetmiştir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.
9 Haziran 1998'de 13 Mayıs 1998 tarihli karar, başvurana tebliğ edilmiştir.

B. Başvuran tarafından sunulan belgeler

1. 15/A no.lu arsaya ilişkin tapu kaydı sayfasının bir nüshası

Bu belgeden, başvuranın 15/A no.lu arsanın ortak maliki olduğu anlaşılmaktadır.

2. 23 Mayıs 1977 tarihli karar

Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 23 Mayıs 1977 tarihli kararı uyarınca 24 Haziran 1964 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediyesi başvuranın ve ortak maliklerin varisleri aleyhinde dava açmış ve 15/A no.lu arsanın kendilerine havale edilmesini talep etmiştir. Mahkeme, davayı reddetmiştir.

3. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Zeki Güngör'e 2 Mart 1992 tarihli mektubu

Belediye, başvuranla ortak maliklerden biri olan Zeki Güngör'e, 15/A no.lu arsanın, bitişindeki binaların ön erişim alanı olduğunu ve arsa üzerine bir binanın inşasının mümkün olmadığını bildirmiştir.

4. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin Soysal Ticaret Merkezi Müdürlüğü'ne 3 Şubat 1993 tarihli mektubu

Belediye, Soysal Ticaret Merkezi Müdürlüğü'nün 15/A no.lu arsayı kendisine herhangi bir bedel talep etmeden havale etmesini teklif etmiştir. Ayrıca Belediye'nin karşılığında, metro istasyonu çıkışlarından birini, ücretsiz olarak Ticaret Merkezi'ne inşa etmesini talep etmiştir – ki normalde inşa bedeli 300,000 US doları (USD)'dir.

ŞİKAYETLER

Başvuran, AİHS'nin 6. maddesi ve 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin gereklerine uymayan koşullarda arsasından mahrum bırakıldığı hususunda şikayette bulunmuştur. Arsasına kanuna aykırı şekilde müdahale edilmesinin ve yerel mahkeme kararlarının, mülkiyet hakkını ihlal etmiş olduğunu ileri sürmüştür.

HUKUK

Başvuran, 1994 senesi Mart ayında Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin, arsasına *fiili olarak* el konmasından kaynaklanan zararlarını tazmin etmeden ortak maliklerinden biri olduğu 15/A no.lu arsayı ele geçirdiğini ve yerel mahkemelerin dava olaylarını doğru olarak değerlendirmediklerini ileri sürmüştür. İddialarını, 6. maddeye ve 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayandırmıştır.

AİHM başvuranın şikayetlerinin 1 No.lu Protokol'ün aşağıda kaydedilen 1. maddesi açısından incelenmesi gerektiği kanısındadır:

“Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Herhangi bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka hâlel getirmez.”

A. Tarafların görüşleri

Hükümet AİHM'den öncelikle AİHS'nin 35 § 1. maddesi bağlamındaki altı aylık zaman sınırına uyulmamasına ilişkin başvuruyu reddetmesini istemiştir. Bu hükme ilişkin zaman, Yargıtay'ın başvuranın itirazını reddettiği 23 Şubat 1998 tarihinde işlemeye başlamıştır. Türk hukuku bağlamında bir kararın düzeltilmesi için başvuru yapmanın olağanüstü bir yol olduğunu belirtmiştir.

Hükümet, iç hukukta mevcut bulunan diğer hukuki ve idari yolları kullanmamış olması nedeniyle başvuranın tüm iç hukuk yollarını tüketmemiş olduğunu belirtmiştir. Özellikle başvuranın idari mahkemeler önünde dava açabileceğini ve uğradığı iddia ettiği zarar için tazminat talep edebileceğini ancak etmediğini ileri sürmüştür.

Başvurunun esaslarına ilişkin olarak Hükümet, 15/A no.lu arsanın 1967'den bu yana yol olarak kullanılması nedeniyle başvuranın mülkiyet hakkına müdahale edilmemiş olduğunu ileri sürmüştür. Bir müdahale olduğu farz edilse bile Yargıtay kararının ışığında bunun, 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlali olarak kabul edilemeyeceğini iddia etmiştir.

Başvuran cevaben Türk hukuku bağlamında bir kararın düzeltilmesi için başvuru yapmanın etkin bir yol olması nedeniyle altı aylık zaman sınırına uymuş olduğunu ileri sürmüştür. Başvuran ayrıca iç hukuk uygulamalarına uygun olarak Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak dava açtığını ve idari mahkemelere başvuruda bulunmasının gerekli olmadığını iddia etmiştir.

Başvurunun esaslarına ilişkin olarak başvuran Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 15/A no.lu arsayı ele geçirdiğini ve kaybettiği mülk için kendisine tazminat ödenmediğini belirtmiştir.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

Hükümetin başvuranın altı aylık zaman sınırına uymamasına ilişkin beyanı hususunda AİHM, mevcut davanın hukuk usulleri ile ilgili olduğunu ve Türkiye'de kararların

düzeltilmesi yolunun, genel olarak kabul edilen uluslararası hukuk ilkeleri kapsamında etkin bir iç hukuk yolunu teşkil ettiğini yinelemektedir (bkz. *Molin İnşaat/Türkiye*, no. 23762/94, 7 Eylül 1995 tarihli Komisyon kararı). Bu nedenle Yargıtay'ın itiraza ilişkin kararının tebliğ tarihi, altı aylık zaman sınırı belirlenirken kabul edilen başlangıç noktası olarak alınmaz. Mevcut davada başvurana düzeltme talebinin sonucunun tebliğ edildiği 9 Haziran 1998 tarihinden itibaren işlemeye başlamıştır. Dolayısıyla Hükümet'in altı aylık zaman sınırına uyulmamasına ilişkin itirazı reddedilmelidir.

AİHM ikinci olarak başvuranın, AİHS'nin 35 § 1. maddesi bağlamında iç hukuk yollarını tüketip tüketmediğine karar verecektir.

Bu bağlamda AİHM AİHS'nin 35 § 1. maddesinde öngörülen iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının amacının, Sözleşmeciler Devletler'e kendilerine yönelik iddialara karşı ihlalleri engelleme veya sözkonusu iddialar AİHM'ye sunulmadan önce bu ihlallerin doğruluğunu gösterme fırsatı vermek olduğunu yinelemektedir. Dolayısıyla bu kural, başvuruların öncelikle Devletleri, işlemiş oldukları fiiller için AİHM önünde kendilerine yöneltilen iddiaları cevaplandırmaktan muaf tutacak şekilde ulusal hukuk sisteminde sağlanan yolları kullanmalarını gerektirmektedir. Sözkonusu kural, yerel sistemin iddia edilen ihlal hususunda etkin bir iç hukuk yolu sağladığı görüşüne dayanmaktadır (bkz., *İçyer/Türkiye* (karar), no. 18888/02, 12 Ocak 2006).

Sözkonusu davada AİHM ilk olarak başvuranın Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurarak dava açtığını ve Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından kanuna aykırı olarak arsasından mahrum bırakıldığını belirtmektedir. AİHM'ye yaptığı başvuruda aynı iddiada bulunmuştur. Şikayetini desteklemek için 15/A no.lu arsanın Belediye tarafından kaldırım haline getirildiğini ve yayalara ayrılmış alan olarak kullanıldığını belirtmiştir.

Ancak AİHM kendisine sunulan belgelerden 1967 ve 1994 seneleri arasında 15/A no.lu arsanın, başvuranın ortak maliklerinden biri olduğu Sosyal Ticaret Merkezi için erişim alanı olarak ayrıldığını gözlemlemektedir. Bu nedenle Kızılay metro istasyonunun inşa edilmesinden önce kamu alanı olarak kullanılmıştır ve dava dosyasında sözkonusu tarihte 15/A no.lu arsanın kullanım niteliğinin, Sosyal Ticaret Merkezi'nin başvuranın da dahil olduğu maliklerinin isteklerine karşıt olduğunu gösteren hiçbir delil bulunmamaktadır. Ayrıca, davanın açılmasını müteakiben Belediye tarafından 17 Mart 1997 tarihinde Asliye Hukuk Mahkemesi'ne sunulan bilgilerden, Belediye'nin arsayı eski haline getirdiği anlaşılmaktadır.

Bu koşullar altında AİHM, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 15/A no.lu arsayı 1994 ve 1997 seneleri arasında metro istasyonunun inşası sırasında kullanmış olduğu kanısındadır. Ancak, 15/A no.lu arsanın, komşu arsaların ve Sosyal Ticaret Merkezi'nin ortak maliklerinden biri olan başvuran hiçbir zaman mülkünden mahrum bırakılmamıştır.

Bu hususta AİHM, Yargıtay'ın başvuranın itirazını reddederken 15/A no.lu arsanın ortak maliki olduğunu kabul ettiğini ve Belediye'nin güvenlik nedenleri ile 1994 ve 1997 seneleri arasında sözkonusu arsaya el koyduğunu gözlemlemektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 17 Mart 1997'den önce 15/A no.lu arsayı boşattığını ve Yargıtay'ın vardığı sonuçları gözönünde bulunduran AİHM, idari usullere ilişkin 2577 no.lu Kanun'un 13. maddesi bağlamında başvuranın idari mahkemelere başvurabileceği ve başvurması ve bununla birlikte 1994 ve 1997 seneleri arasında Belediye'nin 15/A no.lu arsanın mülkiyet haklarına müdahalesi nedeniyle uğramış olduğunu iddia ettiği zararın tazminini talep etmesi gerektiği kanısındadır. Ancak başvuran başvuruda ve talepte bulunmamıştır.

Dolayısıyla başvuru, AİHS'nin 35 §§ 1. ve 4. maddeleri bağlamında iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmelidir. Bu nedenle AİHS'nin 29 § 3. maddesinin davaya uygulanmasına devam edilmemelidir.

Yukarıdaki nedenlerle AİHM oybirliği ile

Başvurunun kabuledilemez olduğuna *karar vermiştir*.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

SOYSAL VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No: 54461/00, 54579/00 ve 55922/00
Strazburg
15 Şubat 2007

OLAYLAR

1. *Hasan Soysal*

1990 yılının başlarında başvuran Diyarbakır'da Devlet Demir Yolları'nda geçit bekçisi olarak görev yaparken sendika faaliyetlerine başlamıştır.

Başvuran 1995 yılında Birleşik Taşımacılık Sendikası üyesi olmuş, 1997'de sendikanın yönetim kurulu başkanlığına getirilmiştir.

12 Nisan 1999 tarihinde tebliğ edilen bir kararla adı geçen Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin talebi ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi'nin 4 g) bendi uyarınca İzmir'e atanmıştır.

Bu karar İdari mahkemeler önünde yapılacak bir başvuruya elverişli değildir.

2. *Abubekir Çelebi*

Başvuran 1960 doğumludur.

Başvuran 1991 yılında Diyarbakır'da öğretmenlik yaptığı sırada sendika faaliyetlerine başlamıştır.

1996-1998 yılları arasında *Eğitim-Sen* Sendikası'nın Diyarbakır Şubesi'nde Yönetim kurulu üyesi olarak çalışmalarını sürdürmüş, 1998 tarihinde sözü edilen sendika'nın başkanı olmuştur.

Başvurana 21 Nisan 1999 tarihinde tebliğ edilen bir kararla adı geçen Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin talebi ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamesi'nin 4 g) bendi uyarınca Tekirdağ'a atanmıştır.

Bu karar İdari mahkemeler önünde yapılacak bir başvuruya elverişli değildir.

3. *Fidan Kılıç*

Başvuran 1967 doğumludur.

Başvuran 1995 yılında Diyarbakır'da öğretmenlik yaptığı sırada *Eğitim-Sen* üyesi olmuş ve sendika'nın farklı birimlerinde çalışmalarını sürdürmüştür.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvurana 18 Haziran 1999 tarihinde tebliğ edilen bir kararla adı geçen Amasya'ya atanmıştır. Bu karar Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin isteği üzerine ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4 g) bendi uyarınca alınmıştır.

Alınan bu karar İdari mahkemeler önünde yapılacak bir itiraza elverişli bulunmamaktadır.

4. Selma Kılıçman

Başvuran 1975 doğumludur.

1996 yılında Diyarbakır'da öğretmenlik yaptığı sırada *Eğitim-Sen* üyesi olmuş, 1998 yılında bu sendikanın yönetim kurulu üyeliğine seçilmiştir.

Başvurana 9 Temmuz 1999 tarihinde tebliğ edilen bir kararla adı geçen Rize'ye atanmıştır. Bu karar Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin isteği üzerine ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4 g) bendi uyarınca alınmıştır.

Bu karar İdari mahkemeler önünde yapılacak bir başvuruya açık değildir.

5. Ali Sarıpınar

Başvuran 1971 doğumludur.

Olayların meydana geldiği dönemde başvuran Diyarbakır'da tarım teknikeri idi.

Başvuran Diyarbakır «Tarım-Gıda Sen» Sendikasının yerel şubesinin kurulmasında görev almış ve aynı sendikanın geçici yönetim kurulu üyeliğine seçilmiş, 1998 yılında yönetim kurulu üyesi ve ardından sendikanın yerel şube başkanı olmuştur.

Belirtilmeyen bir tarihte Diyarbakır Demokrasi Platformu'nun düzenlediği basın açıklamasında başvuran bir konuşma yapmıştır. 17 Şubat 1999 tarihinde, aynı beyana dayalı olarak başvuran hakkında Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde ceza davası açılmıştır.

16 Nisan 1999 tarihli bir karar ve Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin 18 Mart 1999 tarihli yazılı talebiyle başvuran Uşak'a atanmıştır.

HUKUK AÇISINDAN

I. BAŞVURULARIN BİRLEŞTİRİLMESİ ÜZERİNE

AİHM, İçtüzüğü'nün 42 § 1. maddesi uyarınca başvuruların birleştirilmesine karar vermiştir.

II. KABULEDİLEBİLİRLİK HAKKINDA

A. AİHS'nin 10. ve 11. maddelerinin ihlal edildiği iddiası hakkında

Başvuranlar atama kararlarının ifade, toplanma ve dernek kurma haklarına yönelik bir ihlali oluşturduğunu iddia etmekte, AİHS'nin 10. ve 11. maddelerine atıfta bulunmaktadır. AİHM, bu şikayetlerin yalnızca AİHS'nin 11. maddesince incelenmesini uygun görmektedir.

1. İç hukuk yollarının tüketilmediği itirazı

Hükümet iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazında bulunmakta, ilgililerin şu an AİHM önünde öne sürdükleri itirazlarını ulusal mahkemeler önünde hiçbir surette dile getirmediklerini savunmaktadır.

Başvuranlar Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin fiillerinin hukuki denetime tabii olmadığını ileri sürmektedir.

AİHM, bu itirazın AİHS'nin 11. maddesiyle birlikte 13. maddesi hakkındaki şikayetin esasıyla ilintili olduğu tespitini yapmakta, itirazları esasa birleştirmektedir.

2. Altı ay kuralına riayet edilmemesi itirazı

Hükümet Abubekir Çelebi hakkında iç hukuktaki nihai kararın 21 Nisan 1999'da, Ali Sarıpınar hakkındaki kararın ise 18 Mayıs 1999 tarihinde tebliğ edildiğini not etmektedir. Hükümet başvuranların iç hukuk yollarının mevcut olmadığı itirazında bulunmaları doğrultusunda bu tarihten itibaren altı ay içerisinde müracaat etmeleri gerektiğini savunmakta, Abubekir Çelebi'nin 25 Kasım 1999 tarihinde, Ali Sarıpınar'ın ise 15 Şubat 2000'de başvuruyu yaptıklarının altını çizmektedir.

AİHM, Abubekir Çelebi başvurusunun 27 Eylül 1999 tarihinde ve Ali Sarıpınar başvurusunun 1 Kasım 1999'da yapıldığını hatırlatmaktadır. Hükümetin itirazı tesis edilmeyen olaylara dayanmaktadır ve reddedilmesi gerekir.

3. Diğer kabuledilebilirlik kıstasları

Hükümet, AİHS'nin amme yararına sendika üyesi olan kamu görevlilerinin atanmalarına yasak getirmediğini, başvuranların şikayetlerinin *ratione materiae* bakımından AİHS hükümleri ile bağdaşmadığını savunmaktadır.

Hükümet ayrıca başvuranların tayin edilmelerinin ne sendika üyesi olmaları ne de sendikal faaliyetlerde bulunma önünde bir engel teşkil ettiğini ifade etmektedir.

AİHM, başvuranların başvurularında ortaya çıkan benzer sorunlar hakkında daha önce de görüş bildirme olanağını bulduğunu ve bu durumun AİHS'nin 11. maddesi ile güvence altına alınan sendika özgürlüğü hakkına bir ihlali oluşturmadığını hatırlatmaktadır (Bkz. Ertaş Aydın vd.-Türkiye kararı, no: 43672/98, 20 Eylül 2005 ve Bulga vd. kararı).

AİHM bu başvuruları da incelemiş ve farklı bir neticeye varmak için hiçbir argümanın yer almadığını kaydetmiştir. Bu itibarla, sözkonusu atama kararları ilke olarak başvuranların bir sendikaya üye olma veya sendika faaliyetlerini sürdürme haklarına bir kısıtlama veya engelleme getirmemektedir. Başvuranlar suç unsurunu oluşturan tedbirlere karşın, hukukta olduğu kadar uygulamada da sendika üyesi olarak kalmışlar ve yeni görevlerinde ve/veya

atandıkları yerlerde sendika çalışmalarını karşısında engellemelerle karşılaşmamışlardır (Bkz. sözü edilen Ertaş Aydın vd. ve Schmidt ve Dahlström-İsveç kararları, 6 Şubat 1976).

Bu nedenle mevcut olayların koşulları ışığında AİHM, başvurular hakkında verilen tayin kararının özü itibarıyla sendika faaliyetlerini sürdürme haklarına bir ihlali oluşturmadığı kanısındadır.

AİHM, başvuruların bu bölümünün AİHS'nin 35 § 3. maddesi uyarınca dayanaktan yoksun olduğu sonucuna varmaktadır.

B. AİHS'nin 8. ve 14. maddelerinin ihlal edildiği iddiası hakkında

23 Şubat 2006 tarihli yazılı görüşlerinde Abubekir Çelebi, Fidan Kılıç ve Selma Kılıçman AİHS'nin 8. maddesinin ihlal edildiği iddiasında bulunmuştur. AİHM bu şikayetin gecikmeli yapıldığı ve AİHS'nin 35 § 4. maddesi gereğince reddedilmesi gerektiği saptamasını yapmaktadır.

Başvuranlar Hasan Soysal ve Ali Sarıpınar ile ilgili AİHM, adı geçenlerin 8. maddeye yönelik şikayetlerinin altı ay kuralına aykırı olmadığını hatırlatmaktadır.

Hükümet başvuruların aile birleşimleri önünde hiçbir engelin bulunmadığını, atandıkları şehre ailelerini de beraberlerinde götürme imkânlarının olduğunu belirtmektedir. Devlet memuru olarak çalışmayı kabul eden başvurular tayin edilebileceklerini biliyorlardı. Kamu görevinde atama işinin niteliği ve eksik personelin yerinin doldurulması zorunluluğu ile gereklilik arz etmektedir.

AİHM başvuruların statüsünün 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile düzenlendiğini ve buna göre, prensip olarak, başka bir birime veya şehre atanmanın mümkün olduğunu hatırlatmaktadır. Bundan dolayı, başvuruların şikayetçi oldukları tedbirler üstlenmiş oldukları sözleşme taahhüdünü ortaya koymaktadır ve atamaya değin şikayetler ikincil derecede etkiye sahiptir. Bu koşullarda, AİHM bu şikayetin ayrıca incelenmesini gerekli görmemektedir (Bkz. mutatis mutandis, Öztürk vd.-Türkiye kararı, no: 22479/93 ve Sosyalist Parti vd.-Türkiye kararı, 25 Mayıs 1998).

Başvuranlar siyasi görüşlerinden dolayı tayin edildiklerinden şikayetçi olmakta ve AİHS'nin 14. maddesine atıfta bulunmaktadır.

Mahkemeye sunulan deliller ve öne sürülen iddiaları değerlendirmekle yetkili bulunması doğrultusunda AİHM, başvuruların bu şikayetine değin hiçbir ihlalin bulunmadığını hatırlatmaktadır. Başvuruların bu bölümünün AİHS'nin 35 § 3. ve 4. maddelerine uygun olarak kabuledilemez bulunması gerekir.

C. AİHS'nin 6. ve 13. maddelerinin ihlal edildiği iddiası hakkında

Başvuranlar haklarında alınan atama kararına karşı yetkili hukuki merciler nezdinde itirazda bulunabilecekleri etkili hiçbir başvuru yolunun olmadığından yakınmakta, bu konuda AİHS'nin 6. ve 13. maddelerine birlikte veya ayrı olarak göndermede bulunmaktadır.

AİHM bu şikayeti AİHS'nin 13. maddesi başlığı altında inceleyecektir.

AİHM, tarafların ileri sürdüğü argümanların tümünün ışığı altında, sözkonusu şikayetin olaylar ve hukuk açısından, başvuru incelemesinin şu anki aşamasında çözüme

kavuşturulamayan fakat esastan incelemeyi zorunlu kılan ciddi sorular ortaya koyduğu kanaatindedir. Sonuç olarak, başvurunun bu kısmı, AİHS'nin 35 § 3 maddesine göre dayanaktan yoksun olarak ilan edilemez. Başka hiçbir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmamaktadır.

III. ESAS HAKKINDA

Mevcut başvuruda, AİHM dava dosyasında yer alan delillerin başvuranların dernek kurma özgürlüklerine karşı bir ihlali teşkil ettiğini ortaya koymaya yetmediğini kaydetmektedir. Bu husus bununla birlikte 11. maddeye dönük şikayetin savunulabilir yapısından mahrum bırakılmamaktadır (Bkz. Boyle ve Rice-Birleşik Krallık, 27 Nisan 1988). AİHM'nin esasa ilişkin vardığı sonuç ulusal mahkeme önünde etkili bir başvuru zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

AİHM, AİHS'nin 13. maddesinin iç hukukta Sözleşmede yer aldığı şekliyle temel hak ve özgürlükleri öngören bir başvuruyu güvence altına aldığını hatırlatmaktadır. Bu hüküm, iç başvuruda Sözleşmeye dayalı «savunulabilir» içerikli bir şikayeti ve buna uygun başvuru şeklini zorunlu kılmaktadır (Bkz. diğerleri arasında, Kudla-Polonya kararı, no: 30210/96).

AİHM, bununla birlikte, 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 g) bendi uyarınca geniş imtiyazlara sahip Olağanüstü Hal Bölge Valisinin kamuda görevli bir kişinin bu bölge dışına tayin edilmesini talep edebileceğini tespit etmektedir. Bulğa vd. kararında AİHM, OHAL Bölge valisine tayin konusunda tanınan geniş imtiyazların adli bir denetimden yoksun olduğunu ve 11. madde uyarınca bireyin sahip olduğu hakların muhtemel suiistimaller karşısında koruma sağlamaya yetmediğini vurgulamıştır (Bkz. *mutatis mutandis*, Sorensen-Danimarka ve Rasmussen-Danimarka kararları, no: 52562/99 ve 52620/99, 11 Ocak 2006).

Bu durumda, başvuranların iç hukuk yollarını tüketme olanağından yoksun bırakıldığını kaydetmek gerekir. AİHM, Hükümetin itirazını reddetmektedir.

Sonuç olarak AİHM, OHAL Bölge Valisi tarafından başvuranların aleyhlerine alınan tayin kararlarına karşı ulusal mahkemeler önünde itiraz olanağı sağlayan bir iç hukuk yolunun bulunmayışından dolayı 13. maddenin ihlal edildiği kararına varmıştır.

IV. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI

A. Tazminat

Ali Sarıpınar'ın dışında başvuranların her biri 4.000 Euro manevi tazminat talep etmektedir.

Hükümet bu miktarlara karşı çıkmaktadır.

AİHM hakkaniyete uygun olarak, Ali Sarıpınar dışında başvuranların her birine manevi tazminat olarak 500 Euro ödenmesini kararlaştırmıştır.

AİHM ayrıca Ali Sarıpınar'ın adil tazmin talebi konusunda hiçbir görüşte bulunmadığını, bu nedenle kendisine bu yönde bir ödemenin yapılmasının uygu olmadığını not etmektedir.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuranlar Abubekir Çelebi, Fidan Kılıç ve Selma Kılıçman iç hukukta ve AİHM nezdinde yapmış oldukları yargı giderleri için 2.105 Euro, Hasan Soysal 2.252 Euro talep etmektedir. Ali Sarıpınar hiçbir rakam telaffuz etmemiştir.

Hükümet bu miktara itirazda bulunmaktadır.

Mahkemenin bu yöndeki yerleşik içtihadı göz önünde bulundurulduğunda AİHM, tüm yargı giderleri için Avrupa Konseyi tarafından adli yardım başlığı altında verilen 850 Euro düşülmek kaydıyla, Ali Sarıpınar haricinde, başvuranlara birlikte 2.000 Euro ödenmesini kararlaştırmıştır.

C. Gecikme faizi

Gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artış eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvuruların *birleştirilmesine*;
2. Hükümetin itirazlarının *reddine*;
3. Başvuranların AİHS'nin 13. maddesi hakkındaki şikayetlerin *kabuledilebilir*, bunun dışında kalanların *kabuledilemez* olduğuna;
4. AİHS'nin 13. maddesinin *ihlal edildiğine*;
5. a) AİHS'nin 44 § 2. maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümetin başvuranlara;
 - i. Ali Sarıpınar dışında (başvuru no: 55922/00) başvuranların her birine 500 (beş yüz) Euro manevi tazminat *ödemesine*;
 - ii. Ali Sarıpınar haricinde Avrupa Konseyi tarafından adli yardım başlığı altında verilen 850 Euro düşülmek kaydıyla yargı giderleri için başvuranlara birlikte 2.000 (iki bin) Euro *ödemesine*;
 - iii. belirtilen miktarların her türlü vergiden *muaf tutulmasına*;
- b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapıldığı tarihe kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
6. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddesine uygun olarak 15 Şubat 2007 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

SÜLEYMAN ERDEM/Türkiye Davası*

Başvuru No: 49574/99
Strazburg
19 Eylül 2006

OLAYLAR

1973 doğumlu başvuran Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır. Başvuran olayların meydana geldiği dönemde tüccardı ve Diyarbakır'da ikamet etmekteydi.

Başvuran, yasadışı silahlı bir örgüte karşı sürdürülen operasyon kapsamında 1 Mart 1999 tarihinde Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü polisleri tarafından yakalanarak gözaltına alınmıştır.

Emniyet Müdürlüğü'nün talebi üzerine Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Cumhuriyet Savcısı başvuranın gözaltı süresini 5 Mart 1999 tarihine dek uzatmış, DGM yetkili hakimi ikinci bir altı günlük uzatma süresini öngörmüştür.

Polis 8 Mart 1999 tarihinde başvuranın beyanlarını almıştır. Başvuran tarafından imzalanan tutanakta adı geçen hakkında yapılan tüm suçlamaları reddetmiştir.

Başvuran 9 Mart 1999 tarihinde öncelikli olarak Cumhuriyet Savcısı karşısına, ardından DGM hakimi önüne çıkarılmış; hakim başvuranın tutuklu yargılanması kararını almıştır.

23 Mart 1999 tarihinde Cumhuriyet Savcısı, başvuranı yasadışı silahlı bir örgüte yardım ve yataklık etmekle suçlamış ve eski TCK'nın 169. maddesinin uygulanması isteminde bulunmuştur.

20 Mayıs 1999 tarihli DGM önündeki duruşmada başvuran suçsuz olduğunu ileri sürerek serbest bırakılması talebinde bulunmuştur. Esas hakimleri duruşma sırasında çeşitli görgü tanıklarını ve görevli polis memurlarını dinlemiştir.

DGM 14 Eylül 2000 tarihli bir kararla «delil yetersizliğinden» başvuranın beraatine karar vermiştir.

DGM aynı kararla, TCK'nın 169. maddesi uyarınca yasadışı bir örgüte yardım ve yataklık etme suçundan F.A. ve S.E.'yi suçlu bulmuştur.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'NİN 5. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran ilk olarak ceza unsurunu teşkil edecek bir suçla itham edilmesi için makul gerekçelerin yer almadığından şikayetçi olmakta, yetkili mercilerin yakalama nedenleri konusunda bilgi vermediklerini ve gözaltı süresinin uzunluğuna karşı çıkacak ve bu sürenin yasallığına itiraz edecek bir başvuru yolunun olmadığını ileri sürmektedir. Başvuran bu yönde AİHS'nin 5 §§ 1, 2, 3 ve 4. maddelerine atıfta bulunmaktadır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

A. Kabuledilebilirlik hakkında

1. İç hukuk yollarının tüketilmesi hakkında

Hükümet iki bakımdan iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazında bulunmaktadır. CMUK'un 128 § 4. maddesini hatırlatan Hükümet davaya bakan hakim karşısında gözaltı süresinin meşruluğunun denetlenmesi veya gözaltı süresinin uzatılması kararına karşı başvuruda bulunma olanağının öngörüldüğünü belirtmektedir. Başvuranın ailesi ve avukatı adı geçen gözaltına alınmasından haberdar edilmişler, bu kişiler yetkili hakim önünde başvuranın gözaltı süresinin uzatılması emrine itirazda bulunacak bir başvuruda bulunmayı ihmal etmişlerdir. Hükümet ikinci olarak, yasadışı olarak gözaltına alınan ve haksız yere tutuklanan kimselere tazminat verilmesi hakkındaki 15 Mayıs 1964 tarihli ve 466 sayılı Kanun'a atıfta bulunmaktadır. Başvuran yasadışı tutukluluk iddiaları ile ilgili Ağır ceza mahkemesi'ne müracaat edebilirdi.

Başvuran Hükümet tarafından belirtilen hukuki araçların davanın koşullarında uygun araçlar olarak nitelendirilemeyeceğini savunmaktadır.

AİHM, Hükümetin itirazının 5 § 4. madde çerçevesinde yapılan itirazın esasıyla doğrudan ilintili olduğuna itibar etmektedir. Bu durumda iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediği sorusu esas bakımından incelenerek ele alınmadır (Bkz. Öcalan-Türkiye kararı, no: 46221/99, 14 Aralık 2000, Kılıçoğlu-Türkiye kararı, no: 41136/98, 28 Eylül 2004).

2. Kabuledilebilirliğe dair diğer kıstaslar

AİHM, yapılan şikayetlerin AİHS'nin 35 § 3. maddesi gereğince dayanaktan yoksun olmadıkları tespitini yapmaktadır. Bu şikayetlerin kabuledilemezliğine dair hiçbir gerekçe yer almamaktadır. O halde şikayetler kabuledilmelidir.

B. Esas hakkında

AİHM, iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazının 5 § 4. maddesi hakkında yapılan şikayetin esası ile ilintili olduğunu hatırlatmaktadır. AİHM ayrıca öncelikli olarak 5 § 4. madde doğrultusunda yapılan şikayet çerçevesinde bu itirazı değerlendirmeye alacaktır.

1. AİHS'nin 5 § 4. maddesi

AİHM, Öcalan kararında olayların meydana geldiği dönemde ulusal hakim tarafından CMUK'un 128 § 4. maddesi uyarınca yapılan sanıkların gözaltında tutulmalarının yasallığı hakkındaki hukuki denetimin 5 § 4. maddede yer alan zorunlulukları karşılamadığına itibar etmiştir. Bu bağlamda, Hükümet tarafından sunulan hukuki kararların incelenmesinin ardından AİHM, bir yanda bu kararların hiçbirinde ulusal hakimin ilgililerin serbest bırakılması kararını vermediği ve bunları yeniden tutuklu yargıdan sorumlu hakim önüne gönderdiği, diğer yanda, Hükümet tarafından dile getirilen yargı kararlarının hiçbir aşamasında gözaltındaki sanığın hakim karşısına çıkarılmadığı saptamasını yapmaktadır. Hakim ilgili avukatın başvurusunu müteakip yalnızca dosya üzerinden denetimi gerçekleştirmiştir.

AİHM, yakın zamanda Öcalan kararında meydana gelen olaylar ile mevcut başvuruda varılan sonucu ayrı tutacak hiçbir neden görmemektedir.

AİHM ayrıca, yasadışı bir tutukluluk halinde serbest bırakma kararını verecek yetkili hakimin bulunmayışı ve ulusal yasaya uygun tutuklulukta AİHS'nin bir tazmine

hükmetmesinin olanaksız oluşu nedeniyle, 466 sayılı Kanun'da öngörülen ve Hükümet tarafından öne sürülen tazminat başvurusunun AİHS'nin 5 § 4. maddesi uyarınca bir başvuru yolu olarak sayılmayacağını kaydetmektedir.

AİHM, Hükümetin ön itirazını reddetmekte ve aynı gerekçelerle 5 § 4. maddenin ihlal edildiği sonucuna varmaktadır.

2. AİHS'nin 5 § 1. maddesi

Hükümet başvuranın yasadışı silahlı bir örgüte yardım ve yataklık ettiği suçlamasıyla düzenlenen bir operasyon sırasında gözaltına alındığını belirtmektedir. Bu makul suçlamaların kaynağı sözkonusu örgüt adına haraç toplamaktan gözaltına alınan F.A. tarafından sunulan bilgilerdir. Hükümet bu savına dayalı olarak, Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde aleyhinde yapılan suçlamalardan sorgulanan başvuranın tutuklu yargılandığını ve bu örgüte yardım etme suçu ile itham edildiğini gözlemlemektedir.

Başvuran yakalama tutanağına dikkat çekerek, bu tutanağı kaleme alanların dahi içeriğini yalanlamasının bunun bir düzmece olduğunu kanıtladığını ileri sürmektedir. Başvuran Hükümetin hakkında verdiği yakalama gerekçelerinde makul sonuca varmak için olayları değerlendirmede eksiğinin bulunduğunu iddia etmektedir.

AİHM, şüpheliler üzerindeki mantığa dayalı şüphelerin bir yakalama işleminde keyfi olarak hürriyetten yoksun bırakmaya karşı temel bir koruma sağladığını hatırlatmaktadır. Makul olarak sayılabilecek şüphelerin varlığı suçu işlediği varsayılan kişi hakkında önceden varsayılan objektif olaylar ve bilgilerle tamamlanır (Bkz. Campell ve Hartley-Birleşik Krallık kararı, 30 Ağustos 1990).

Kaldı ki, 5 § 1. maddenin c) fıkrası polisin tutuklama esnasında suçlamalar getirecek yeterli kanıtları bir araya getirmesini öngörmemektedir. 5 § 1. maddenin c) bendi uyarınca bir tutukluluk sırasındaki sorgulamanın amacı tutuklamaya dayalı somut şüpheleri teyit ederek veya sonlandırarak ceza soruşturmasını tamamlamaktır. Bir ceza soruşturma sürecinde suçlamalara yol açan olaylar bir mahkumiyeti temize çıkarmak veya suçlamada bulunmak için gerekli düzeyde olmak durumunda değildir (Bkz. Brogan ve diğerleri-Birleşik Krallık kararı, 29 Kasım 1988 ve Murray-Birleşik Krallık kararı, 28 Ekim 1994).

Bu başvuruda, başvuranın suçu işlemekte olduğu belirtilen ve polisler tarafından düzenlenen yakalama tutanağının ardından görgü tanıkları tarafından yalanlanmış ve başvuranın yakalanması koşullarında bu husus Devlet Güvenlik Mahkemesi önünde geçerli sayılmamıştır.

Bu nedenle, AİHM, başvuranın 1 Mart 1999 tarihinde polis tarafından yakalandığı ve yasadışı silahlı bir örgüt aleyhinde düzenlenen operasyon kapsamında gözaltına alındığı tespitini yapmaktadır. 8 ve 9 Mart 1999'da başvuran, aynı operasyonda yakalanan F.A. kod adlı bir kişi ile olan bağlantıları hakkında sırasıyla polisler ve Cumhuriyet Savcısı tarafından sorgulanmıştır. Başvuranın gözaltı süresi iki kez uzatılmış ve 23 Mart 1999 tarihinde Cumhuriyet Savcısı tarafından yasadışı bir örgüte yardım ve yataklık etmek suçundan TCK'nın 169. maddesi gereğince kamu davası açılmıştır.

Sonuç olarak, mevcut başvurudaki olaylar dikkate alındığında, AİHM başvuranın «suç işlediğine dair» makul gerekçelere dayalı olarak yakalanıp, tutuklandığına kanaat getirmektedir.

AİHS'nin 5 § 1. maddesi ihlal edilmemiştir.

3. AİHS'nin 5 § 2. maddesi

AİHM, AİHS'nin 5 § 2. maddesinde temel bir güvencenin yer aldığını hatırlatır: yakalama durumunda her kişinin yakalanma gerekçelerini bilmeye hakkı vardır. Özgürlüğünden yoksun kılınan herkes özgürlük kısıtlamasının yasaya uygunluğu hakkında «kısa bir süre içinde» karar vermesi ve yasaya aykırı görülmesi hakkında kendisini serbest bırakması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir (Bkz. Campbell ve Hartley kararı).

Bu başvuruda AİHM, başvuranın gözaltı sırasında aynı operasyon kapsamında yakalanan F.A. kod adlı bir kişi ile olan bağlantıları hakkında sırasıyla polisler ve Cumhuriyet Savcısı tarafından sorgulandığı saptamasında bulunmakta, yakalanan bir kimsenin bilgilendirilmesi için özel hiçbir muamelenin bulunmadığını hatırlatmaktadır (Bkz. Dikme-Türkiye kararı, no: 20869/92). AİHM, başvurana gözaltı esnasında yöneltilen sorgulamaların isnat edilen suçlamaların ağırlığına dair yeterince emareleri içerdiği kanısındadır. Öte yandan, dava dosyasında başvuranın yakalanma veya gözaltına alınma sırasında tutulu bulundurma hakkında bilgilendirilmediğine dair hiçbir bilgi yer almamaktadır.

Sonuç olarak, olayların koşulları ışığında AİHS'nin 5 § 2. maddesi ihlal edilmemiştir.

4. AİHS'nin 5 § 3. maddesi

Hükümet başvuranın gözaltı süresinin ilgili dönemdeki yasaya uygun olduğunu savunmakta, bununla birlikte, başvurana atfedilen yasadışı bir örgüte yardım ve yataklık etme suçlamasında olduğu gibi terör suçlarına karışan pek çok kişi hakkındaki soruşturmanın kendine özgü güçlüklerine, gözaltı süresinin uzunluğuna ve kanıt unsurlarının bir araya getirilmesi zorunluluğuna dikkat çekmektedir.

AİHM, sözkonusu gözaltı süresinin başvuranın 1 Mart 1999 tarihinde yakalanması ile başladığını ve tutuklandığı 9 Mart 1999 tarihinde sona erdiğini hatırlatmaktadır. Başvuranın gözaltı süresi sekiz gündür.

AİHM, Brogan ve diğerleri kararında da sözünü ettiği üzere 5 § 3. maddede belirlenen kati sınırların ötesinde, teröre karşı işlenen kolektif suçların cezalandırılması amaçlansa dahi hukuki denetim olmaksızın gözaltı süresinin dört gün altı saat olarak belirlendiğini hatırlatmaktadır (Bkz. sözü edilen karar § 62).

AİHM, başvuranın «yetkili bir hakim önüne» çıkarılmaksızın sekiz gün süreyle tutulu bulundurulmasını kabul edememektedir.

Bu nedenle AİHS'nin 5 § 3. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİ'NİN UYGULANMASI

A. Maddi ve manevi tazminat

Başvuran 1.780 Euro maddi ve 15.000 Euro manevi tazminat talep etmektedir. Hükümet bu miktarlara karşı çıkmaktadır.

AİHM, maddi bir zararın oluşunun dava dosyasında yer alan unsurlarda mevcut olmadığını hatırlatmakta, bu talebi yerinde görmemektedir.

AİHM buna karşın, başvuranın uğradığı manevi zararın ulusal mahkemeler tarafından giderilmediğini belirterek, hakkaniyete uygun ve AİHS'nin 41. maddesi gereğince adı geçene 3.000 Euro ödenmesini kararlaştırmıştır.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuran iç hukuktaki mahkemeler önünde ve AİHM nezdinde yapmış olduğu harcamalar için 5.460 Euro talep etmektedir.

AİHM, sunulan deliller ve mahkemenin bu yöndeki yerleşik içtihadı ışığında yargı giderleri için başvurana 1.250 Euro ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme faizi

Gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına 3 puanlık bir artış eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Hükümetin ön itirazının 5 § 4. maddenin esasına birleştirilmesine ve başvurunun kabuledilebilir olduğuna;
2. AİHS'nin 5 § 1. maddesinin ihlal edilmediğine;
3. AİHS'nin 5 § 2. maddesinin ihlal edilmediğine;
4. AİHS'nin 5 § 3. maddesinin ihlal edildiğine;
5. AİHS'nin 5 § 4. maddesinin ihlal edildiğine ve Hükümetin ön itirazının reddine;
6. a) AİHS'nin 44 § 2. maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek ve her türlü vergiden muaf tutulmak suretiyle Savunmacı Hükümetin başvurana 3.000 (üç bin) Euro manevi tazminat ve yargı giderleri için 1.250 (bin iki yüz elli) Euro ödemesine;
- b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankasının o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faizin uygulanmasına;
7. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin reddine;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğüne 77 §§ 2. ve 3. maddelerine uygun olarak 19 Eylül 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

VEHBİ ÜNAL/Türkiye Davası*

Başvuru No:48264/99

OLAYLAR

DAVA KOŞULLARI

Türk vatandaşı olan başvuran 1931 yılında doğmuş ve 2003 yılında ölmüştür. Başvuran olayların gerçekleştiği dönemde müteahhitlik yapmaktaydı.

A. Davanın meydana geliş şekli

Başvuran, 1980 yılında üyelerinin çoğunluğunu Adalet Bakanlığı çalışanları ve hakimlerin oluşturduğu bir yapı kooperatifi için 360 dairelik bir projenin yapımını üstlenmiştir (*S.S. İstanbul Hukukçular ve İdareciler Yapı Kooperatifi*, bundan sonra «kooperatif»).

Çalışmaların ilerleyişi ile ilgili bir anlaşmazlığa düşülmesi neticesinde kooperatif sözleşmeyi fesh etmiştir. Taraflar karşılıklı olarak İstanbul Mahkemeleri'nde davalar açmışlardır. Daha sonra birleştirilen sözkonusu davaların neticesinde 3 Mart 1993 tarihinde verilen bir kararla başvurana, Merkez Bankasınca uygulanan reeskont oranında gecikme faiziyle birlikte bir tazminat ödenmesi hükmüne bağlanmıştır. Yargıtay 15. Hukuk Dairesi verilen bu hükmü onamıştır. Başvuran tarafından yapılan kararın gözden geçirilmesi talebi 28 Haziran 1994 tarihinde reddedilmiştir.

Başvuran tarafından sözkonusu olaylara ilişkin yapılan başvuru 9 Eylül 1998 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Komisyonunca kabuledilemez olarak ilan edilmiştir (*Ünal – Türkiye*, başvuru no: 29916/96).

B. Dava konusu olaylar

Başvuran 1985-1995 yılları arasında büyük çaplı emlak projelerini üstlenmiştir.

Başvuran, yapı kooperatifi üyeleri, sözleşmeciler, inşaatçılar ve müteahhitlerle bir çok kez ihtilafa düşmüştür. Başvuran tarafından sunulan olaylar itibarıyla, mevcut davada ihtilaf üç olay yer almaktadır. Bu olaylardan her biri ayrı bir dava konusu olmasına karşın hepsi de aynı sayıyla kaydedilmiştir.

1. 20 Nisan 1999 tarihinde yapılan başvuruya konu olan T.C.'ye karşı açılmış dava

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Başvuran 1986 tarihinde T.C. ile iki daire karşılığı bir binanın inşası için bir anlaşma yapmıştır. Binanın yapım aşamalarına ilişkin bir ihtilafın yaşanmasının ardından T.C. tespit edilemeyen bir tarihte sözleşmeye konu daireleri kendi üzerine kaydettirmek amacıyla bir dava açmıştır. Kadıköy Mahkemesi davayı reddetmiştir. Yargıtay 15. Hukuk Dairesi bu kararı bozmuştur (karar tarihi ve gerekçesi tespit edilememiştir). Mahkeme 9 Temmuz 1997 tarihinde sözkonusu binanın inşası için taraflarca yapılan harcamaları hesaplamış ve iki dairenin T.C.'ye verilmesini karara bağlamıştır.

Bu karar 18 Mart 1998 tarihinde Yargıtay 15. Hukuk Dairesi tarafından onanarak karar düzeltme talebinin reddini müteakip 25 Haziran 1998 tarihinden itibaren nihai hale gelmiştir.

2. «Kooperatif» aleyhinde açılan davalar, 10 Nisan 2000 tarihinde sunulan ek başvuru

Kooperatife karşı açtığı davada alacağına yönelik uygulanan faiz oranının bankalar tarafından uygulanan ortalama faiz oranına ve döviz kuruna nisbetle düşük kaldığını değerlendiren başvuran 21 Şubat 1991 tarihinde Borçlar Kanununun 105. maddesi temelinde ek tazminat davası açmıştır. İlerleyen yıllarda başvuran aynı mahkemede «yeni ek zararları» için dört dava daha açmıştır. Bu davaların sonuncusu 15 Ağustos 1994 tarihinde açılmıştır.

Daha önce beş davayı birleştirmiş olan Kadıköy Ticaret Mahkemesi başvuranın talebini reddetmiştir. Yargıtay 15 Mayıs 1996 tarihinde bu kararı onamıştır.

Karar düzeltme talebinde bulunan başvuran Yargıtay 15. Hukuk Dairesinde kararı veren hakimlerin tamamını reddini istemiştir. Başvuran reddi hakim talebine gerekçe olarak “Yargıtay hakimlerinin atamalarının Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yapılması ve Adalet Bakanlığı mensubu bir çok kişinin ev alma maksadıyla adigeçen kooperatife üye olması, ayrıca Yargıtay’da başka bir dairenin başkanı ve bazı Danıştay üyelerinin de bu kooperatife üye olması gibi nedenleri ve bu mesleki bağlantıların tarafsızlık konusunda şüpheyeye yol açmasını ” göstermiştir.

Başvuranın davaları geniş kitlelere yayın yapan basın yayın organlarında yer almıştır.

Bunun akabinde Yargıtay 15. Hukuk Dairesi Hakimleri görünürdeki olası şüpheleri dağıtmak için tespit edilemeyen bir tarihte davadan çekilmişlerdir. 7 Eylül 1997 tarihinde 15. daire Başkanı başvuran hakkında hakime hakaret suçundan şikayette bulunmuştur.

Dosya unsurlarından anlaşıldığına göre, başvuran 1989 yılından itibaren sözkonusu ihtilafla ilgili asıl davada reddi hakim talebinde bulunmuş ancak başvuranın talepleri Yargıtay hakkındaki kanun uyarınca bir yargıtay dairesinin tüm hakimleri hakkında dairenin işleyişine mani olacak şekilde ret talebinde bulunulamayacağı gerekçesiyle geri çevrilmiştir. Yargıtay Başkanlar Kurulu 29 Ocak 1999 tarihinde verdiği bir kararla bu davayı 11. Hukuk dairesine devretmiştir.

11. Hukuk Dairesi ek tazminat talebinin İstanbul Ticaret Mahkemesi tarafından 3 Mart 1993 tarihinde görüldüğü gerekçesiyle karar düzeltme talebini reddetmiştir.

3. Özbek İnşaat S.A (Ankara Sitesi) aleyhindeki dava, 3 Ağustos 2000

Başvuran 1977 yılında Özbek İnşaat S.A. şirketi ile 5000 m² büyüklüğünde bir arsa üzerine kat karşılığı inşaat yapmaya ilişkin bir sözleşme akdetmiştir. Ancak işlerin ilerleyişi, kullanılan malzemeler ve ödemeler gibi konularda anlaşmazlık ortaya çıkması sonucunda adigeçen şirket sözleşmeyi feshetmiştir.

Her iki taraf da tazminat, tahsilat ve tapu siciline kayıt istemiyle İstanbul ve Kadıköy mahkemelerine başvuruda bulunmuşlardır. Bu başvurulardan ilki 4 Nisan 1983 tarihinde Kadıköy Asliye Hukuk Mahkemesine yapılmıştır.

Sözkonusu davalar daha sonra Kadıköy Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından birleştirilmiştir. Bir çok bilirkişi incelemesi ve 4 Temmuz 1988, 15 Aralık 1994 ve 15 Nisan

1999 tarihlerinde verdiği üç bozma kararının ardından Yargıtay 15. Hukuk Dairesi 18 Kasım 1999 tarihinde şirketin sözleşmeyi haksız yere feshetmediği sonucuna varmıştır. Ayrıca Yargıtay dairelerden bazılarının başvuran, geriye kalanların da şirket adına kaydedilmesine hükmetmiştir. Ayrıca Yargıtay 15. Hukuk Dairesi adına katdedilen dairelerin kira karşılığı tutarını şirkete tazminat olarak ödemeye mahkum etmiştir.

Taraflar yeniden Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmuşlardır. Başvuran "4 Şubat 2000 tarihinde olduğu gibi meslektaşlarını koruyacakları" gerekçesiyle 11. Daire hakimlerini reddetmiştir.

18 Nisan 2000 tarihinde başvuranın reddi hakim talebi geri çevirilmiştir.

Yargıtay 11. Hukuk dairesi 6 temmuz 2000 tarihinde 18 kasım 1999 tarihli Kadıköy Asliye Hukuk Mahkemesinin kararını onamıştır.

Başvuran tarafından yapılan karar düzeltme talebi 24 kasım 2000 tarihinde reddedilmiştir.

4. Diğer davalar

Başvuran yasadışı araç ithali (16 Mayıs 1985 tarihinde beraat etmiştir.), karşılıksız çek kesme, dolandırıcılık ve yazıda sahtecilik (13 Kasım 1990 tarihinde beraat etmiştir) ve hakime hakaret suçlaması (şikayetçi Yrgıtay 15. Hukuk Dairesi Başkanındır. İddianame Ankara Ağır Ceza Mahkemesi Savcısı tarafından 3 Mart 1998 tarihinde sunulmuştur. Davanın neticesi bilinmemektedir) gibi hakkında yapılan bir çok cezai takibatı zikretmektedir.

ŞİKAYETLER

Yukarıda zikredilen davaların tamamını «kooperatif» ile yaşadığı ihtilafa bağlayan başvuran kendini adalet terörünün kurbanı olarak addetmektedir. AİHS'nin 6 § 1. maddeye atıfta bulunan başvuran adli mercilerin tamamının tarafsızlıktan yoksun olduğundan yakınmaktadır.

Yine aynı maddeye atıfta bulunan başvuran makul süre içinde davasının görülmesi hakkının ihlal edildiğinden şikayetçi olmaktadır. Başvuran dava süresini on sekiz yıl olarak hesaplamaktadır.

Netice olarak başvuran «kooperatife» karşı davasında uygulanan gecikme faizi oranının bankalarca uyulanan ortalama faiz oranları ve döviz kuru artışına nisbetle yetersizliği ve taraflı hakimler tarafından alacağının bilinçli bir biçimde azaltılması sonucunda mülke saygı hakkının ihlal edildiğinden şikayetçi olmaktadır. Son davayla ilgili olarak başvuran "alacağına nisbetle kendisi adına kaydedilen daire sayısının azlığından" şikayetçi olmaktadır.

Başvuran, yukarıda adıgeçen üç dosyaya ilişkin zararını altı-yedi trilyon Türk Lirası olarak hesaplamaktadır.

HUKUK AÇISINDAN

I. BAŞVURULARIN KABULEDİLEBİLİRLİĞİ HAKKINDA

A. İlk iki başvuru hakkında

AİHM, AİHS'nin 35 § 1. maddesi uyarınca kendisine «kesin içhukuk kararından itibaren altı ay içinde» başvurulabileceğini anımsatmaktadır. Bu nedenle AİHM altı ay

kuralını re'sen uygulamak amacıyla «kesin içhukuk kararı» tarihini belirlemelidir (*Walter – Birleşik Krallık*, no: 34979/07).

T.C. davasıyla ilgili olarak kesin içhukuk kararı 25 Haziran 1998 tarihli Yargıtay kararıdır. Bu nedenle 20 Nisan 1999 tarihinde yapılan başvuru geç yapılmış bir başvuru olduğundan AİHS'nin 35 §§ 1. ve 4. maddeleri uyarınca reddedilmelidir.

Başvuranın «kooperatife» karşı davasına gelince AİHM, ek tazminat taleplerinin, 3 Mart 1993 tarihinde verilen bir karara konu olmuş olması sebebiyle reddedildiğini gözlemlemiştir.

Neticede Merkez Bankası'nın reeskont işlemlerinde uyguladığı gecikme faizi ile birlikte bir tazminata hükmedilmişti. Başvuranın adil tatmine ilişkin diğer talepleri reddedilmişti. Başvuranın yaptığı karar düzeltme talebinin reddini müteakip bu hüküm şekli kesin hüküm niteliği kazanmıştır.

Ancak AİHM'nin yerleşik içtihadına göre, şekli kesin hüküm niteliği kazanmış bir karara itiraz etmeye matuf bulunan sonraki yargılama altı ay süresinin başlangıcı hesaplanırken dikkate alınmaz (*Abozzi ve Fabbri – İtalya*, no: 33604/96, 16 Nisan 1998 tarihli Komisyon kararı). Bu bakımdan, iddia edilen olayların herhangi bir ihlalin varlığını işaret edip etmediği noktasında bir görüş belirtilmesi gerekli değildir.

Bu nedenle 10 Nisan 2000 tarihinde yapılan ek başvuru da altı ay süresi kuralına riayet edilmediği gerekçesiyle reddedilmelidir.

B. Üçüncü başvuru hakkında

1. Hükümet'in itirazı hakkında

Hükümet başvurunun yapıldığı tarihte sözkonusu davanın halen ulusal mahkemeler önünde görülüyor olması sebebiyle AİHM'yi başvuruyu kabuledilemez ilan etmeye davet etmektedir.

AİHM başvurunun sunulmasının ardından içhukuk yollarının son haddine erişmesini beklediğini ancak kabuledilebilirlik hakkında görüş belirtmesinin istenmesi durumunda bunun mümkün olmayacağını hatırlatır (bkz., *mutatis mutandis*, *Ringeisen – Avusturya*, 16 Temmuz 1971 tarihli karar, ve *E.K. – Türkiye*, no: 28496/95, 28 Kasım 2000). Sonuç olarak AİHM Hükümet'in itirazını reddeder.

2. Adli mercilerin tarafsızlığı hakkında yapılan şikayet

Başvuran «kooperatif» ile olan ihtilafından haberdar olan adli mercilerin tarafsızlık yoksunluğundan şikayetçi olmaktadır.

AİHM başvuranın ulusal mahkemeler AİHM önünde sözkonusu hakimlerle kooperatif üyeleri arasında hakimlerin tarafsızlığını tartışmalı hale getirecek nitelikte bir şahsi menfaat ilişkisi ya da doğrudan bir ilişki olduğu olduğu yönünde bir şikayette bulunmadığını gözlemlemiştir. Buna karşın Yargıtay 15. Hukuk Dairesi büyük olasılıkla ortaya çıkan medyatik baskının ardından görünürdeki tarafsızlık yoksunluğu şüphelerini dağıtmak amacıyla davadan çekilmiştir. Hakimler arasındaki sıkı mesleki ilişkilerin, bir hakimin menfaati üzerinde belirleyici bir rol oynaması sözkonusu olması durumunda davaya bakan hakim açısından bir taraflılık riski ortaya çıkardığı doğruysa da AİHM mevcut davada

hakimlerin görevlerini yerine getirme noktasında gösterdikleri özen yahut sergiledikleri tutum noktasında şüphe yaratmaya elverişli herhangi bir somut unsurla karşılaşmamaktadır. Öznel endişeler her ne kadar anlaşılabilir olsalar da belirleyici unsur teşkil etmezler. Bu nedenle sözkonusu endişelerin nesnel olarak addedilebilmeleri için her şeyden önce kanıtlanmaları gereklidir (*mutatis mutandis*, *Nortier – Hollanda*, 24 ğustos 1993 tarihli karar, § 33, ve *Remli – Fransa*, 23 Nisan 1996 tarihli karar, § 46).

Ayrıca başvuranın bu davayı gören 11. Hukuk Dairesi hakimlerini “kesinlikle kendi meslektaşlarını koruyacakları” gerekçesiyle reddetmesi hususunda ise AİHM sözkonusu şikayeti destekleyecek herhangi bir unsur bulunmadığı kanaatine varmıştır.

Netice olarak AİHM, AİHS’nin 35 §§ 3. ve 4. maddeleri uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle bu şikayeti kabuledilemez ilan etmektedir.

3. *Mal ve mülke saygı hakkına saygı yönünden yapılan şikayet hakkında*

1 No’lu Ek Protokol’ün 1. maddesine atıfta bulunan başvuran «alacağına karşılık olarak kendi adına kaydedilen dairelerin sayısının azlığından» şikayetçi olmaktadır.

AİHM bu davanın mahkeme tarafından son derece ayrıntılı bir incelemeye tabi tutularak bir çok bilirkişi incelemesi emrettiğini ve bu nedenle başvuranın şikayetinin yalnızca yargılamanın sonucuna ilişkin olduğunu tespit etmektedir (*Kemmache – Fransa (no:3)*, 24 Kasım 1994 tarihli karar, § 44). Sonuç olarak AİHM, AİHS’nin 35 §§ 3. ve 4. maddeleri uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle bu şikayeti kabuledilemez ilan etmektedir

4. *Yargılama süresine ilişkin olarak yapılan şikayet hakkında*

Başvuran yargılama süresinin AİHS’nin 6 § 1. maddesine öngörülen ivedilik kuralına uygun olmadığını değerlendirmektedir.

Hükümet başvuranın varisinin bu şikayetin incelenmesinin devamını haklı çıkaracak hiçbir meşru menfaati olmadığı kanısındadır. Hükümet *Kofler – İtalya* (başvuru no: 861/78, 9 Ekim 1982 tarihli Komisyon raporu, DR 30) davasına atıfta bulunmaktadır. Bu kararda komisyon varislerin arzusu hilafına yargılama sürecinde vefat eden başvurana karşı yürütülen yargılamanın süresine ilişkin başvuruyu reddetmiştir.

Mevcut davada AİHM’ye yalnızca 4 Nisan 1983 tarihinde başlayıp 6 Temmuz 2000 tarihinde sona eren yargılama süreci ile ilgili olarak şikayette bulunulmuştur.

AİHM Hükümet tarafından dile getirilen *Kofler* davasının bir caza yargılamasına ilişkin olduğunu gözlemlemektedir. Ancak hukuk davaları sözkonusu olduğunda AİHM varisler adına yargılamanın ivediliğine ilişkin şikayetleri incelemeye devam etmiştir (bkz., sözgelimi, *L – İtalya*, no: 12490/86, 9 Kasım 1990 tarihli Komisyon kararı; ayrıca bkz., *X – Fransa*, 31 Mart 1992 tarihli karar, §§ 21 ve 26, *Pandofelli ve Polumbo – İtalya*, 27 Şubat 1992 tarihli karar, ve *Cocchiarella - İtalya*, no: 64886/01).

Mevcut davada AİHM bu içtihattan ayrılmak için hiçbir gerekçe görmemekte ve Ömer Faruk Ünal’a başvuranın yerini alma yetkisi tanımaktadır.

Bu şikayete ilişkin AİHS’nin 35. maddesi anlamında hiçbir kabuledilemezlik gerekçesi bulunmadığından AİHM başvurunun kabuledilebilir olduğunu ilan eder.

II. ESASA DAİR

AIHS'nin 6 § 1. maddesine atıfta bulunan başvuran yargılama süresinin «makul süre» ilkesini çiğnediğini iddia etmektedir.

Hükümet bu sava karşı çıkmaktadır.

Dikkate alınması gereken dönem 4 Nisan 1983 tarihinde başlamış ve 6 Temmuz 2000 tarihinde sona ermiştir.

Buna karşın hesaba katılması gereken dönem 28 Ocak 1987 tarihinde Türkiye tarafından bireysel başvuru hakkı tanınmasının yürürlüğe girmesiyle başlamıştır. Böylelikle sözkonusu dönem sekiz aşama için on üç yıl altı ay sürmüştür.

AIHM, bir yargılama süresinin makul nitelikte olup olmadığını AIHM'nin bu husustaki içtihadında hasredilen ölçütler ve bilhassa davanın karmaşıklığı, başvuranların ve yetkili mercilerin tutumu ve ihtilafın konusu gözönünde bulundurularak değerlendirilmesi gerektiğini hatırlatır (*Frydlander – Fransa*, no:30979/96, § 43).

AIHM bilhassa başvuranın davanın seyrinde özen eksikliği göstermiş olduğunu tespit etmemektedir. AIHM ihtilafı davanın karmaşıklığını görmezden gelmemekte ve ilk derece mahkemesinin bir çok davayı birleştirmek zorunda kaldığını ve bir çok bilirkişi incelemesi yaptırdığını gözden kaçırmamaktadır. Buna rağmen ulusal mahkemelerini, herkese hukuki nitelikli hak ve yükümlülüklerle ilişkin ihtilaflar hakkında kesin bir karar elde edebilme güvencesini verebilecek şekilde düzenleme görevi Sözleşmeciler Devletler'e düşer.

Özetle kendisine sunulan tüm unsurları inceleyerek bu alandaki içtihadını gözönünde bulunduran AIHM mevcut davada ihtilafı yargılama süresinin aşırı olduğunu ve «makul süre» ilkesinin gereklerine cevap vermediğini takdir etmektedir

III. AIHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

Tazminat

Başvuranın oğlu maruz kaldığını iddia ettiği maddi zararın tazmini için muhtelif meblağlar talep etmektedir. Başvuran ayrıca kendisine ödenecek tutarın hali hazırda yaklaşık on milyon Amerikan Dolarına ulaşan miras sebebiyle istihkak davası dosyasına aktarılacağına dikkat çekmektedir.

AIHM, bu taleplerin kabuledilemez ilan edilen 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesiyle ilintili olduğunu gözlemlemektedir. Sonuç olarak AIHM bu talepleri reddetmektedir.

Başvuranın oğlu manevi tazminat konusunu AIHM'nin takdirine bırakmaktadır.

Hükümet ihlal tespitinde bulunulması halinde bunun manevi zararın tazmini için yeterli olacağını değerlendirmektedir.

AIHM, başvuranın oğlunun dolaylı olarak manevi bir zarara uğradığını değerlendirmektedir. AIHM hakkaniyete uygun olarak başvuranın oğluna 9.000 Euro manevi tazminat ödenmesine hükmetmektedir.

Masraf ve harcamalar

Başvuranın oğlu ayrıca ulusal mahkemeler önünde yaptığı masraf ve harcamalara için farklı meblağlar talep etmektedir. AIHM önünde yaptığı masraf ve harcamaların takdirini AIHM'ye bırakmaktadır.

Herhangi bir belge sunulmadığını gözönünde bulunduran Hükümet bu taleplerin reddedilmesini istemektedir.

AIHM'nin yerleşik içtihadına göre, bir başvuran 41. madde anlamında yaptığı masraf ve harcamaların iadesini ancak sözkonusu masraf ve harcamaların gerçekliğini, zorunluluğunu ve makul oranda olduğunu ispatladığı sürece elde edebilir. Ayrıca yargılama

giderlerinin iadesi ancak tespit edilen ihlalle ilişkili olduğu sürece mümkündür (*Beyeler – İtalya* (adil tatmin), no: 33202/96, § 27, 28 Mayıs 2002).

Elindeki unsurları ve yukarıda zikredilen ölçütleri gözönünde bulunran AİHM ulusal mahkemeler önünde yapılmış masraf ve harcamalara ilişkin talebi reddeder.

Kendi önünde yapılan masraf ve harcamalara gelince AİHM bu bakımdan belge bulunmamasına rağmen mevcut başvurunun hazırlanması amacıyla bazı masrafların yapılmış olması gerektiği kanaatindedir. Bu gerekçeyle AİHM 1.000 Euro ödenmesinin hakkaniyete uygun olacağına hükmetmektedir.

Gecikme faizi

Gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puan eklenecektir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM, OYBİRLİĞİYLE

1. Ömer Faruk Ünal'ın varis sıfatıyla başvuranın yerine geçme yetkisi olduğuna;
2. Yargılama süresi yönünden yapılan şikayete ilişkin başvurunun *kabuledilebilir olduğuna*;
3. AİHS'nin 6 § 1. maddesinin *ihlal edildiğine*;
4. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere ve miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutularak, Savunmacı Hükümet tarafından başvurana manevi tazminat olarak 9.000 Euro, masraf ve harcamalar içinse 1.000 Euro (bin) *ödenmesine*;
- b) sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz *uygulanmasına*;
5. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;

Karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesine uygun olarak 9 Kasım 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Tebliğler

Maliye Bakanlığından:

HARÇLAR KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO: 56)

Kapsam

Bilindiği gibi, 6/6/2008 tarihli ve 26898 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5766 sayılı "**Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**"un 11 ile 15 inci maddelerinde 492 sayılı Harçlar Kanununa ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bu Tebliğde, Harçlar Kanunu uygulamasına ilişkin olarak 5766 sayılı Kanunla getirilen düzenlemelere yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

I - 492 SAYILI HARÇLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

A - 42 nci maddede yapılan değişiklikler

5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (a) bendi ile, 492 sayılı Harçlar Kanununun 42 nci maddesinin ikinci fıkrası;

"Menkul ve gayrimenkul mallar hakkında alım, satım, taahhüt ve rehinle ilgili her nevi mukavele, senet ve kâğıtlarda değer gösterilmesi mecburidir. Rehin bordroları ile kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler hakkında bu hüküm uygulanmaz."

şeklinde değiştirilmiştir.

Yapılan düzenleme ile, kamu idarelerine verilmek üzere ilgili mevzuatla belirlenen davranış kurallarına uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnameler, değer gösterilmesi gereken işlemler kapsamında çıkarılmıştır.

Bu çerçevede, davranış kurallarına uyulacağına ilişkin olarak düzenlenen taahhütnamelerin, belli bir değer ihtiva etmemeleri halinde maktu esasa göre; değer gösterilmesi zorunlu olmamakla birlikte, belli bir değeri ihtiva etmeleri halinde ise nispi esasa göre harca tabi tutulması gerekmektedir.

B- 59 uncu maddede yapılan değişiklikler

5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (b) bendi ile, 492 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan **"Genel ve katma bütçeli dairelerle"** ibaresi **"Genel ve özel bütçeli idarelerle"**, (l) bendinde yer alan **"ek 1 inci"** ibaresi **"ek 2 nci"** olarak değiştirilmiş ve (r) bendi madde metninden çıkarılmıştır.

5766 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile de, 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 12- Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uygulaması açısından özel bütçeli idareler kapsamında değerlendirilir."

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile bütçe türleri açısından "katma bütçe" uygulamasına son verildiğinden, yapılan düzenleme ile 492 sayılı Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinde yer alan "katma bütçe" ibaresi "özel bütçe" olarak değiştirilerek, 492 sayılı Harçlar Kanunu 5018 sayılı Kanun ile uyumlu hale getirilmiştir.

2985 sayılı Toplu Konut Kanununa eklenen madde ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığının, 492 sayılı Harçlar Kanunu uygulaması açısından özel bütçeli idarelere tanınan imkanlardan yararlanması sağlanmıştır. Bu suretle, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı 492 sayılı Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinin (a) ve (j) bentleri kapsamında yapacağı işlemlerde tapu harcından bağışık tutulacaktır.

Gayrimenkul alım-satımlarında olduğu gibi, karşılıklı harç mükellefiyeti doğuran tapu işlemlerinde söz konusu hüküm münhasıran Toplu Konut İdaresi Başkanlığına uygulanacak olup, karşı tarafa ait olan harç tahsil edilecektir.

492 sayılı Kanunda özel bütçeli kuruluşlara yönelik olarak başka bir istisna veya muafiyet hükmü bulunmadığından, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının Kanunun 59 uncu maddesinin (a) ve (j) bentleri kapsamı dışında kalan işlemlerinde harç aranacaktır.

Ayrıca, 492 sayılı Harçlar Kanununun 59 uncu maddesinin (r) bendinde yer alan Toplu Konut İdaresi Başkanlığının işlemlerine yönelik olarak istisna hükmü, mükerrerliğin önlenmesi amacıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

C - 63 üncü maddede yapılan değişiklikler

5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (c) bendi ile, 492 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Gayrimenkul devir ve iktisaplarında tapu ve kadaastro harcı, emlak vergisi değerinden az olmamak üzere, beyan edilen devir ve iktisap bedeli üzerinden hesaplanır."

Tapuda yapılan işlemde sonra, emlak vergisi değerinden daha düşük bir bedel üzerinden harç ödendiğinin veya beyan edilen devir ve iktisap bedelinin gerçek durumu yansıtmadığının tespit edilmesi halinde, aradaki farka isabet eden harç ikmalen veya

re'sen tarh edilir. Bu suretle tarh edilecek tapu ve kadastro harcı için, 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan vergi ziyai cezası % 25 nispetinde uygulanır. Takdir komisyonu kararlarına istinaden bu fıkra uyarınca tarhiyat yapılamaz."

Yapılan düzenleme ile, gayrimenkul devir ve iktisaplarında gerçek alım-satım bedeli üzerinden tapu harcı tahsil edilmesi esasına geçilmiştir. Söz konusu değişiklik, münhasıran gayrimenkul devir ve iktisaplarına yönelik olduğundan, (4) sayılı tarifenin diğer bentlerine göre yapılacak tapu işlemlerinde ilgili bentte gösterilen değer üzerinden tapu harcı hesaplanacaktır.

Bu itibarla, 6/6/2008 tarihinden itibaren, yapılacak gayrimenkul devir ve iktisaplarında gerçek alım-satım bedelinin tapu işlemine yansıtılmadığının tespit edilmesi halinde, alıcı ve satıcı adına cezalı tarhiyat yapılacaktır. Tapuda işlem yapıldıktan sonra, harcın gerçek alım-satım bedelinden daha düşük bir bedel üzerinden beyan edilip ödendiğinin tespiti halinde, aradaki farka isabet eden harç, %25 oranında vergi ziyai cezası ile birlikte tahsil edilecektir.

Alıcı ve satıcıların cezalı tarhiyatla karşılaşmalarını için, tapuda yapılacak gayrimenkul devir ve iktisap işlemlerinde gerçek alım-satım bedelinin beyan edilmesine özen göstermeleri gerekmektedir.

Kanun hükmü uyarınca, gayrimenkul devir ve iktisaplarında, gerçek alım-satım bedelinin tespitine ilişkin takdir komisyonu kararlarına dayalı tarhiyat yapılamayacaktır.

Örnek 1 : (A) şahsı, elinde bulunan gayrimenkulü (B) şahsına 12/6/2008 tarihinde 100.000 YTL karşılığında satmıştır. Söz konusu gayrimenkulün emlak vergisi değeri 40.000 YTL dir. Taraflar, tapuda alım-satım bedelini 70.000 YTL olarak beyan ederek, bu tutar üzerinden tapu harcı ödemişlerdir.

Yapılan işlemin tapu harcı uygulaması açısından değerlendirilmesi:

Alım-satım işlemi için beyan edilmiş olan 70.000 YTL, emlak vergisi değerinin üzerinde olmakla birlikte, gerçek alım-satım bedeli olmadığından, gerçek alım-satım bedeli idarece tespit edilerek aradaki fark matrah (100.000 YTL - 70.000 YTL =30.000 YTL) üzerinden alıcı ve satıcı adına cezalı harç tarhiyatı yapılacaktır.

Örnek 2 : (A) şahsı konut almak üzere, halihazırda arsa olan gayrimenkul üzerinde tesis edilen kat irtifakı sonucu ortaya çıkan arsa payını (B) şahsından 20/6/2008 tarihinde 300.000 YTL karşılığı satın almıştır. Söz konusu arsa payının emlak vergisi değeri 5.000 YTL olup, tapuda bu değer (5.000 YTL) üzerinden harç ödenmiştir.

Yapılan işlemin tapu harcı uygulaması açısından değerlendirilmesi:

Burada, üzerine kat irtifakı tesis edilmiş arsaya inşa edilecek binaya ait bağımsız bölüme isabet eden arsa payının satışı söz konusu olup, arsa payı satışının inşaatı tamamlanmış konut satışından bir farkı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, arsa payı vasfındaki gayrimenkulün alım-satımında alıcı ve satıcı gerçek satış bedeli üzerinden harç ödeyecektir.

Örneğimizde; beyan edilen değer, arsa payı için belirlenen emlak vergisi değeri olmakla birlikte, gerçek alım-satım bedelini yansıtmamaktadır. Dolayısıyla, gerçek alım-satım bedeli ile emlak vergisi değeri arasındaki fark matrah (300.000 - 5.000 =295.000 YTL) üzerinden alıcı ve satıcı adına cezalı tapu harcı tarhiyatı yapılacaktır.

D- 123 üncü maddede yapılan değişiklikler

5766 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (ç) bendi ile, 492 sayılı Kanunun 123 üncü maddesinin son fıkrasında yer alan "**harca tabi tutulmaz."** ibaresi "**bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır."** şeklinde değiştirilmiştir.

492 sayılı Kanunun 123 üncü maddesinin son fıkrasında Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri ile (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullanılacak krediler için verilecek kefaletler dahil) bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemlerde harç aranılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Kanunda sayılan kurumlarca kullanılacak kredilerin temini, teminatları ve geri ödenmelerine ilişkin olarak noterde, tapuda, yargıda ve icrada yapılacak işlemlerden harç

aranılmaması gerekmektedir. Ancak, kredilerin geri dönüşüne ilişkin icra işlemlerinde söz konusu istisna hükmünün yargı harçlarını kapsayıp kapsamadığı hususunda icra dairelerinde tereddütler yaşanmıştır. Yapılan bu düzenleme ile, kredilere ilişkin 123 üncü maddede yer alan istisna hükmü daha açık bir şekilde vurgulanarak, söz konusu işlemlerin hiçbir şekilde harca tabi tutulmayacağı belirtilmiş ve yargı harcı açısından uygulamada oluşan tereddütlerin ortadan kaldırılması sağlanmıştır.

II- 492 SAYILI HARÇLAR KANUNUNA EKLİ TARİFELERDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

A - (1) Sayılı Tarifede Yapılan Değişiklikler

5766 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (d) bendi ile, 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin "A) Mahkeme Harçları" bölümünün sonuna;

"IV. Temyiz ve itiraz harçları:

a) Yargıtay ve Danıştay'a yapılacak temyiz başvurularında 60 YTL

b) Yürütmenin durdurulmasına ilişkin itirazlar dahil olmak üzere

Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerine itirazın yapılacak başvurularında 40 YTL

c) Ağır Ceza Mahkemelerine itirazın yapılacak başvurularında 30 YTL",

B - (3) Sayılı Tarifede Yapılan Değişiklikler

5766 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (e) bendi ile, 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (3) sayılı tarifenin "I- Başvurma harcı" başlıklı bölümüne;

"c) Danıştay'a temyiz başvurularında 60 YTL

d) Bölge İdare Mahkemesine itirazın yapılan başvurularında 40 YTL",

fıkraları eklenmiştir.

Yapılan düzenleme ile, daha önce 492 sayılı Harçlar Kanununda yer almayan adli ve idari yargıya ilişkin temyiz ve itiraz başvuruları harç kapsamına alınmıştır. Söz konusu başvurular için "başvuru harcı" ihdas edilerek, yargı organlarının daha hızlı ve verimli çalışmasına imkan sağlanmıştır.

C - (8) Sayılı Tarifede Yapılan Değişiklikler

5766 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (f) bendi ile 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (8) sayılı tarifenin sonuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"XII- Transfer fiyatlandırması ile ilgili yöntem belirleme anlaşması harçları:

1- Başvuru harcı 25.000 YTL

2- Yenileme harcı 20.000 YTL"

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, "İlişkili kişilerle yapılan mal veya hizmet alım ya da satımında uygulanacak fiyat veya bedelin tespitine ilişkin yöntemler, mükellefin talebi üzerine Maliye Bakanlığı ile anlaşarak belirlenebilir. Bu şekilde belirlenen yöntem, üç yılı aşmamak üzere anlaşmada tespit edilen süre ve şartlar dahilinde kesinlik taşır." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, uygulayacağı yöntem konusunda tereddüdü bulunan mükelleflerin gerekli bilgi ve belgelerle birlikte Maliye Bakanlığına başvurarak belli bir dönem için yöntem tespiti talebinde bulunabilmesi mümkündür. Yapılan düzenlemeyle, söz konusu anlaşma sürecine ilişkin başvuru ve yenileme işlemleri harca tabi tutulmuştur.

Tebliğ olunur.

[R.G. 12 Temmuz 2008 – 26934]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İlânlar

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİKLER

Aşağıda 2007 yılı gayrisafi gelirleri ve isimleri yazılı olan birinci sınıf Üsküdar Dokuzuncu Noterliği 30 Ağustos 2008 ve Beşiktaş Beşinci Noterliği 6 Eylül 2008 tarihlerinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 Sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

Sıra No	Noterliği Adı	2007 Yılı Gayrisafi Gelirleri
1	Beşiktaş Beşinci Noterliği	1.640.859,42,-YTL.
2	Üsküdar Dokuzuncu Noterliği	1.091.161,81,-YTL.

MÜNHAL NOTERLİKLER

2007 yılı gayrisafi geliri 498.380,08,-YTL. olan ikinci sınıf Isparta İkinci Noterliği 8 Eylül 2008 tarihinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 Sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF VE İKİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliklere atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

İlan olunur.

[R.G. 9 Temmuz 2008 – 26931]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

Bodrum 1. Asliye Hukuk Mahkemesine ait 2004/724 esas ve 2005/99 karar sayılı dosyanın zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

Denizli 2. İş Mahkemesine ait 2007/284 Esas sayılı dava dosyasının zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

[R.G. 13 Temmuz 2008 – 26935]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesine ait 2003/491 Esas sayılı dosyasının zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

İzmir 10. İcra Mahkemesine ait 2007/623, 637, 1071, 1092, 1148, 1154, 1169, 1177, 1219, 1250, 903 ve 2006/834 esas sayılı dava dosyalarının zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosyalar için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

[R.G. 16 Temmuz 2008 – 26938]

 [İçindekilere dön](#)

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından :

Mahkememize, Kurumlar arası nakil yoluyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa bağlı olarak çalışan 1 adet Mühendis ve 2 adet Tekniker alınacaktır.

Unvanı	Kadro Derecesi	Alınacak Kişi Sayısı	İli
Makine Mühendisi	5	1	ANKARA
Makine Teknikeri	7	1	ANKARA
Elektrik Teknikeri	8	1	ANKARA

BAŞVURUDA BULUNACAKLARDA ARANAN ŞARTLAR

- Disiplin cezası bulunmamak,
- Olumlu Sicil almış olmak,
- Müracaat edenlerin Mahkememizde münhal bulunan kadrolara atanabilecek durumda olmaları,
- Erkek adayların muvazzaf askerlik hizmetini fiilen tamamlamış olmak veya yapmış sayılacak şekilde muaf olmak.

Belirtilen şartları taşıyanların Mahkememiz Başkanlığına Müracaat etmeleri gerekmektedir.

Adres: Simon Bolivar Caddesi No: 23 Çankaya/ANKARA

[R.G. 19 Temmuz 2008 – 26941]

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

Bakırköy 5. Sulh Hukuk Mahkemesine ait 2007/455 Esas sayılı dava dosyasının zayi olduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylap, veya Heyalan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun Hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

[R.G. 20 Temmuz 2008 – 26942]

— • —

Duyuru

8 Temmuz 2008 tarih ve 26930 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Maliye Bakanlığında 2009 -2011 Dönemi Bütçe Çağrısı,

8 Temmuz 2008 tarih ve 26930 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Yüksek Planlama Kurulundan, Kurur Kararı,

12 Temmuz 2008 tarih ve 26934 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Hâkimler ve Savcılar Yüksek kurulundan Adlî Yargı ve Cumhuriyet Savcılarının 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu Gereğince Atanmalarına İlişkin Kararname,

12 Temmuz 2008 tarih ve 26934 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Hâkimler ve Savcılar Yüksek kurulundan Adlî Yargı ve Cumhuriyet Savcılarının 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu Gereğince Atanmalarına İlişkin Kararname, yer darlığı nedeniyle Bülten’e alınamamıştır.